

Raport o stanie Gminy Miasto Chełmża za 2018 rok

I. WSTĘP.....	5
II. INFORMACJE OGÓLNE	6
III. INFORMACJE FINANSOWE	11
1. Sytuacja finansowa gminy.....	11
2. Najważniejsze wydatki inwestycyjne..	13
3. Wieloletnia prognoza finansowa	14
IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA	18
V. REALIZACJA PROGRAMÓW I STRATEGII	23
1. Strategia Rozwoju Miasta	23
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	28
3. Gminny program rewitalizacji	34
4. Program Ochrony Środowiska	41
5. Plan gospodarki niskoemisyjnej	56
6. Program oczyszczania miasta z azbestu	59
7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi	61
8. Gminny program opieki nad zabytkami miasta Chełmży	63
9. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych	66
10 . Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	70
11. Strategia rozwiązywania problemów społecznych	76
12. Gminny program wspierania rodziny	87
13. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie	100
14. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi	104
15. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	108
16. Program przeciwdziałania narkomanii	112
VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ	114
1. Omówienie ogólne	114
2. Zestawienie szczegółowe.....	115
VII. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO	133
1. Wprowadzenie.....	133
2. Budżet obywatelski w liczbach	135
3. Realizacja budżetu obywatelskiego – edycja 2018	138
4. Realizacja budżetu obywatelskiego – edycja 2019.....	140
5. Podsumowanie	142

VIII. INFORMACJA NA TEMAT DZIAŁAŃ PROWADZONYCH	
W 2018 ROKU	142
1. Finanse.....	142
2. Gospodarka komunalna.....	146
3. Oświata	150
4. Sport, rekreacja i turystyka	158
5. Kultura	161
6. Rynek pracy i bezrobocie	164
7. Pomoc społeczna	167
8. Bezpieczeństwo publiczne	172
IX. PODSUMOWANIE	174

I. WSTĘP

Raport o stanie gminy, jako dokument podsumowujący działalność organu wykonawczego w gminie za poprzedni rok został wprowadzony do systemu prawnego na mocy ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych. Wspomniana ustawa w art. 1 pkt 11 wprowadziła zmianę do ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, poprzez dodanie art. 28aa, który to przepis zobowiązał organy wykonawcze gmin do corocznego przedkładania radzie gminy w terminie do 31 maja raportu o stanie gminy. Przepisy powyższe, pomimo, iż weszły w życie jeszcze w minionej kadencji organów gmin, to zgodnie z zapisami ustawy przywołanej na wstępie, mają zastosowanie od nowej kadencji organów samorządowych.

Stosownie do art. 28aa ust.2 ustawy o samorządzie gminnym raport swoim zakresem winien obejmować podsumowanie działalności burmistrza w poprzednim roku, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Jest to oczywiście zakres minimalny tego dokumentu, gdyż stosownie do art. 28aa ust. 3 ustawy rada gminy może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu.

Pomimo dość ogólnego zapisu ustawowego dotyczącego zawartości raportu, niektóre organizacje i instytucje działające w obszarze samorządu terytorialnego, publikują przykładowe propozycje treści raportu, które jednak wyrażają jedynie subiektywne poglądy i opinie autorów powyższych opracowań. Głos w tym zakresie zabrali m.in. przedstawiciele Związku Miasta Polskich, proponując swój modelowy wzór raportu, czy też reprezentanci Fundacji Batorego, których propozycja raportu przybiera formę zestawienia szeregu wskaźników dla poszczególnych sfer działalności samorządowej, mających na celu ukazanie zmian sytuacji społeczno- gospodarczej gminy w wyniku działań podejmowanych w trakcie omawianego roku. W tego typu propozycjach należy jednak mieć świadomość, iż dostępność szeregu danych niezbędnych dla określenia wartości proponowanych wskaźników za miniony rok jest ograniczona. Dla przykładu dość znaczna liczba danych statystycznych z końca 2018 roku pomocnych przy tworzeniu raportu publikowana jest przez GUS dopiero w drugiej połowie bieżącego roku. W kontrze do tego stanowiska Marta Bokiej- Karciarz i Mateusz Karciarz, prawnicy- naukowcy z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, autorzy publikacji „Raport o stanie gminy, powiatu, województwa” wydanej przez Wydawnictwo Prawnicze Wolters Kluwer, wyrażają pogląd, iż raport winien mieć charakter podsumowująco

– sprawozdawczy, a nie opisowo- informacyjny, dlatego też powinno się w nim unikać szczegółowych opisów, a większym stopniu skupić się na podjętych w omawianym roku działaniach.

Po analizie dostępnych materiałów przyjęto, iż zakres prezentowanego raportu obejmować będzie obligatoryjną zawartość nakreśloną ustawą o samorządzie gminnym, poszerzoną o dostępne dane i wskaźniki obrazujące w najlepszy możliwy sposób zmiany, które zaszły w wyniku działalności organów gminy oraz podmiotów zewnętrznych na przestrzeni minionego roku. Przy analizie raportu należy oczywiście mieć świadomość, iż szereg podejmowanych działań przynosi wymierne efekty w dłuższym horyzoncie czasowym, dlatego też ocena stanu gminy oparta na danych wskaźnikowych nie zawsze we właściwy sposób oddaje skalę podejmowanych działań.

Stosownie do art. 28aa ust. 4 raport rozpatrywany jest na sesji absolutoryjnej. Analizowany jest on w pierwszej kolejności, przed omawianiem sprawozdanie z wykonania budżetu miasta. Nad przedstawionym raportem przeprowadza się dyskusję, w której głos zabierają radni oraz, o ile zgłoszą to na piśmie, mieszkańcy gminy. Po zakończeniu dyskusji rada gminy przeprowadza głosowanie nad udzieleniem burmistrzowi wotum zaufania.

Przedkładając po raz pierwszy raport z pewnością nie ustrzeżono się przy jego opracowaniu pewnych niedoskonałości bądź luk. Być może po jego lekturze sformułowane zostaną też pewne uwagi i propozycje na przyszłość, jednak pomimo tych obaw można wyrazić opinię, iż zawiera on kompleksowy zasób informacji na temat działań organu wykonawczego gminy oraz prezentuje on stan naszego miasta i jego potencjał rozwojowy na koniec 2018 roku.

II. INFORMACJE OGÓLNE

Gmina miasta Chełmża położona jest w powiecie toruńskim, w centralnej części województwa kujawsko- pomorskiego. Miasto w całości otoczone jest obszarem gminy wiejskiej Chełmża. Gmina miasta Chełmża jest jedną z 9 gmin wchodzących w skład powiatu toruńskiego i jedyną o statusie gminy miejskiej. Jednocześnie jest jedną ze 144 gmin województwa i jednym z 52 miast w województwie.

Miasto zajmuje powierzchnię 7,84 km² , co stanowi 0,6% powierzchni powiatu toruńskiego oraz 0,04% powierzchni województwa. Struktura użytkowania gruntów obejmuje:

➤ ***Użytki rolne - 349 ha***

w tym: grunty orne - 292 ha

sady – 8 ha

łąki trwałe - 22 ha

pastwiska trwałe - 11 ha

grunty rolne zabudowane - 12 ha

grunty pod rowami - 4 ha

➤ ***Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - 5 ha***

➤ ***Grunty zabudowane i zurbanizowane - 244 ha***

mieszkaniowe - 125 ha

przemysłowe - 58 ha

inne zabudowane - 27 ha

zurbanizowane niezabudowane - 19 ha

rekreacyjno-wypoczynkowe - 15 ha

➤ ***Tereny komunikacyjne - 71 ha***

drogi - 55 ha

koleje - 16 ha

➤ ***Grunty pod wodami - 97 ha***

grunty pod wodami powierzchniowo stojącymi - 20 ha

grunty pod wodami powierzchniowo płynącymi - 77 ha

➤ ***Tereny pozostałe - 18 ha***

Chełmża jest niedużym miastem, które pełni funkcję lokalnego ośrodka o funkcji usługowo-administracyjnej dla najbliższego otoczenia.. Posiada ciekawy układ urbanistyczny, w który wkomponowane są dwa jeziora. Na terenie miasta nie występują duże kompleksy terenów zielonych.

Liczba ludności na koniec 2018 roku wg danych GUS wynosiła 14 532 mieszkańców, natomiast gęstość zaludnienia wyniosła 1.854 osoby/km². Jest to jedna z większych gęstości zaludnienia, znacznie wyższa niż w przypadku Chełmna (1.454 os./km², Wąbrzeźna 1.595 os./km² czy Golubia-Dobrzynia 1.684 os./km²). Jest to w głównej mierze spowodowane dość szczupłymi terenami niezabudowanymi i dość znacznym okrojeniem granic administracyjnych miasta po zmianach terytorialnych kilkadziesiąt lat temu. Oceniając dynamikę liczby ludności w stosunku do poprzedniego roku, należy zauważyć, iż w dalszym ciągu liczba mieszkańców naszego miasta systematycznie spada (spadek o 0,8 % w stosunku do 2017 roku). Podobne zjawisko dotyczy również innych miast podobnych wielkością do Chełmży, gdyż spadek rzędu 1-1,5 % notowany był m.in. w Chełmnie, Wąbrzeźnie czy Golubiu- Dobrzyniu. Co ciekawe, spadek liczby ludności notują również

duże miasta, takie jak Toruń, Bydgoszcz czy Grudziądz, chociaż w ich wypadku spadek liczby ludności jest mniejszy rzędu 0,2-0,6 %. Wzrost liczby mieszkańców notują z kolei gminy wiejskie, a szczególnie te które otaczają większe miasta, gdyż w przypadku gminy Łysomice wzrost liczby mieszkańców na przestrzeni ostatniego roku wyniósł 1,4 %, a w przypadku gminy Łubianka 1,8 %. W przypadku gminy Chełmża wzrost ten był już nieznaczny, gdyż wyniósł 0,2 %.

W minionym roku w naszym mieście urodziło się 142 mieszkańców Chełmży, natomiast zmarło 175 osób, co w konsekwencji przełożyło się na ujemną wartość przyrostu naturalnego wynoszącą -33 osoby. Wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mieszkańców kształtował się w naszym mieście na poziomie 9,74 i był wyższy od średniej wojewódzkiej wynoszącej 9,55. Inne mniejsze miasta miały wartość tego wskaźnika niższą (Chełmno 9,39, Wąbrzeźno 9,07, Golub Dobrzyń 9,25). Można więc sformułować wniosek o wyższej dynamice wskaźnika dzietności w naszym mieście w stosunku do innych podobnych wielkością miast. Z kolei wskaźnik zgonów na 1000 mieszkańców w naszym mieście wyniósł 12,00 i był wyższy od średniej wojewódzkiej wynoszącej 10,88. Również wartości tego wskaźnika w miastach porównywalnej wielkości były niższe (Chełmno 11,16, Wąbrzeźno 10,9, Golub- Dobrzyń 11,36). Wartości tego wskaźnika w dużych miastach także były niższe (Toruń 9,99, Bydgoszcz 11,72). Najniższe wartości były w gminach wokół Torunia (Łysomice 6,94, Łubianka 8,36).

Obok ujemnego przyrostu naturalnego, na zmniejszającą się liczbę ludności w naszym mieście wpływ ma również ujemne saldo migracji stałej. W minionym roku wyniosło ono -74 osoby. Podobną sytuację notują również inne gminy miejskie, a także duże miasta jak Toruń, czy Bydgoszcz. Wszędzie tam saldo migracji stałej przyjmuje wartości ujemne. Dodatnie saldo migracji stałej notują z kolei gminy ościenne (Łysomice + 112, Łubianka +102, gmina Chełmża +30). Świadczy to ewidentnie o trwającym nadal procesie przenoszenia się mieszkańców miast na tereny podmiejskie. Wskaźnik salda migracji na 1000 mieszkańców wyniósł w naszym mieście – 5,07 i był niższy niż w porównywalnych wielkością miastach (Chełmno -8,94, Wąbrzeźno – 8,41, Golub- Dobrzyń – 9,72), co wskazuje, iż migracja poza Chełmżę jest relatywnie mniejsza niż notują to inne małe miasta.

Uwzględniając ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji, ostatecznie liczba ludności naszego miasta zmniejszyła się w ciągu roku o 107 osób.

Obok sytuacji demograficznej, istotnym elementem wpływającym na sytuację społeczno-gospodarczą naszego miasta ma rynek pracy oraz aktywność mieszkańców w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. Liczba bezrobotnych mieszkańców naszego miasta już od kilkunastu lat systematycznie spada i na koniec 2018 roku wyniosła 692 osoby (w ciągu roku spadła o 135 osób). Z liczby tej 412 osób, czyli 59,5 % bezrobotnych to kobiety, natomiast 280 osób (40,5 %) to mężczyźni. Wśród ogółu bezrobotnych 29,3 % stanowią osoby do 30 roku życia, natomiast 23,8 % osoby powyżej 50 roku życia. Ponad połowa bezrobotnych, 376 osób, (54,3%) to osoby długotrwale bezrobotne. Stopa bezrobocia, czyli jeden z podstawowych wskaźników opisujących to zjawisko nie

jest wyliczana na poziomie gmin, lecz jedynie na poziomie powiatów i województw. Na koniec 2018 roku stopa bezrobocia w naszym powiecie wyniosła 11,0 %, natomiast stopa bezrobocia dla całego województwa kujawsko- pomorskiego wyniosła 8,8 %. Szerzej kwestia bezrobocia została omówiona w rozdziale VIII podrozdziale 6.

Aktywność gospodarczą w naszym mieście określa liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON. Wg danych GUS na koniec 2018 roku w w /w rejestrze znajdowało się 1176 podmiotów gospodarczych z naszego miasta. Spośród tych podmiotów w branżach przemysłu i budownictwa zarejestrowanych było 266 podmiotów gospodarczych, natomiast pozostałe obejmowały w głównej mierze handel i usługi. Spośród łącznej liczby podmiotów gospodarczych jako nowo zarejestrowane figurowało 116 podmiotów. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców wyniósł 809 podmiotów i był niższy od średniej wojewódzkiej, która wyniosła 951 podmiotów. Wskaźnik ten w miastach porównywalnych z Chełmżą był wyższy, gdyż wynosił odpowiednio w Golubiu- Dobrzyniu 976, w Wąbrzeźnie 894, a w Chełmnie 881. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów na 10 tys. mieszkańców wyniosła 80 i w tym wypadku była zbliżona do innych miast.

Kolejnym wskaźnikiem oddającym sytuację gospodarczą jest liczba mieszkań oddanych do użytku w danym roku. W minionym roku oddano w naszym mieście do użytku 24 mieszkania, z czego 17 stanowiły indywidualne budownictwo mieszkaniowe. W podobnych nam miastach w regionie w tym samym okresie do użytku oddano: w Chełmnie 22 mieszkania (w tym 8 indywidualnych), w Wąbrzeźnie 12 mieszkań (w tym wszystkie indywidualne), a w Golubiu- Dobrzyniu 17 mieszkań (w tym 8 indywidualnych). Uwzględniając liczbę mieszkańców, wskaźnik oddanych mieszkań na 1000 mieszkańców wyniósł w naszym mieście 1,6 mieszkania, w Golubiu- Dobrzyniu 1,3 mieszkania, w Chełmnie 1,1 mieszkania, natomiast w Wąbrzeźnie 0,9 mieszkania. Na tym tle Chełmża w minionym roku prezentuje się nieźle.

Na podstawie danych z 2017 roku można również stwierdzić, iż standard warunków mieszkaniowych w naszym mieście sukcesywnie się poprawia, a wyposażenie mieszkań w media jest coraz lepsze. Na koniec 2017 roku (tylko te dane są aktualnie dostępne) w instalację wodociągową wyposażonych było 98,4 % mieszkań, w ustęp spłukiwany 91,9 % mieszkań, a w łazienkę 69,1 % mieszkań. Również znaczna liczba mieszkań dysponuje instalacją gazową - 77,9 mieszkań oraz instalacją centralnego ogrzewania - 69,1 % mieszkań. Sukcesywnie zwiększa się również wielkość mieszkań i powierzchnia mieszkalna przypadająca na 1 mieszkańca. W ciągu minionych 4 lat przeciętna powierzchnia zwiększyła się z 56,6 m² na koniec 2014 roku do 57,0 m² na koniec 2017 roku. Powierzchnia mieszkalna przypadająca na 1 mieszkańca zwiększyła się w tym czasie z 20,3 m² do 21,0 m² na koniec 2017 roku. Wskaźnik liczby osób przypadających na 1 izbę zmniejszył się z wartości 0,85 w 2014 roku do 0,82 w 2017 roku.

Z powyższych danych można jednoznacznie stwierdzić, iż sytuacja społeczno- gospodarcza w naszym mieście w minionym roku, jak i w ostatnich latach systematycznie się poprawia. Świadczą o tym wskazane wyżej dane obrazujące poprawę zarówno na rynku pracy, rozwój przedsiębiorczości i aktywizację gospodarczą oraz pozytywne tendencje w sferze mieszkaniowej. Oczywiście w celu dalszego rozwoju niewątpliwie konieczne są kolejne impulsy i działania. Niewątpliwie takim narzędziem ułatwiającym dalszy rozwój mogą być środki pomocowe z Unii Europejskiej. Również w tym zakresie następuje znaczny progres. Poniżej przedstawiono dane GUS za lata 2016- 2018 dotyczące wartości zakontraktowanych środków z Unii Europejskiej przez wszystkie podmioty z terenu miasta.

Tabela 1. Wartość zakontraktowanych środków finansowych (zawarte umowy i decyzje o przyznaniu środków) z Unii Europejskiej w latach 2016- 2018 w mieście Chelmża w zł (stan na 31 XII).

Wartość	2016	2017	2018
Ogółem	228.324	6.485.633	50.077.110
Wydatki kwalifikowane	228.324	6.231.312	38.440.133
Środki wspólnotowe	185.085	4.608.149	30.360.518

(na podstawie danych GUS)

Wskazane dane dotyczą zarówno środków pozyskanych przez gminę, jak również przez inne podmioty, niewątpliwie jednak świadczą o efektywnym wykorzystywaniu tej formy wsparcia finansowego, które będąc lokowane w mieście niewątpliwie przyczynia się do dalszego rozwoju miasta.

III. INFORMACJE FINANSOWE

1. Sytuacja finansowa gminy

Sytuację finansową gminy oraz zmiany w tym zakresie na przestrzeni minionego roku przedstawiono w oparciu o kilka wskaźników obrazujących najistotniejsze elementy stanu finansów publicznych naszego miasta.

Tabela 2. Wybrane wartości i wskaźniki finansowe dotyczące stanu finansów publicznych miasta w latach 2017- 2018

L.p.	Wskaźnik	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.
1.	Udział dochodów własnych w dochodach ogółem	<p>Dochody własne wyniosły 24.806.409,40 zł i stanowiły 41,79% dochodów ogółem wynoszących 59.365.755,73 zł.</p> <p>O poziomie dochodów własnych decydowały następujące źródła:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ udziały we wpływach z podatków dochodowych – 13,20% dochodów ogółem, wykonanie planu 102,08%, ▪ dochody z podatków i opłat pobieranych przez Miasto 14,36% dochodów ogółem, wykonanie planu 104,88%, ▪ dochody z majątku – 3,41% dochodów ogółem, wykonanie planu 128,05%. 	<p>Dochody własne wyniosły 26.686.810,78 zł i stanowiły 42,75% dochodów ogółem wynoszących 62.430.654,70 zł.</p> <p>O poziomie dochodów własnych decydowały następujące źródła:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ udziały we wpływach z podatków dochodowych – 15,16% dochodów ogółem, wykonanie planu 102,23%, ▪ dochody z podatków i opłat pobieranych przez Miasto 15,48% dochodów ogółem, wykonanie planu 100,07%, ▪ dochody z majątku – 6,19% dochodów ogółem, wykonanie planu 94,85%.
2.	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	<p>Wykonane wydatki majątkowe w kwocie 3.888.874,72 zł stanowią 6,94% wydatków ogółem wynoszących 56.043.880,99 zł</p>	<p>Wykonane wydatki majątkowe w kwocie 10.046.827,40 zł stanowią 16,09% wydatków ogółem wynoszących 62.422.919,33 zł</p>
3.	Zadłużenie ogółem	<p>7.078.802,04 zł, w tym kredyty i pożyczki w kwocie 6.412.222,13 zł i zobowiązania wymagalne w kwocie 666.579,91 zł</p>	<p>6.862.672,68 zł, w tym kredyty i pożyczki w kwocie 6.066.451,90 zł i zobowiązania wymagalne w kwocie 796.220,78 zł</p>

4.	Poziom wolnych środków po odliczeniu obsługi zadłużenia	3.948.665,24 zł (różnica pomiędzy wolnymi środkami w wysokości 5.312.812,67 zł a spłatą kredytów i pożyczek w kwocie 1.159.787,47 zł i spłatą odsetek w kwocie 204.359,96 zł)	6.827.682,51 zł (różnica pomiędzy wolnymi środkami w wysokości 7.729.899,94 zł a spłatą kredytów i pożyczek w kwocie 733.665,23 zł i spłatą odsetek w kwocie 168.552,20 zł)
5.	Wykonanie dochodów, w tym dynamika dochodów z PIT i podatku od nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> – Na plan dochodów wynoszący 58.265.713,68 zł, wykonanie dochodów wynosi 59.365.755,73 zł, czyli 101,89% – W strukturze rodzajowej dochodów ogółem dominowały dochody bieżące 96,59% dochodów (w roku 2016 – 94,94%), zaś dochody majątkowe stanowiły 3,41% (w roku 2016 – 5,06%) udziału w tych dochodach. – Dynamika dochodów z PIT – 106,56% (2017 rok – 7.626.121,00 zł, 2016 rok – 7.156.657,00 zł) – Dynamika dochodów z podatku od nieruchomości – 117,67% (2017 rok – 7.496.773,03 zł, 2016 rok – 6.370.754,22 zł) 	<ul style="list-style-type: none"> – Na plan dochodów wynoszący 65.959.706,44 zł, wykonanie dochodów wynosi 62.430.654,70 zł, czyli 94,65% – W strukturze rodzajowej dochodów ogółem dominowały dochody bieżące 96,80% dochodów (w roku 2017 – 96,59%), zaś dochody majątkowe stanowiły 3,20% (w roku 2017 – 3,41%) udziału w tych dochodach – Dynamika dochodów z PIT – 111,77% (2018 rok – 8.523.861,00 zł, 2017 rok – 7.626.121,00 zł) – Dynamika dochodów z podatku od nieruchomości – 107,87% (2018 rok – 8.086.924,45 zł, 2017 rok – 7.496.773,03 zł)
6.	Wykonanie wydatków	<p>Na plan wydatków wynoszący 58.265.713,68 zł, wykonanie wydatków wynosi 56.043.880,99 zł, czyli 96,19%.</p> <p>W zakresie realizacji pozycji wydatkowych z budżetu miasta w 2017 r. dominowały wydatki bieżące z 93,06% udziałem (w roku 2016 – 97,41%), zaś wydatki majątkowe stanowiły 6,94% (w roku 2016 – 2,59%) budżetu tego roku.</p>	<p>Na plan wydatków wynoszący 66.414.776,44 zł, wykonanie wydatków wynosi 62.422.919,33 zł, czyli 93,99%.</p> <p>W zakresie realizacji pozycji wydatkowych z budżetu miasta w 2018 r. dominowały wydatki bieżące z 96,80% udziałem (w roku 2017 – 93,06%), zaś wydatki majątkowe stanowiły 3,20% (w roku 2017 – 6,94%) budżetu tego roku.</p>
7.	Wynik operacyjny	Budżet 2017 roku zamknął się nadwyżką operacyjną w wysokości 5.188.138,88 zł	Budżet 2018 roku zamknął się nadwyżką operacyjną w wysokości 8.056.682,36 zł

		(różnica pomiędzy dochodami bieżącymi w wysokości 57.343.145,15 zł a wydatkami bieżącymi w wysokości 52.155.006,27 zł)	(różnica pomiędzy dochodami bieżącymi w wysokości 60.432.774,29 zł a wydatkami bieżącymi w wysokości 52.376.091,93 zł)
8.	Poziom dotacji pozyskanych ze źródeł zewnętrznych	20.642.954,33 zł, w tym dotacje UE 70.619,54 zł i dotacje celowe 20.572.334,79 zł	20.656.867,92 zł, w tym dotacje UE 900.410,25 zł i dotacje celowe 19.756.457,67 zł
9.	Dochody majątkowe	Na plan dochodów majątkowych wynoszący 1.579.560,84 zł, wykonanie wydatków majątkowych wynosi 2.022.610,58 zł, czyli 128,05%. Udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem wyniósł 3,41%.	Na plan dochodów majątkowych wynoszący 5.267.280,95 zł, wykonanie wydatków majątkowych wynosi 1.997.880,41 zł, czyli 37,93%. Udział dochodów majątkowych w dochodach ogółem wyniósł 3,20%.
10.	Wysokość wydatków majątkowych/inwestycyjnych w stosunku do planu	Na plan wydatków majątkowych w kwocie 4.190.720,00 zł wykonanie wynosi 3.888.874,72 zł, czyli 92,80%. Z powyższych wydatków majątkowych na plan wydatków inwestycyjnych w kwocie 4.154.620,00 zł wykonanie wynosi 3.852.774,72 zł, czyli 92,73%.	Na plan wydatków majątkowych w kwocie 11.120.445,37 zł wykonanie wynosi 10.046.827,40 zł, czyli 90,35%. Z powyższych wydatków majątkowych wszystkie wydatki to wydatki inwestycyjne. Wydatki majątkowe miasta Chełmży w 2018 r. były większe od ubiegłorocznych o 6.157.952,68.

(na podstawie danych Urzędu Miasta)

2. Najważniejsze wydatki inwestycyjne

Najważniejsze zadania inwestycyjne, które zrealizowano w 2018 roku:

1. Remont i adaptacja pomieszczeń szkoły podstawowej nr 3 na potrzeby zwiększenia dostępności miejsc przedszkolnych,
2. Remont i modernizacja wieży ciśnień,
3. Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży – budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych,

4. Budowa zaplecza szatniowo-socjalnego przy Stadionie Miejskim w Chełmży oraz przebudowa budynku przystani Chełmżyńskiego Towarzystwa Wioślarskiego 1927 w Chełmży,
5. Wykonanie projektu budowlanego i rozpoczęcie przebudowy ulicy Frelichowskiego.

Najważniejsze zadania inwestycyjne, które realizowano w 2018 roku, a planowane zakończenie ma nastąpić w przyszłych latach:

1. Budowa pomostu rekreacyjnego przy plaży miejskiej,
2. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży,
3. Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży,
4. Inkubator Przedsiębiorczości w Chełmży,
5. Modernizacja ulic Śródmieścia: Szewska, Strzelecka, Paderewskiego, Św. Jana,
6. Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności,
7. Remont elewacji Ratusza Miejskiego w Chełmży,
8. Termomodernizacja budynków Urzędu Miasta Chełmży.

3. Wieloletnia prognoza finansowa

Zmiany w zakresie harmonogramu spłat i obsługi zadłużenia wg stanu na dzień 31.12.2018 r. w stosunku do 31.12.2017 r.:

➤ Zakończenie spłaty kredytów i pożyczek:

- Bank Millenium w Warszawie

Kredyt Nr 1221/10/400/04 z dnia 28.05.2010 roku w kwocie 3.500.000,00 zł. został spłacony w dniu 10.05.2018 roku.

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

Pożyczka Nr PT11023/OW-in zawarta w dniu 13.10.2011 roku w kwocie 321.385,00 zł na zadanie „Budowa zlewni ścieków z placem manewrowym dla wozów asenizacyjnych”. W

dnia 30.08.2018 roku Rada Nadzorcza na nasz wniosek umorzyła 13,33% pożyczki tj. 42.855,00 zł., w związku z powyższym pożyczka została spłacona.

➤ **Zaciągnięcie nowych pożyczek:**

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

Pożyczka Nr PT18020/OA-weo zawarta w dniu 09.08.2018 roku na kwotę 250.750,00 zł. na zadanie: „Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży – budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych”.

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

Pożyczka Nr PT18036/OW-kk zawarta w dniu 19.12.2018 roku na kwotę 180.000,00 zł. na zadanie: „Renowacja sieci kanalizacyjnej w ul. ks. P. Skargi w technologii bezwykopowej metodą rękawa”.

Tabela 3. Dane dotyczące spłat pożyczek i kredytów przez gminę miasta Chełmży w 2018 roku

Kredyty i pożyczki 2018 rok				
	BO	Spłata	Saldo	Odsetki
Kredyty				
BS Chełmno	398 473,40	263 526,49	134 946,91	14 912,43
BS Chełmno	0,00	0,00	0,00	0,00
Bank Millenium	208 333,07	208 333,07	0,00	984,82
BGK	4 623 720,66	116 085,67	4 507 634,99	117 171,07
BOŚ	1 053 120,00	60 000,00	993 120,00	31 127,72
Razem	6 283 647,13	647 945,23	5 635 701,90	164 196,04
Pożyczki				
PT11023/OW-in	128 575,00	128 575,00	0,00	2 112,36
PT18020/OA-weo	250 750,00	0,00	250 750,00	2 184,62
PT18036/OW-kk	180 000,00	0,00	180 000,00	59,18
Razem	559 325,00	128 575,00	430 750,00	4 356,16
SUMA	6 842 972,13	776 520,23	6 066 451,90	168 552,20

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

➤ **Prognoza limitu zadłużenia na najbliższe lata:**

Indywidualny wskaźnik zadłużenia samorządów (IWZ) stanowi, że w danym roku budżetowym wartość spłaty zobowiązań wraz z kosztami ich obsługi do dochodów ogółem budżetu jednostki samorządu terytorialnego nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących, powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem budżetu.

Tabela 4. Wartości wskaźników dopuszczalnej spłaty zobowiązań i łącznej kwoty zobowiązań budżetu miasta w latach 2019- 2033

ROK	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych wg stanu na 31.12.2018 r.	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów wg stanu na 31.12.2018 r.
2019	8,44%	2,06%
2020	7,34%	2,36%
2021	7,39%	2,70%
2022	6,98%	4,04%
2023	7,41%	3,94%
2024	7,46%	3,81%
2025	6,96%	3,22%
2026	5,80%	2,25%
2027	4,64%	2,17%
2028	3,59%	2,05%
2029	3,39%	1,94%
2030	3,38%	1,86%
2031	3,30%	1,81%
2032	3,09%	1,77%
2033	2,98%	1,71%

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Jak widać z powyższych tabel planowana relacja z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest prawidłowa.

➤ **Prognoza nadwyżki operacyjnej na najbliższe lata:**

Tabela 5. Prognoza nadwyżki operacyjnej w latach 2019 - 2033

Prognoza nadwyżki operacyjnej na rok	Wg stanu na 31.12.2017 r.	Wg stanu na 31.12.2018 r.
2019	2.683.337,00 zł	3.941.787,51
2020	2.305.225,00 zł	4.268.342,99
2021	2.146.873,00	4.709.115,52
2022	2.098.753,00	4.468.333,00
2023	2.247.116,14	3.938.000,00
2024	2.303.753,00	3.850.047,65
2025	2.034.274,54	2.423.966,54
2026	1.882.000,00	1.879.300,00
2027	1.830.000,00	2.029.300,00
2028	1.780.000,00	2.129.073,99
2029	1.780.000,00	1.935.302,00
2030	1.780.000,00	1.942.000,00
2031	-	1.792.000,00
2032	-	1.792.000,00
2033	-	1.592.000,00

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Nadwyżkę operacyjną stanowi dodatnia różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi budżetu. Różnice w planowanych poziomach według stanu na 31.12.2017 r. i na 31.12.2018 r. wynikają m.in. z planowania większych oszczędności w zakresie wydatków bieżących, tak aby zaplanowane inwestycje były w pełni zrealizowane.

IV. INFORMACJA O STANIE MIENIA

Na całkowitą wartość mienia gminy miasta Chełmży składa się:

- mienie będące na wyposażeniu jednostek Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych gminy,
- udziały w odrębnych osobach prawnych, w tym. m.in. w spółkach prawa handlowego
- środki pieniężne pozostające na rachunkach bankowych.

Zestawienie mienia obejmującego środki trwałe będącego na wyposażeniu Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku zawiera poniższa tabela.

Analizując zmiany, jakie dokonały się w tym zakresie należy wskazać, iż w ciągu minionego roku wartość środków trwałych będących własnością gminy miasta Chełmży wzrosła z kwoty 123.601.627, 56 zł (na koniec 2017 roku) do kwoty 130.977.654,55 zł (na koniec 2018 roku). Wspomniane kwoty stanowią wartość księgową środków trwałych, która oczywiście nie oddaje często ich rzeczywistej wartości rynkowej, gdyż w przypadku gruntów oraz budynków wartości rynkowe byłyby istotnie wyższe, natomiast w przypadku pozostałych środków trwałych takich jak maszyny, środki transportu czy wyposażenie, ich wartość rynkowa byłaby niższa, gdyż wartość księgową oddaje wartość początkową, nie uwzględniając wieku i stopnia zużycia danego środka trwałego. Analizując strukturę podmiotową posiadaczy majątku gminy, największym majątkiem gminy dysponuje i zarządza Urząd Miasta, gdyż majątek ten ma wartość księgową 69,37 mln zł, co stanowi blisko 53% majątku gminy. Drugą z kolei pod względem wartości zarządzanego majątku jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży, którego zarządzany majątek ma wartość 36,33 mln zł, co stanowi 27,7 % ogólnej wartości. Na trzecim miejscu plasuje się Ośrodek Sportu i Turystyki, którego wartość zarządzanego majątku wynosi 12,5 mln zł, co stanowi 9,5 %.

Tabela 6. Zestawienie mienia komunalnego gminy miasta Chełmży według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

Grupa	Grunty	Budynki i lokale	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Kotły i maszyny energetyczne	Maszyny ogólnego zastosowania	Maszyny specjalne	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Narzędzia, przyrządy, wyposażenie	Ogółem	Udział %
Numer grupy środków trwałych	0	1	2	3	4	5	6	7	8		
Urząd Miasta	23 463 042,08	15 088 236,64	29 407 588,37	90 261,31	107 900,77	0,00	512 525,88	250 430,02	455 217,25	69 375 202,32	52,97
MOPS	0,00	0,00	0,00	0,00	49 506,87	0,00	4 626,58	0,00	34 060,85	88 194,30	0,07
ZGM Sp. z o.o.	170 130,67	0,00	73 838,17	293 696,98	19 679,58	0,00	11 387,98	45 045,00	28 534,18	642 312,56	0,49
CUW	0,00	0,00	0,00	0,00	4 440,29	0,00	0,00	0,00	0,00	4 440,29	0,00
SP - 2	0,00	1 947 914,94	577 993,43	293 374,87	0,00	0,00	8 083,67	0,00	8 982,57	2 836 349,48	2,17
SP - 3	0,00	4 334 451,95	167 266,00	0,00	0,00	0,00	19 861,29	0,00	170 538,85	4 692 118,09	3,58
SP - 5	0,00	1 762 487,00	841 863,00	0,00	0,00	0,00	13 081,89	0,00	16 109,97	2 633 541,86	2,01
Przedszkole nr 1	0,00	589 631,88	6 103,00	58 292,59	0,00	0,00	0,00	0,00	7 340,86	661 368,33	0,50
Przedszkole nr 2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ZWiK	0,00	1 027 960,52	33 248 290,65	235 244,61	132 942,94	125 390,32	549 153,72	401 141,34	618 514,22	36 338 638,32	27,74
OSiT	0,00	6 079 130,16	5 981 153,45	43 894,93	6 070,00	41 396,44	20 515,98	47 524,00	321 124,77	12 540 809,73	9,57
PiMBP	11 960,00	975 692,48	0,00	7 500,00	10 369,04	0,00	155 277,75	0,00	3 880,00	1 164 679,27	0,89
Ogółem	23 645 132,75	31 805 505,57	70 304 096,07	1 022 265,29	330 909,49	166 786,76	1 294 514,74	744 140,36	1 664 303,52	130 977 654,55	100,00

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Drugim elementem mienia komunalnego składającego się na majątek gminy miasta Chełmży jest wartość udziałów gminy w spółkach prawa handlowego i spółdzielniach. Dane na ten temat przedstawia poniższa tabela. Na przestrzeni minionego roku nie doszło do zmian w zakresie ilości udziałów, ich wartości nominalnej oraz łącznej w stosunku do stanu posiadania na dzień 31.12.2017r.

Tabela 7. Wartość nominalna oraz ilość udziałów posiadanych przez gminę miasto Chełmża w spółkach i spółdzielniach wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku.

L.p	Nazwa spółki lub spółdzielni	Wartość nominalna udziałów	Ilość udziałów
1.	Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Chełmży	422.000,00	844
2.	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. w Chełmży	439.000,00	878
3.	Szpital Powiatowy sp. z o.o. w Chełmży	843.500,00	1687
4.	Kujawsko- Pomorski Fundusz Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. w Toruniu	3.000,00	3
5.	Spółdzielnia Socjalna Klub Artystyczny CUMA w Chełmży	100,00	2
Razem		1.707.600,00	3.414

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Trzecim składnikiem mienia komunalnego są środki pieniężne zdeponowane na rachunkach bankowych. Stan środków finansowych na rachunkach gminy miasta Chełmży na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniósł 9.925.069, 91 zł i wzrósł w stosunku do 31 grudnia 2017 roku o 1.515.733,75 zł.

Analizując zasób nieruchomości gminnych można wskazać, iż wg stanu na dzień 31.12.2018 r. grunty komunalne stanowiły 170,7743 ha, czyli 21,78% ogólnej powierzchni Gminy i ich zasób zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku o 0,0522 ha. Strukturę form władania gruntami stanowiącymi własność gminy miasta Chełmży przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Struktura własnościowa gruntów mienia komunalnego

Grunty komunalne	Stan na 31.12.2017 r. (ha)	Stan na 31.12.2018 r. (ha)	Różnica (ha)
W zasobie Gminy Miasta Chełmży	122,0631	122,5030	0,4399
Przekazane w trwały zarząd	18,1500	17,6870	-0,4630
Oddane w wieczyste użytkowanie	30,6134	30,5843	-0,0291
SUMA:	170,8265	170,7743	-0,0522

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Spośród zasobu nieruchomości gminnych, część zasobów wykorzystywana jest na cele statutowe poszczególnych jednostek, natomiast pozostała część zasobu gminnych budynków i lokali mieszkalnych zarządzana jest przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży. Zasób ten wg stanu na dzień 31.12.2018 r. obejmuje:

- 83 budynki stanowiące własność wspólnot mieszkaniowych, w których procentowy udział posiada gmina (bez zmian w stosunku do 31.12.2017 r.);
- 14 budynków ze 100% udziałem gminy, niektóre z przedmiotowych budynków posiadają nieuregulowane stany prawne gruntu (bez zmian w stosunku do 31.12.2017 r.);
- 16 budynków socjalnych (bez zmian w stosunku do 31.12.2017 r.);
- 11 budynków prowadzonych jako tzw. przymusowe zarządy - prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia (bez zmian w stosunku do 31.12.2017 r.),

co daje łącznie 124 budynki (bez zmian w stosunku do 31.12.2017 r.).

We wspomnianych budynkach znajduje się łącznie 816 sztuk, z czego 789 to lokale mieszkalne, zaś 27 to lokale użytkowe.

Lokale mieszkalne w ilości 789 sztuk podzielić można na:

- 496 lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach wspólnot mieszkaniowych;
- 293 lokale mieszkalne i lokale socjalne znajdujące się w budynkach przekazanych w zarząd jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia oraz posiadających nieuregulowany stan prawny gruntu (w tym 66 lokali w standardzie socjalnym).

Zasób lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Miasto Chełmża to 27 sztuk, z czego:

- 15 lokali użytkowych znajdujących się w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 9 lokali użytkowych znajdujących się w nieruchomości niemieszkalnej, tj. w budynku położonym przy ul. Bydgoskiej 7;
- 2 lokale użytkowe znajdujące się w budynku przekazanym w zarząd, jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia oraz posiadających nieuregulowany stan prawny gruntu (budynek przy ul. I. Paderewskiego 8);
- 1 kotłownia w budynku położonym w Chełmży przy ul. Toruńskiej 7a o powierzchni 11,80 m².

Opis zmian w opisywanym zasobie w ciągu 2018 roku zawarto rozdziale V część I.

Zestawienie stanu dochodów uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności, innych praw majątkowych oraz wykonywania posiadania na dzień 31.12.2017 r. oraz na dzień 31.12.2018 r. zawarto poniżej.

Tabela 9. Struktura dochodów z mienia komunalnego w latach 2017-2018

L.p.	Tytuł dochodów	Stan na 31.12.2017 r.	Stan na 31.12.2018 r.
1.	Czynsz z najmu lokali mieszkalnych i użytkowych	2.895.117,69	1.843.132,68
2.	Czynsz z najmu i dzierżawy terenów komunalnych	46.719,54	35.591,22
3.	Sprzedaż mienia komunalnego oraz prawa użytkowania wieczystego	1.831.493,98	704.054,10
4.	Dochody z tytułu usług świadczonych przez ZGM Sp. z o.o.	0,00	1.061.862,40
5.	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych (§ 0870)	6,60	57,09
6.	Wieczyste użytkowanie gruntów	204.673,77	231.596,80
7.	Trwały zarząd	2.420,87	2.420,87
8.	Przekształcenie prawa wieczystego użytkowania w prawo własności	0,00	6.612,00
12.	Odsetki	141.614,51	82.303,72
13.	Pozostałe	786,01	4.095,53
RAZEM:		5.122.832,97	3.971.726,41

V. REALIZACJA PROGRAMÓW I STRATEGII

1. Strategia Rozwoju Miasta

Strategia Rozwoju Miasta Chełmży na lata 2016-2022 przyjęta została Uchwałą nr XII/91/16 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 25 lutego 2016 r. Wizję gminy miasta Chełmży sformułowano następująco:

Chełmża – miasto o ważnym znaczeniu w regionie, wysokiej jakości życia mieszkańców i bezpiecznego funkcjonowania rodziny.

Strategia wskazuje, iż rozwój Chełmży realizowany będzie w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, która zakłada równowagę pomiędzy rozwojem gospodarczym, rozwojem społecznym i poszanowanie środowiska przyrodniczego. Podejmowane działania będą zmierzały do maksymalizacji zadowolenia mieszkańców miasta z jakości życia na jego terenie.

Cel strategiczny ***Infrastruktura, Przestrzeń i Środowisko – Społeczeństwo – Konkurencyjna Gospodarka Lokalna*** realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe, tj. *Infrastruktura, przestrzeń i środowisko, Konkurencyjna Gospodarka Lokalna i Społeczeństwo*.

W ramach poszczególnych celów szczegółowych wskazano priorytety umożliwiające realizację wizji rozwoju gminy.

➤ **CEL SZCZEGÓŁOWY 1. INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO**

- 1.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz technicznej
- 1.2. Promowanie efektywności energetycznej i ochrona środowiska naturalnego
- 1.3. Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią miejską.

➤ **CEL SZCZEGÓŁOWY 2. SPOŁECZEŃSTWO**

- 2.1. Rozwój sektora usług społecznych świadczonych na terenie miasta
- 2.2. Rozwój nowoczesnej oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania
- 2.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
- 2.4. Tworzenie warunków do rozwijania ponadlokalnych funkcji miasta
- 2.5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

➤ **CEL SZCZEGÓŁOWY 3. KONKURENCYJNA GOSPODARKA LOKALNA**

- 3.1. Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości
- 3.2. Wykorzystanie istniejących potencjałów przyrodniczo-kulturalnych do rozwoju lokalnej gospodarki

3.3. Wykorzystanie przynależności do Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego (BTOF) oraz LGD.

W odniesieniu do zdefiniowanych powyżej priorytetów, realizacja przypisanych im kierunków działań, w roku 2018 przedstawia tabela.

Tabela 10. Realizacja kierunków działań Strategii Rozwoju Miasta Chełmży w 2018 r.

Priorytet	Kierunek Działania	Realizacja w roku 2018
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej oraz technicznej	Rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej	<ul style="list-style-type: none"> – Opracowanie dokumentacji dróg osiedlowych Groszkowskiego, Kowalskiego, Tretkowskiego, Wryczy, Szydzika i Piastowskiej z odwodnieniem; – Wykonanie projektu budowlanego i rozpoczęcie przebudowy ulicy Frelichowskiego; – Wykonanie dokumentacji technicznej modernizacji ulic Śródmieścia: Szewskiej, Strzeleckiej, Paderewskiego, Św. Jana; – Modernizacja oświetlenia ulicznego w ulicach Bydgoskiej i Witosa.
	Rozwój gospodarki wodno-ściekowej	<ul style="list-style-type: none"> – Rozpoczęcie realizacji inwestycji pn. „Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży”. W celu realizacji zadania pozyskano dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej; – Rozbudowa sieci wodociągowej w ulicach Rekreacyjnej, Hiacyntowej, Brzechwy, Kościuszki, Popiełuszki, Wypoczynkowej i Pogodnej; – Renowacja sieci kanalizacyjnej w ul. Ks. P. Skargi w technologii bezwykopowej metodą rękawa.
	Rozwój i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz sportowej	<ul style="list-style-type: none"> – Zakończenie budowy zaplecza szatniowo-socjalnego przy Stadionie Miejskim w Chełmży oraz przebudowy budynku przystani Chełmżyńskiego Towarzystwa Wioślarskiego 1927 w Chełmży; – Budowa Otwartych Stref Aktywności zlokalizowanych przy ulicy Kościuszki i Bulwarze 1000-lecia; – Utworzenie siłowni plenerowej oraz placu zabaw obok „Orlika” zlokalizowanego przy ulicy Frelichowskiego;
	Rozwój i poprawa jakości	<ul style="list-style-type: none"> – Remont i adaptacja pomieszczeń dawnej

	infrastruktury społecznej	<p>szkoły podstawowej nr 3 na potrzeby funkcjonowania Przedszkola Miejskiego Nr 2 w Chełmży – zwiększenie dostępności miejsc przedszkolnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wykonanie dokumentacji technicznej i przygotowanie do realizacji budowy sali gimnastycznej przy SP 5 oraz przebudowy budynku szkoły; – Kompleksowe prace konserwatorskie i remontowe w zabytkowej wieży ciśnień położonej przy ulicy Paderewskiego 20.
Promowanie efektywności energetycznej i ochrona środowiska naturalnego	Termomodernizacja obiektów zlokalizowanych na terenie miasta, w tym budynków użyteczności publicznej	<ul style="list-style-type: none"> – Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 w Chełmży; – Docieplenie zachodniej ściany budynku przy ul. Hallera; – Pozyskanie dofinansowania na realizację prac termomodernizacyjnych w kolejnych trzech obiektach użyteczności publicznej, tj. Pływalny Krytej przy ul. Bydgoskiej 7, Szkoły Podstawowej nr 2 oraz Szkoły Podstawowej nr 3 (budynek byłego gimnazjum); – Promowanie efektywności energetycznej oraz strategii niskoemisyjnej poprzez wspieranie finansowe dla mieszkańców na działania związane z wymianą źródeł ciepła. W ramach programu priorytetowego EkoPiec 2018 dofinansowano wymianę 13 kotłów grzewczych zasilanych paliwem stałym na nowe, ekologiczne źródła ciepła.
	Promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none"> – Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży - budowa 101 instalacji OZE na budynkach mieszkalnych, w tym 14 solarnych i 86 fotowoltaicznych;
Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią miejską	Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznych, w tym terenów przyjeziornych	<ul style="list-style-type: none"> – Przygotowanie dokumentacji technicznej dla budowy nowego pomostu rekreacyjnego zlokalizowanego przy plaży miejskiej (tzw. Ustronie). Na realizację zadania pozyskano środki z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich; – Budowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim (od strony Stadionu Miejskiego); – Przygotowanie koncepcji oraz dokumentacji technicznej wykonania rozbiórki i zagospodarowania terenu w miejscu nieczynnego szaletu miejskiego przy ulicy Gen. Wł. Sikorskiego.

		–
	Ochrona terenów cennych przyrodniczo i zwiększenie ich dostępności	– Zwiększenie nakładów na bieżące utrzymanie terenów zielonych w mieście.
Rozwój nowoczesnej oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania	Poprawa jakości kształcenia w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych	– Podnoszenie kompetencji kluczowych uczniów szkół prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe z terenu miasta Chełmży poprzez realizację zajęć rozwijających kompetencje kluczowe, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, zwiększenie dostępu do usług doradztwa edukacyjno-zawodowego, staże zawodowe, nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i informatyki metodą projektu oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli. Powyższe działania realizowane są w ramach projektu „EU-geniusz w naukowym labiryncie” współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
	Podnoszenie dostępności i jakości oferty przedszkolnej	– Zwiększenie dostępności miejsc przedszkolnych (dwa dodatkowe oddziały przedszkolne) oraz rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego poprzez organizację zajęć dodatkowych zwiększających szanse edukacyjne oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty. Ponadto prowadzono działania ukierunkowane na podnoszenie/doskonalenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji nauczycieli wychowania przedszkolnego. Powyższe działania zrealizowano w ramach projektu „Przedszkole oknem na świat” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.
Tworzenie warunków do rozwijania ponadlokalnych funkcji miasta	Nawiązywanie współpracy międzysamorządowej przy realizowaniu projektów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych, w tym w ramach w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych	– Współpraca w zakresie wdrażania instrumentu ZIT w ramach realizacji projektu pn. „Wsparcie działań podmiotu realizującego ZIT” finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020; – Wspólna realizacja projektu pn. „EU-geniusz w naukowym labiryncie” w ramach partnerstwa ZIT BTOF. –
Poprawa warunków do rozwoju przedsiębiorczości	Kreowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości, w tym	– Wstępne przygotowania do realizacji przedsięwzięcia związanego utworzeniem lokalnego inkubatora przedsiębiorczości w budynku byłego szpitala dziecięcego przy

	poprzez utworzenie inkubatora przedsiębiorczości	<p>ulicy Gen. J. Hallera. Podjęto również działania na rzecz pozyskania wsparcia finansowego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.</p> <ul style="list-style-type: none"> – W ramach Lokalnej Grupy Działania Ziemia Gotyku, której gmina miasto Chełmża jest członkiem, przyznane zostały granty na podjęcie oraz rozwój działalności gospodarczej na obszarze Ziemi Gotyku.
	Tworzenie warunków sprzyjających inwestowaniu na terenie miasta	<ul style="list-style-type: none"> – Brak działań.
Wykorzystanie przynależności do Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego (BTOF) oraz LGD	Zwiększenia efektywności pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania w perspektywie finansowej 2014-2020	<ul style="list-style-type: none"> – W 2018 r. podpisano 6 umów o dofinansowanie ze środków pomocowych Unii Europejskiej. Wsparcie pochodzi z 4 funduszy, w tym EFRROW, z którego gmina do tej pory nie korzystała. Ponadto pozyskano również wsparcie ze środków budżetu państwa w ramach umowy na realizację Otwartych Stref Aktywności; – Złożono 4 kolejne wnioski o dofinansowanie ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.
	Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego wchodzących w skład BTOF w zakresie zwiększania efektywności realizacji zadań publicznych	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja projektów partnerskich, współfinansowanych ze środków strukturalnych, takich jak <i>EU-geniusz w naukowym labiryncie</i>; – Wspólne szkolenia i wymiana doświadczeń w ramach ZIT BTOF, umożliwiające podniesienie kompetencji pracowników administracji samorządowej, w tym także zwiększania efektywności pozyskiwania i rozliczania projektów unijnych; – Wspieranie inicjatyw lokalnych w ramach Lokalnej Grupy Działania Ziemia Gotyku. Podmioty społeczne funkcjonujące na terenie miasta otrzymały wsparcie w formie grantów na zorganizowanie wydarzeń promujących lokalne dziedzictwo kulturowe; – Współpraca w ramach ZIT BTOF przy wdrożeniu programu priorytetowego EkoPiec 2018 na terenie miasta Chełmży.

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Planowanie przestrzenne jest podstawowym procesem zapewniającym harmonijny i zrównoważony rozwój społeczno- gospodarczy, pozwalającym, z poszanowaniem walorów przyrodniczych i różnych partykularnych interesów, kształtować otaczającą nas przestrzeń. Na system planowania w naszej gminie składają się dwojakiemu rodzaju dokumenty planistyczne o znaczeniu strategicznym, tj. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Te dokumenty strategiczne uzupełniane są w indywidualny sposób decyzjami o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Obowiązujące w mieście Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego sporządzone zostało w latach 1999-2000 i przyjęte zostało uchwałą nr XXV/205/00 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 30 listopada 2000 r. Studium jest dokumentem planistycznym oceniającym wszechstronnie walory i uwarunkowania poszczególnych części miasta, wskazując jednocześnie predyspozycje do ich optymalnego zagospodarowania. Ocena ta dokonywana jest przy uwzględnieniu m.in. czynników fizjograficznych, przyrodniczych, historycznych, społecznych, komunikacyjnych, demograficznych i gospodarczych. Studium w swoim kształcie jest później podstawą do wyznaczania kierunków zagospodarowania w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Dokumenty planistyczne nie mają czasokresu obowiązywania, ani też horyzontu czasowego jednakże przepisy prawa nakładają obowiązek dokonywania oceny ich aktualności, co najmniej raz w okresie kadencji władz samorządowych. Burmistrz Miasta zlecił Pracowni Urbanistycznej „URBANISTA” z Grudziądza w 2018 roku opracowanie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta za lata 2014- 2018. Sporządzony dokument, po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Urbanistyczno – Architektonicznej został przedłożony Radzie Miejskiej Chełmży, celem uchwały w sprawie aktualności studium. Rada Miejska Chełmży zaakceptowała ustalenia dokonane w niniejszym opracowaniu i podjęła uchwałę nr XXXVIII/269/18 z dnia 04.10.2018 r. w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W wyniku oceny aktualności Studium stwierdzono jego aktualność w warstwie przestrzennej, natomiast w zakresie funkcjonalno- prawnym stwierdzono konieczność zmian. Potrzeba zmian w zakresie prawnym jest wynikiem znacznych zmian w zakresie przepisów prawa na przestrzeni

kilkunastu lat od momentu uchwalenia studium, które wymuszają konieczność dostosowania treści studium do aktualnego stanu prawa.

Odnosząc się do drugiego spośród dokumentów planistycznych należy wskazać, iż wg stanu na koniec 2018 roku obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują obszar 625 ha, **co stanowi 80%** powierzchni miasta Chełmży. Tak znaczna wartość wskaźnika objęcia terenu miasta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego stawia pod tym względem nasze miasto w czołówce gmin w całym kraju. Najwyższa Izba Kontroli w raporcie z kontroli gmin dotyczącej funkcjonującego systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego w latach 2010- 2016 ustaliła, iż obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają jedynie 30% powierzchni kraju. Wartość wskaźnika pokrycia miasta obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego miasta mogłaby być jeszcze wyższa, jednakże racjonalne względy zdecydowały, iż dla niektórych terenów miasta nie ma potrzeby ich uchwalania. Terenami tymi są:

- teren Jeziora Chełmżyńskiego o powierzchni około 70 ha;
- tereny przemysłowe obejmujące cukrownię wraz z oczyszczalnią ścieków o powierzchni 74 ha;
- tereny zamknięte kolejowe o powierzchni ok. 14 ha.

W przypadku tych terenów właściwszym jest kreowanie zagospodarowania przestrzennego o indywidualne decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Zestawienie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta zawiera załączona poniżej tabela.

Tabela 11. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Chełmży

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Rady Miejskiej Chełmży	Publikacja	Pow. [ha]
1	obejmujący obszar pomiędzy ulicą Ks.Frelichowskiego, Bydgoską, Dąbrowskiego, Toruńską, a południową granicą administracyjną miasta	Nr XLIV/341/02 z dnia 30.08.2002r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2002r. Nr 117 poz. 2399;	34
2	obejmujący obszar pomiędzy ulicą Reja, Toruńską, a południowo-wschodnią granicą administracyjną miasta	Nr VII/69/03 z dnia 28.08.2003r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2003r. Nr 138 poz. 1897;	105

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Rady Miejskiej Chełmży	Publikacja	Pow. [ha]
3	obejmujący obszar pomiędzy ulicą Górną, Chełmińskie Przedmieście, Trakt a północno-wschodnią granicą administracyjną miasta	Nr XXIII/191/05 z dnia 23.06.2005r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2005r. Nr 95 poz. 1727;	32
4	dla terenu położonego pomiędzy ul.Dworcową, północną granicą administracyjną miasta, Chełmińskim Przedmieściem, i brzegiem Jeziora Chełmżyńskiego	Nr XXX/250/06 z dnia 13.06.2006r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2006r. Nr 113 poz. 1676;	156
5	zmiana planu "Kościuszki" obejmująca teren pomiędzy ul. Kościuszki, Konopnickiej oraz terenami o symbolu Kx15 i K7D1/2;	Nr XXX/251/06 z dnia 13.06.2006r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2006r. Nr 111 poz. 1670;	7
6	zmiana planu "Kościuszki" obejmująca tereny o symbolu AG2, K27D1/2 oraz część ZP3;	Nr V/42/07 z dnia 12.04.2007r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2007r. Nr 70 poz. 1144;	5
7	dla terenu położonego pomiędzy ul. Bydgoską, zachodnią granicą administracyjną miasta oraz granicami geodezyjnymi terenów przemysłowych;	Nr X/72/07 z dnia 15.11.2007r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2008r. Nr 25 poz. 341;	6
8	obejmujący obszar pomiędzy ulicą Bydgoską, Ks.Frelichowskiego, a południowo-zachodnią granicą administracyjną miasta	Nr XXII/130/08 z dnia 29.10.2008r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2008r. Nr 151 poz. 2312;	73
9	dla terenu położonego pomiędzy ul. Chełmińskie Przedmieście a północną granicą administracyjną miasta;	Nr XXII/131/08 z dnia 29.10.2008r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2008r. Nr 156 poz. 2427;	134
10	dla terenu położonego pomiędzy ulicą Rybaki, Górną, wschodnią granicą administracyjną miasta oraz brzegiem Jeziora Chełmżyńskiego (ul.3MAJA)	Nr XLIII/324/10 z dnia 28.10.2010r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2011r. Nr 52 poz. 354	85
11	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego w południowo - wschodniej części miasta przy ul. Kościuszki.	Nr X/71/11 z dnia 27.10.2011r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2011r. Nr 263 poz. 2609	14

Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Rady Miejskiej Chełmży	Publikacja	Pow. [ha]
12	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego pomiędzy ul. Chełmińskie Przedmieście oraz północnymi granicami miasta, polegającą na zmianie części ustaleń dla terenów oznaczonych symbolem planu 16 MN, 21 MN oraz 7Z	Nr XI/80/11 z dnia 01.12.2011r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2011r. Nr 303 poz. 3311	10
13	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego pomiędzy ul. Św. Jana i Gen. Władysława Sikorskiego	Nr XVII/122/12 z dnia 21.06.2012r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2012r. poz. 1458	0,7
14	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego pomiędzy ul. Polną i Gen.Józefa Hallera	Nr XVII/123/12 z dnia 21.06.2012r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2012r. poz. 1459	1,2
15	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego przy ul. Toruńskiej	Nr XX/148/12 z dnia 08.11.2012r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2012r. poz. 2746	0,2
16	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego pomiędzy ul. Turystyczną i Słoneczną	Nr XXIX/211/13 z dnia 28.11.2013r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2013r. poz. 3835	4,8
17	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża dla terenu położonego przy ul. Toruńskiej – tereny aktywizacji gospodarczej	Nr XXX/275/14 z dnia 30.10.2014r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2014r. poz. 3141	6,7
18	zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu komunikacji drogowej - ul. Spokojna	Nr X/78/15 z dnia 10.12.2015r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2015r. poz. 4730	3,3
19	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża dla terenu położonego pomiędzy ul. Dworcową, Polną i	Nr XXI/160/17 z dnia 25.05.2017r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2017r. poz. 2386	12,7

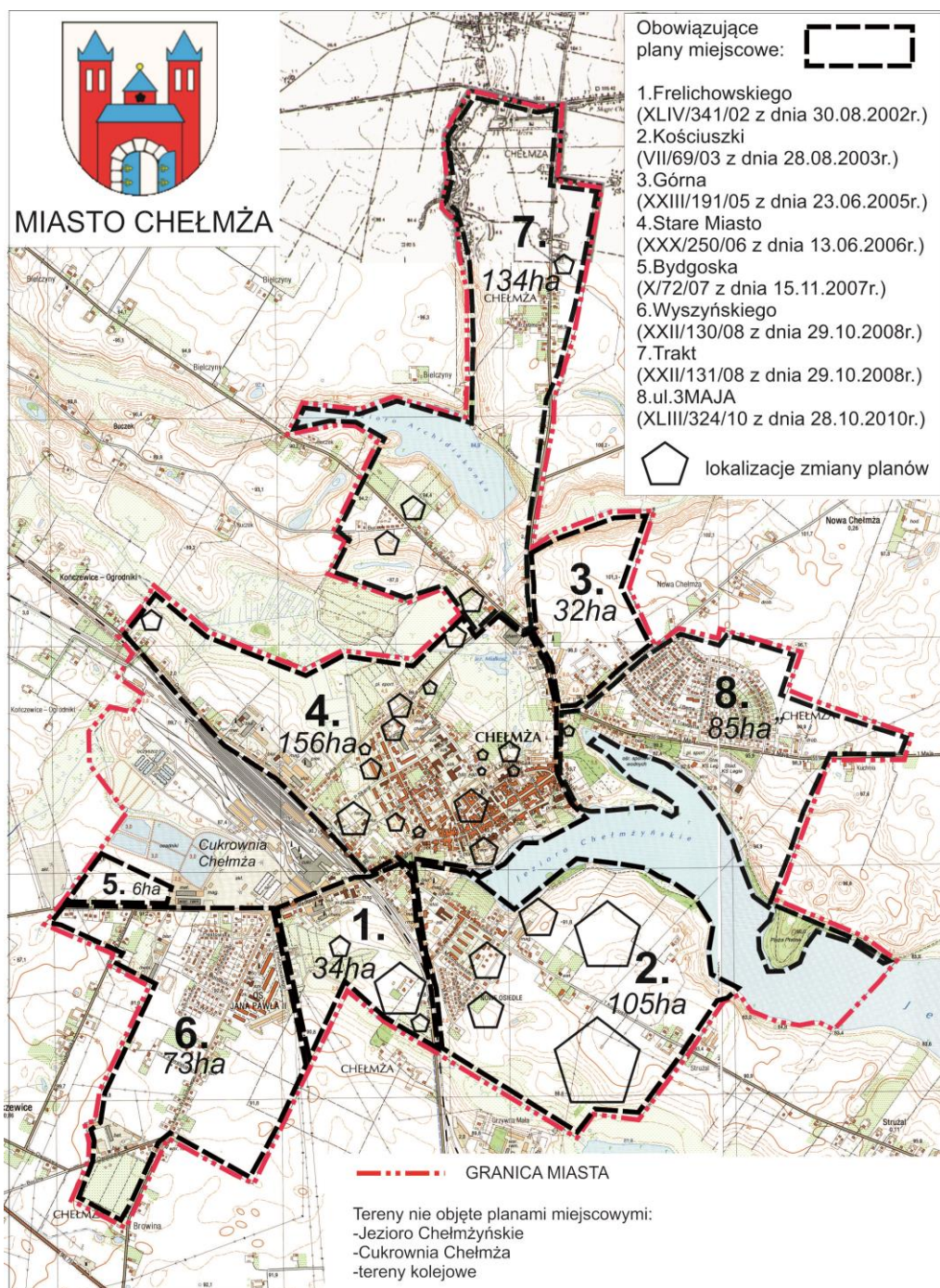
Lp.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Rady Miejskiej Chełmży	Publikacja	Pow. [ha]
	centralną częścią miasta Chełmża			
20	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu położonego przy ul. Gen. J. Hallera o symbolu C.11.MW,MN	Nr XXII/167/17 z dnia 22.06.2017r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2017r. poz. 2705	1,3
21	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmża, dla terenu przy ul. Chełmińskiej	Nr XXIII/177/17 z dnia 17.08.2017r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2017r. poz. 3231	0,2
22	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w północno-wschodnim rejonie miasta – część ul. Trakt	Nr XXXI/231/18 z dnia 19.04.2018r.	Dz.Urz.Woj.Kuj-Pom. z 2018r. poz. 2402	3,3

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

W ciągu 2018 roku uchwalono jedną zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta obejmującą obszar przy ul. Trakt o powierzchni ok. 3,3 ha. Ponadto w minionym roku przystąpiono do opracowania dwóch zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ul. Depczyńskiego oraz przy ul. Wyszyńskiego 15. Aktualnie trwają prace projektowe i procedury planistyczne dotyczące uchwalenia obu zmian m. p. z. p., które winny zakończyć się w połowie bieżącego roku.

Burmistrz Miasta na bieżąco analizuje wpływające wnioski o dokonanie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wychodząc w ten sposób naprzeciw oczekiwaniom właścicieli nieruchomości. Uwzględniając inicjatywę o przystąpieniu do sporządzania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Kościuszki i Konopnickiej, zainicjowaną już w styczniu 2019 roku, na dzień sporządzania Raportu brak było wniosków o zmianę bądź opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Na podstawie oceny sporządzonej przez Pracownię Urbanistyczną „URBANISTA” z Grudziądza Rada Miejska Chełmży w październiku 2018 roku podjęła wspomnianą wcześniej już uchwałę potwierdzającą aktualność miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (wrzesień 2018r.)

Ostatnim elementem obrazującym realizowanie polityki przestrzennej w mieście są wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego (dla terenów nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego) oraz wypisy i wyrisy wydawane na podstawie planów. Poniżej zaprezentowano liczbę wydanych decyzji o

warunkach zabudowy oraz wypisów z planu w 2018 roku oraz dla zobrazowania tendencji również te same dane za pięć ostatnich lat.

Tabela 12. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy oraz wypisów i wyrysów w latach 2014- 2018

Rok	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	Liczba wydanych wypisów i wyrysów z planów
2014	0	20
2015	3	61
2016	3	73
2017	9	85
2018	2	67

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

C. Gminny program rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miasta Chełmży na lata 2016- 2023 przyjęty został uchwałą nr XXVII/199/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 30 listopada 2017 r. Na przestrzeni 2018 r. podlegał kilkukrotnej ocenie dokonywanej przez Zespół ds. rewitalizacji Urzędu Marszałkowskiego, który zgłaszał do niego uwagi, które wymagały uwzględnienia w dokumencie, co spowodowało konieczność jego dwukrotnej aktualizacji przez Radę Miejską w marcu i sierpniu 2018 r. Ostatecznie Program uzyskała pozytywną ocenę Instytucji Zarządzającej RPO pod kątem spełnienia cech i elementów programów rewitalizacji w sierpniu 2018 r.

Zgodnie z metodyką zastosowaną dla potrzeb opracowania Programu, miasto zostało podzielone na 9 jednostek przestrzeni struktury miejskiej, co w dalszej kolejności miało posłużyć do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, który będzie podlegał działaniom rewitalizacyjnym. W oparciu o 4 wskaźniki społeczno- gospodarcze, zdiagnozowano 2 jednostki przestrzeni struktury miejskiej spełniające definicję obszarów zdegradowanych. Ostatecznie w wyniku dalszych kroków wynikających z metodologii wyznaczania obszarów podlegających rewitalizacji ustalono, iż wytyczne w tym zakresie spełnia jednostka przestrzeni struktury miejskiej obejmująca obszar ograniczony od zachodu ul. Dworcową, od północy ul. Polną, od wschodu ul. Chełmińską i Chełmińskim Przedmieściem a od południa

ulicą Mickiewicza, częściowo Szewską i częściowo ul. Sikorskiego. Wspomniany obszar obejmuje powierzchnię 61 ha i zamieszkiwany jest przez 4225 osób (na dzień 31.12.2015 r.).

Działania przewidywane do realizacji powinny mieć kompleksowy charakter i obejmować sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenno- funkcjonalną. W wyniku pogłębionej diagnozy tego obszaru zdefiniowano dwa cele rewitalizacji oraz przypisano im po kilka kierunków działań i wypełniających je przedsięwzięć. Są to:

- ❖ CEL 1. Zwiększenie poziomu aktywności i integracji mieszkańców
 - Kierunek działań 1.1. Aktywizacja społeczna mieszkańców
 - Przedsięwzięcie 1.1.1. Aktywna społeczność lokalna
 - Kierunek działań 1.2. Integracja i włączenie społeczne mieszkańców
 - Przedsięwzięcie 1.2.1. Zintegrowana społeczność lokalna
 - Kierunek działań 1.3. Poprawa infrastruktury lokalnej służącej aktywności
 - Przedsięwzięcie 1.3.1. Centrum aktywności lokalnej
- ❖ CEL 2. Wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości mieszkańców
 - Kierunek działań 2.1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców
 - Przedsięwzięcie 2.1.1. Aktywni na rynku pracy
 - Kierunek działań 2.2. Wsparcie rozwoju lokalnych przedsiębiorstw
 - Przedsięwzięcie 2.2.1. Inkubator przedsiębiorczości
 - Przedsięwzięcie 2.2.2. Moja firma

Dla poszczególnych kierunków działań przewidziano wskaźniki ich realizacji, które będą ustalane w horyzoncie czasowym odpowiadającym terminowi realizacji Programu tj. wg stanu na rok 2023. Łącznie wyznaczono 41 wskaźniki, które winny pozwolić obiektywnie ocenić stopień realizacji i efektywności Programu.

W ramach realizacji Programu określono 17 projektów przypisanych do poszczególnych przedsięwzięć, które winny zostać zrealizowane w latach 2017- 2023. W pierwszej fazie realizacji Programu przewidziano w głównej mierze projekty infrastrukturalne, natomiast w drugiej fazie głównie projekty społeczne.

Tabela 13. Projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w 2018 roku

Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Środki publiczne		
					EFS	EFRR	inne
2018-2020	1. Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności.	1.3.1.	Gmina Miasto Chełmża	3 000 000		2 550 000	450 000 budżet gminy
2017-2018	2. Remont i adaptacja pomieszczeń szkoły podstawowej nr 3 na potrzeby zwiększenia dostępności miejsc przedszkolnych	1.3.1.	Gmina Miasto Chełmża	1 384 353		548 065	836 287 budżet gminy
2016-2018	3. Remont i modernizacja wieży ciśnień	1.3.1.	Gmina Miasto Chełmża	677 191		575 612	101 578 -budżet gminy
2017-2019	4. Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży: etap I – budynki oświatowe	1.3.1.	Gmina Miasto Chełmża	1 876 578		1 484 373	392 204 budżet gminy
2018-2019	5. Przedszkole oknem na świat	2.1.1.	Gmina Miasto Chełmża/ Przedszkole Miejskie nr 2	224 336	190 685		33 650 budżet gminy
2019-2020	6. Inkubator Przedsiębiorczości w Chełmży.	2.2.1.	Gmina Miasto Chełmża, Powiat Toruński	1 689 810		1 436 339	253 471 budżet gminy

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Zgodnie z obowiązującym Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Miasta Chełmży na lata 2016-2023, w roku 2018 zrealizowane zostały następujące projekty:

- 1. Remont i adaptacja pomieszczeń szkoły podstawowej nr 3 na potrzeby zwiększenia miejsc przedszkolnych** – w lutym 2018 r. wybrany został wykonawca inwestycji, natomiast w sierpniu 2018 r. zakończono realizację niniejszego przedsięwzięcia.

Całkowity koszt realizowanego zadania opiewał na kwotę 1.745.304,23 zł, natomiast dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego to 449.782,10 zł, co stanowi 29,99 % wartości całego zadania. Wykonawcą wspomnianej inwestycji była Firma Handlowa „Błazex” J.L. Kulczak spółka jawna, z siedzibą 87-100 Toruń, ul. Migdałowa 19. W ramach niniejszego projektu wykonane zostały prace adaptacyjne i remontowe polegające na przystosowaniu adaptowanego budynku do warunków przedszkola, m.in. dostosowanie do wymogów przepisów bezpieczeństwa, wymogów przeciwpożarowych, a także dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych, głównie dzieci niepełnosprawnych w wieku przedszkolnym. Wykonano również plac zabaw dla dzieci uczęszczających do przedszkola na terenie przynależnego boiska.

2. ***Remont i modernizacja wieży ciśnień-*** wykonawcą niniejszej inwestycji była firma FRAM-BUD Sp. z o. o. z siedzibą 60-104 Poznań, ul. Hallera 6-8.

Prace remontowo - konserwatorskie rozpoczęły się 19 lutego 2018 r., natomiast realizacja inwestycji zakończyła się 31 października 2018 r. Całkowita wartość projektu to 1.125.396,64 zł, zaś dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego to 440.801,92 zł, co stanowi 72,96 % wartości inwestycji. W ramach rzeczzonego zadania wykonano prace w zakresie remontu i konserwacji więźby dachowej, pokrycia dachowego oraz wymienione zostały obróbki blacharskie. W zakresie naprawy i konserwacji murów uzupełnione zostały ubytki cegieł, zaprawy na fugach, a także naprawiono pęknięcia i odspojenia. Oczyszczono także powierzchnie cegieł oraz zaimpregnowano elewację przed niekorzystnym działaniem wody.

3. ***Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży – etap I – budynki oświatowe*** - równoległe do prac adaptacyjnych w budynku dawnej Szkoły Podstawowej nr 3 (część A) rozpoczęto realizację prac termomodernizacyjnych rzeczzonego obiektu. Wykonawcą niniejszej inwestycji również była Firma Handlowa „Błazex” J.L. Kulczak spółka jawna. Prace zakończone zostały w sierpniu 2018 r. Natomiast prace termomodernizacyjne w części B budynku Szkoły Podstawowej nr 3, realizowane były przez Zakład Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży przy ul. Gen. Wł. Sikorskiego 27. Prace te realizowane były w okresie od 14 marca 2018 r. do 20 sierpnia 2018 r. W ramach niniejszych prac modernizacyjnych, zarówno w części A jak i części B budynku Szkoły Podstawowej nr 3 dokonano docieplenia ścian i stropodachów. Wymieniono i zmodernizowano również stolarkę budowlaną, a także dokonano modernizacji instalacji c.o., jednakże nie zostało wymienione źródło ciepła. Zakończenie prac w omawianym budynku nie jest równoznaczne z zakończeniem całego projektu, gdyż zaplanowano także realizację prac termomodernizacyjnych w budynkach Szkoły Podstawowej nr 2 oraz budynku dawnego Gimnazjum nr 1. Planowany termin realizacji ww. prac przewidziano na rok 2019.
4. ***Przedszkole oknem na świat*** – realizacja niniejszego zadania rozpoczęła się w 2018 r. Projekt ten ma na celu utworzenie 50 nowych miejsc wychowania przedszkolnego, a także rozszerzenie oferty Przedszkola Miejskiego nr 2 w Chełmży o dodatkowe

zajęcia zwiększające szanse edukacyjne oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty u dzieci w wieku przedszkolnym. W ramach rzeczowego projektu czworo nauczycieli zatrudnionych we wspomnianej placówce podnosi/doskonali swoje kwalifikacje/kompetencje zawodowe niezbędne do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym również z dziećmi niepełnosprawnymi. Planowany termin zakończenia niniejszego projektu to sierpień 2019 r. Całkowita wartość projektu to 224.336,00 zł, dofinansowanie zaś wynosi 190.685,60 zł co stanowi 85% wartości całkowitej projektu.

5. W związku z przedłużającymi się procedurami wyboru wykonawcy dokumentacji projektowej dotyczącej zadania pn. **Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności**, termin realizacji niniejszego przedsięwzięcia uległ zmianie. Planowany termin realizacji projektu to lata 2019-2020. Natomiast w 2018 r. dwukrotnie przeprowadzone zostały procedury mające na celu rozeznanie rynku i oszacowanie wartości zadania jakim jest wykonanie dokumentacji projektowej.

Tabela 14. Zestawienie wskaźników produktu i rezultatu osiągniętych w 2018 roku w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Chelmży.

Numer i nazwa projektu	Okres realizacji projektu	Nazwa wskaźnika produktu/rezultatu	Założona wartość wskaźnika	Zrealizowana wartość wskaźnika	Pozostająca do osiągnięcia wartość wskaźnika
1. Utworzenie Środowiskowego Centrum Aktywności	2018-2020	Wskaźnik rezultatu- liczba osób korzystających z rewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach	239 os.	0	239 os.
		Wskaźnik rezultatu- liczba nowoutworzonych usług na obszarze rewitalizowanym	1 szt.	0	1 szt.
		Wskaźnik produktu- liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	0	1 szt.
		Wskaźnik produktu- powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	2,048 ha	0	2,048 ha
		Wskaźnik produktu- długość przebudowanych dróg gminnych	205 m	0	205 m

2. Remont i adaptacja pomieszczeń szkoły podstawowej nr 3 na potrzeby zwiększenia miejsc przedszkolnych	2017-2018	Wskaźnik rezultatu – potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjne	120 os.	120 os.	0
		Wskaźnik rezultatu - liczba miejsc w infrastrukturze przedszkolnej	120 osób	120 osób	0
		Wskaźnik rezultatu – liczba osób korzystających z objętej wsparciem infrastruktury przedszkolnej	120 osób	120 osób	0
		Wskaźnik produktu – liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej	1 szt.	1 szt.	0
3. Remont i modernizacja wieży ciśnień	2016-2018	Wskaźnik rezultatu– liczba osób korzystających z obiektów z obiektów zabytkowych objętych wsparciem	240 os.	0	240 os.
		Wskaźnik rezultatu-wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne	240 odwiedzin na rok	0	240 odwiedzin na rok
		Wskaźnik produktu - liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	1 szt.	1	0
		Wskaźnik produktu - liczba obiektów zasobów kultury objętych wsparciem	1 szt.	1	0
4. Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta	2017-2019	Wskaźnik rezultatu- ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	3418,47 GJ/rok	0	3418,47 GJ/rok
		Wskaźnik rezultatu- zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	1187000,00 kWh/rok	0	1187000,00 kWh/rok

Chelmży – etap I – budynki oświatowe		Wskaźnik rezultatu- szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych tony równoważnika CO2	221,03	0	221,03
5. Przedszkole oknem na świat	2018- 2019	Wskaźnik rezultatu- liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	4	0	4
		Wskaźnik produktu- liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	60	60	0
		Wskaźnik produktu- liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	50	50	0
		Wskaźnik produktu- liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie	4	4	0

(dane Urzędu Miasta Chelmży)

4. Program Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Chełmża na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019 został przyjęty uchwałą Nr IV/26/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 19 marca 2019 w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Chełmża na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019.

Z uwagi na fakt, iż Program Ochrony Środowiska został opracowany i zatwierdzony na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019, zadania przewidziane do realizacji w latach 2016-2019 jedynie definiują główne kierunki działań długoterminowych, jakie miałyby być podejmowane w ww. okresie perspektywy, bez szczegółowego harmonogramu ich realizacji.

Rodzaje zadań przewidzianych do realizacji zostały podzielone na następujące główne kierunki działań:

1. Poprawa jakości środowiska tj.: budowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej deszczowej i sanitarnej, budowa i przebudowa dróg, ograniczenie hałasu, ograniczenie niskiej emisji, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, usuwanie wyrobów zawierających azbest;

2. Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii tj.: zagospodarowanie nabrzeży Jeziora Chełmżyńskiego, promowanie nowoczesnych technologii służących ochronie środowiska, inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrodniczych;

3. Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych tj.: ochrona pomników przyrody, rewitalizacja, utrzymanie i kształtowanie terenów zieleni miejskiej, stworzenie lokalnej ścieżki przyrodniczo edukacyjnej, inwentaryzacja przyrodnicza miasta;

4. Działania systemowe w ochronie środowiska tj.: edukacja ekologiczna, realizacja zadań wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach e tym gospodarka odpadami komunalnymi, rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów, uwzględnienie wymagań ochrony środowiska w miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych opracowaniach planistycznych i strategicznych.

Tabela 15. Zestawienie działań podejmowanych w 2018 roku w celu realizacji Programu Ochrony Środowiska.

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
Poprawa jakości środowiska		
<ul style="list-style-type: none"> - budowa sieci wodociągowych; - wymiana, modernizacja sieci wodociągowych; - modernizacja i budowa urządzeń i obiektów wodociągowych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Rekreacyjnej - rzeczowo wykonano wodociąg w ulicy Rekreacyjnej z rur PCV Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 51,00 mb; 2. Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Hiacyntowej - Rzeczowo wykonano wodociąg w ulicy Hiacyntowej z rur PCV Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 55,50 mb; 3. Budowa sieci wodociągowej w ulicy Popiełuszki - rzeczowo wykonano wodociąg w ulicy Popiełuszki z rur PCV Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 36,00 mb; 4. Wykonanie projektu budowlanego i budowa sieci wodociągowej w ulicy Wypoczynkowej i Pogodnej - rzeczowo wykonano wodociąg w ulicy Wypoczynkowej z rur PCV Ø 160 mb wraz z uzbrojeniem o długości 63,00 mb; 5. Remont i modernizacja wieży ciśnień: <ul style="list-style-type: none"> - zdemontowano pokrycie dachowe wieży na które składały się dachówki pochodzące z różnego czasu, o różnym typie, formie i kolorze. Odzyskano oryginalną, historyczną dachówkę zakładkową o unikatowej formie i po przeprowadzeniu zabiegów oczyszczania i scalania kolorystycznego ułożono ją ponownie na jednej połaci dachowej. Na pozostałych połaciach ułożono dachówkę karpiówkę; - przeprowadzono kompleksowy remont konstrukcji dachu z częściową wymianą drewnianych elementów i impregnacją. Uszczelniono i oczyszczono iglicę. W celu zapewnienia odpowiedniej trwałości przeprowadzonych prac oraz ograniczenia oddziaływania czynników atmosferycznych, 	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	<p>wykonany został nowy system odwodnienia dachu wraz z wprowadzeniem rur spustowych do wnętrza budynku.</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzono prace konserwatorskie i restauratorskie muru szachulcowego znajdującego się w zwieńczeniu wieży poprzez wykonanie zabiegów biobójczych, usunięcie zdegradowanych tynków, oczyszczenie spoin w murach ceglanych. Spoiny wypełniono miękką zaprawą wapienną. Tynki uzupełniono i wyszpachlowano. Belki drewniane oczyszczono, zaimpregnowano preparatami biobójczymi i ogniochronnymi. Tynkowane fragmenty scalono kolorystycznie – zgodnie z pierwotną kolorystyką, pomalowano drewniane elementy szachulca; - stwierdzone konstrukcyjne pęknięcia murów obiektu zszyto spiralnymi prętami ze stali o właściwościach sprężystych oraz odpornych na korozję; - wykonano prace konserwatorskie i restauratorskie tynkowanych i ceglanych powierzchni elewacji znajdujących się powyżej przyziemia. Obejmowały one wykonanie naprawy spękań, czyszczenie elewacji, uzupełnienie ubytków cegieł masą kitującą, uzupełnienie spoin. Wykonano zabiegi biobójcze i impregnujące. Powierzchnie otynkowane oczyszczono poprzez zastosowanie chemicznych past i czyszczarki ciśnieniowej (z zastosowaniem odpowiednich preparatów), a następnie zaimpregnowano hydrofobowo metodą „mokre na mokre”. Usunięto wszelkie zanieczyszczenia, w tym w postaci mchu, alg i innych przyczyn zazielenienia murów. Elewacje scalono kolorystycznie. <p>W miejscach znaczących ubytków kształtek ceglanych oraz szkliwionych elementów ceglanych wykonano ich kopie, a następnie zamontowano na elewacjach;</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonano prace konserwatorskie i restauratorskie 	

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	<p>przyziemia wieży: oczyszczono ceglane powierzchnie, uzupełniono spoiny scalając je kolorystycznie. Doboru koloru i struktury spoin dokonano in situ zakładając liczne próbki. W przyziemiu stwierdzono znaczne osłabienie struktury lica ceglanego ścian zewnętrznych i zły stan zachowania elementów dekoracyjnych budowli, takich jak: gzymsy, zwieńczenia szkarp. W ramach prac usunięto przyczyny osłabienia i destrukcji m.in. usunięto betonowe czapy na szkarpach a w ich miejsce odtworzono ceglane zwieńczenia wg zachowanych fragmentów. Dodatkowo w przyziemiu szkarp na elewacji frontowej wyeksponowano oryginalną dachówkę. Odtworzono brakujące i silnie zniszczone kształtki ceramiczne, a także szkliwione płytki. Zachowane na elewacji historyczne elementy techniczne np. izolatory energetyczne zabezpieczono i pozostawiono in situ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabytkowe drzwi zewnętrzne poddane zostały renowacji zachowując oryginalną substancję zabytkową w postaci drewnianych skrzydeł i metalowych okuć. Drzwi zostały oczyszczone i pomalowane w kolorze jak pierwotnie; - wymieniono w obiekcie zdegradowane skrzydła okienne montując okna drewniane, jednoramowe. W części otworów okiennych usunięto nieestetyczne, wtórne luksfery i wypełniono kształtkami szklanymi; - wewnątrz obiektu renowacji poddano schody drewniane i pomosty zachowując układ biegów i poziomy stopni. Balustrady schodowe zostały usztywnione i uzupełnione. Całość pomalowano. Zamontowano nowe metalowe schody w pierwszej kondygnacji. Nowe schody mają charakter techniczny i wpisują się w stylistykę obiektu; - wykonano częściową naprawę posadzek betonowych na stropach ceglano-stalowych. Ze względu na specyfikę obiektu dodatkowo ułożono izolację wodochronną; 	

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	- całość prac uzupełniły roboty tynkarskie i malarskie wewnątrz obiektu. Ściany zostały oczyszczone z zalegających zabrudzeń i pobiałkowane.	
<ul style="list-style-type: none"> - budowa sieci kanalizacyjnych; - wymiana i modernizacja sieci kanalizacyjnych; - modernizacja urządzeń i obiektów gospodarki ściekowej; - działania prowadzące do likwidacji szamb na terenach skanalizowanych; 	<p>1. Renowacja sieci kanalizacyjnej w ul. Ks. P. Skargi w technologii bezwykopowej metodą rękawa - wykonano renowację kanału sanitarnego betonowego w ul. Ks. P. Skargi przy pomocy rękawa z włókna szklanego: Ø 200mm - mb 61 oraz Ø 300mm - mb 105</p> <p>2. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży.</p> <p><u>Inwestycja obejmuje następujący zakres:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zadanie nr 1 – osiedle Górna (budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ulicy Dorawy, Depczyńskiego, Władysławskiego, Szczepańskiego, Górna, Malewskiego). • Zadanie nr 2 – osiedle Kościuszki (Zadanie 2.1 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej z siecią przyłączeniową nieruchomości w ulicy Toruńskiej, Kościuszki, Głowackiego, Plażowej, Turystycznej, Widokowej, Wczasowej, Pensjonatowej, Słonecznej, Spacerowej, Letniskowej, Cichej i Pogodnej w Chełmży wraz z odprowadzaniem ścieków opadowych i roztopowych do Jeziora Chełmżyńskiego i Jeziora Grażyna i Zadanie 2.2 Przebudowa sieci wodociągowej przesyłowo rozdzielczej z przyłączami w ulicy Toruńskiej i Kościuszki w Chełmży). • Zadanie nr 3 – Sikorskiego (budowa kanalizacji rozdzielczej sanitarnej i deszczowej z przyłączeniami nieruchomości, przepięciami wraz z likwidacją istniejącej sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej w ulicy Gen. W. Sikorskiego w Chełmży pomiędzy ulicą Dworcową a ulicą Dąbrowskiego). <p>Przedsięwzięcie jest na etapie realizacji. Uzyskano</p>	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	pozytywną decyzji o przyznaniu dofinansowania ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Całość inwestycji zrealizowana zostanie do końca roku 2020.	
- budowa kanalizacji deszczowej na terenie miasta Chełmża;	<p>1. W ramach zadania opisanego powyżej tj. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży.</p> <p>2. Opracowanie dokumentacji dróg osiedlowych Groszkowskiego, Kowalskiego, Tretkowskiego, Wryczy i Piastowskiej <u>z odwodnieniem</u>. Wykonano projekt budowlany, dokonano zgłoszenia robót do Starostwa Powiatowego. Nie przystąpiono do rzeczowej realizacji zadania.</p>	w trakcie realizacji
<p>- działania inwestycyjne związane z budową i przebudową sieci drogowej;</p> <p>- budowa obwodnicy Chełmży w ciągu drogi wojewódzkiej nr 551;</p> <p>- działania inwestycyjne odnośnie hałasu (zastosowanie nawierzchni o dobrych parametrach akustycznych);</p> <p>- działania organizacyjne związane z ograniczeniem ruchu pojazdów i kontrola przestrzegania prędkości;</p>	<p>1. Wykonanie projektu budowlanego i rozpoczęcie przebudowy ulicy Frelichowskiego. Na podstawie wykonanego projektu budowlanego, przebudowano część ulicy Frelichowskiego „przy garażach” o długości - 194,00 mb. W ramach przebudowy wykonano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jezdnię o nawierzchni z masy mineralno- bitumicznej –1201,00 m² - chodniki z kostki betonowej pol- bruk gr. 6 cm – 339,00 m² - parkingi z kostki betonowej pol- bruk gr. 8 cm – 457,00 m² <p>oraz oznakowanie pionowe parkingów oraz odcinka ulicy Frelichowskiego „przy garażach” jako strefa zamieszkania.</p>	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	<p>2. Modernizacja ulic Śródmieścia: Szewska, Strzelecka, Paderewskiego, Św. Jana. Wykonano projekt budowlany, dokonano zgłoszenia robót do Starostwa Powiatowego. Nie przystąpiono do rzeczowej realizacji zadania.</p> <p>3. Opracowanie dokumentacji dróg osiedlowych Groszkowskiego, Kowalskiego, Tretkowskiego, Wryczy i Piastowskiej z odwodnieniem. Wykonano projekt budowlany, dokonano zgłoszenia robót do Starostwa Powiatowego. Nie przystąpiono do rzeczowej realizacji zadania.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zastępowanie paliw węglowych nośnikami niskoemisyjnymi; - obniżenie emisji z ogrzewania indywidualnego; 	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdania z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	w trakcie realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - termomodernizacja obiektów oświatowych; - termomodernizacja innych obiektów użyteczności publicznej; 	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdania z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	w trakcie realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - działania ograniczające zużycie energii; 	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdania z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	w trakcie realizacji
<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej; - prowadzenie bazy danych odnawialnych źródeł energii; 	Plan Gospodarki niskoemisyjnej został przyjętych uchwałą Nr IV/25/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy miasta Chełmży na lata 2014-2020.	zadanie zrealizowane

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	W 2018 roku uchwałą Nr XXXIII/246/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 7 czerwca 2018 r. została przyjęta aktualizacja Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy miasta Chełmży na lata 2014-2020.	
Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii		
- zagospodarowanie nabrzeży Jeziora Chełmżyńskiego;	<p>1. Budowa pomostu rekreacyjnego przy plaży miejskiej. Przedsięwzięcie dotyczy budowy pomostu rekreacyjnego wraz ze sceną pływającą przy plaży miejskiej w Chełmży. Przedsięwzięcie znajduje się na etapie przygotowania do realizacji. Dla przedmiotowego zadania przygotowano dokumentację techniczną oraz wniosek o dofinansowanie. W dniu 28 września 2018 r. podpisano umowę o dofinansowanie przedmiotowego projektu ze środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020. W okresie sprawozdawczym wybrano również wykonawcę robót budowlanych związanych z wykonaniem pomostu. Rzeczą realizację projektu zaplanowano w I połowie 2019 r.</p> <p>2. Budowa małej infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim. Wykonano projekt budowlany budowy małej infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim. Dokonano zgłoszenia zamiaru wykonywania robót budowlanych do Starostwa Powiatowego. Wybrano wykonawcę zadania firmę GRAS OGRODY s.c., Nowa Chełmża, ul. M. Grubeckiego 3, 87-140 Chełmża. Zadanie zrealizowano w 100%. Zamówienie obejmowało dostawę i montaż altan rekreacyjnych szt. 2 o wymiarach 4mx5m wyposażonych w stoły i ławy, dostawę i montaż 2 grilli,</p>	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	utwardzenie placu pod altanami kostką betonową, wykonanie schodów z kostki betonowej, wykonanie miejsca na ognisko, dostawę i montaż stojaka na rowery, dostawę i montaż 4 szt. koszy na śmieci.	
- promowanie nowoczesnych technologii służących ochronie środowiska;	Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdaniu z wykonania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	w trakcie realizacji
- inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrodniczych;	Zadanie nie zostało zrealizowane na ograniczone możliwości finansowe gminy. Planowana realizacja w 2019 roku.	Zadanie nie było realizowane
Ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów przyrodniczych		
<ul style="list-style-type: none"> - ochrona i konserwacja pomnika przyrody; - rewitalizacja terenów zieleni miejskiej; - rewitalizacja terenów położonych w dnie rynny chełmżyńskiej; - kształtowanie systemu zieleni miejskiej; - opracowanie i zagospodarowanie lokalnej ścieżki przyrodniczo-edukacyjnej; - inwentaryzacja przyrodnicza miasta; 	<p>1. Na terenie miasta Chełmży wysadzonych zostało 120 sztuk drzew, 2.000 sztuk krzewów i 400 sztuk bylin. Przedmiotowe nasadzenia były w większości realizowane na istniejących terenach zieleni miejskiej oraz w pasach zieleni przyulicznej. W efekcie zwiększyła się ilość średniej i wysokiej zieleni na przedmiotowych terenach. Na niektórych terenach były to pierwsze tego typu nasadzenia. Natomiast w pasach zieleni przyulicznej były przede wszystkim sadzone krzewy w formie żywopłotów.</p> <p>Wprowadzenie tego typu zieleni, powinno korzystnie wpłynąć na poprawę walorów terenów zielonych, szczególnie pod kątem ich atrakcyjności jako terenów wypoczynkowo – rekreacyjnych. Natomiast wprowadzenie nasadzeń krzewów w pasach zieleni przyulicznej w formie żywopłotów, powinno znacząco wpłynąć na ograniczenie emisji zanieczyszczeń</p>	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	<p>oraz hałasu dla przylegającej do dróg ,zabudowy mieszkaniowej i ciągów pieszych.</p> <p>Wprowadzenie nasadzeń drzew i krzewów podnosi atrakcyjność terenów, na których są one realizowane jako miejsc wypoczynku, jak również wpływa za zwiększenie ich walorów ekologicznych jako terenów wpływających m.in. na ograniczenie ilości zanieczyszczeń zawartych w powietrzu. Ponadto stanowią one w wielu przypadkach jedyne miejsce, w których zwierzęta szczególnie ptaki mogą swobodnie egzystować</p> <p>2. W 2018 roku podpisano umowę na „<i>Utrzymanie i konserwacja terenów zieleni miejskiej miasta Chełmży w latach 2019 - 2021</i>”.</p> <p>Umowa opiewa na kwotę 319 809,00 zł za rok 2019. Świadczone usługi w ramach przedmiotu zamówienia będą obejmowały m. in. koszenie terenów zielonych, pielenie terenów zielonych, bieżące oczyszczanie terenów zieleni miejskiej, cięcie i formowanie żywopłotów, bieżącą konserwację ławek i stołów, zakup i wykonanie nasadzeń drzew, krzewów, kwiatów jednorocznych i bylin, wykonywanie wycinki drzew, cięcie koron drzew, rekultywację trawników, zakup i rozstawienie ławek, malowanie ogrodzeń i mycie gazonów, wycinkę krzewów, wykonanie alejek z kostki typu pol-bruk wydzielonej obrzeżem parkowym.</p>	

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
Działania systemowe w ochronie środowiska		
<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie konkursów, olimpiad ekologicznych; - organizowanie kampanii służących poprawie stanu środowiska; 	<p>1. Działania edukacyjne uświadamiające społeczeństwo o zagrożeniach dla zdrowia związanych ze spalaniem odpadów w paleniskach domowych były prowadzone głównie przez Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną w Chełmży oraz szkoły podstawowe i przedszkola.</p> <p>PiMBP organizowała konkursy plastyczne dla dzieci i młodzieży, które każdorazowo poprzedzały prelekcje dotyczące m.in. zagrożenia dla środowiska przyrodniczego płynącego ze strony człowieka tj. wypalania łąk i ściernisk, zanieczyszczenia powietrza np. poprzez spalanie odpadów w paleniskach domowych oraz jak należy segregować odpady. W bibliotece były również organizowane wystawy książek i ulotek.</p> <p>Ww. działania edukacyjne odbywają się systematycznie co roku w miesiącu kwietniu z okazji Światowego Dnia Ziemi.</p> <p>Szkoły i przedszkola podejmowały tematykę uświadamiania dzieci i młodzieży o zagrożeniach dla zdrowia spowodowanych spalaniem odpadów w paleniskach domowych, omawiane były korzyści płynące ze zmiany sposobu ogrzewania węglowego na ekologiczne, w także prowadzono działania informacyjno – edukacyjne o szkodliwości wypalania traw. Powyższe zagadnienia poruszane były m.in. na: godzinach wychowawczych, zajęciach wczesnoszkolnych, lekcjach przyrody, podczas wycieczek szkolnych, na zajęciach pozalekcyjnych Szkolnego Koła Krajoznawczo – Turystycznego.</p> <p>2. W dniach 20 i 21 kwietnia 2018 r. została przeprowadzona na terenie miasta Chełmży „Akcja Wiosennego Sprzątania Miasta Chełmży 2018 r.” Dla potrzeb akcji zakupiono 1200</p>	<p>w trakcie realizacji – zadanie ciągłe</p>

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	<p>sztuk worków 60-litrowych, 600 sztuk worków 120-litrowych oraz 9000 sztuk rękawic foliowych. Zostały one rozprowadzone wśród uczestników akcji tj.: szkół, przedszkoli, stowarzyszeń, zakładów pracy, itp.</p> <p>W akcji wzięło udział około 1200 uczestników, w tym 900 uczniów szkół podstawowych, szkoły specjalnej i szkoły średniej a także przedszkoli, dla których zakupiono słodkie upominki w postaci czekolady i soku w kartoniku. Natomiast pozostali uczestnicy to członkowie Związku Harcerstwa Polskiego, Polskiego Związku Wędkarskiego, Społecznej Straży Ochrony Przyrody, Parafii Rzymsko – Katolicka oraz Rodzinnych Ogrodów Działkowych Malinka i Wodnik. Podczas akcji zebrano łącznie 428 sztuk worków odpadów tj. ok. 30 m³ , które zostały odebrane i wywiezione do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych przez Zakład Gospodarki Komunalnej sp.z o.o. w Chełmży.</p> <p>W ramach akcji został zorganizowany przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną – Filia dla dzieci młodzieży, konkurs plastyczny pt. „Cuda natury” dla potrzeb, którego zakupiono nagrody rzeczowe. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród nastąpiło w dniu 23 kwietnia 2018 r. – wręczono 45 kompletów nagród indywidualnych.</p> <p>Łączny koszt przeprowadzenia Akcja Wiosennego Sprzątania Miasta Chełmży 2018 r. na terenie miasta Chełmży zamknął się kwotą 5.243,00 zł.</p> <p>3.W dniach 21 i 22 września 2018 r. została przeprowadzona na terenie miasta Chełmży „Akcja Sprzątania Świata 2018 r.”. Dla potrzeb akcji zakupiono 1200 sztuk worków 60-litrowych, 600 sztuk worków 120-litrowych oraz 9000 sztuk rękawic foliowych. Zostały one rozprowadzone wśród uczestników akcji tj.: szkół, przedszkoli, stowarzyszeń, zakładów pracy, itp.</p>	

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	<p>W akcji wzięło udział około 1200 uczestników, w tym 900 uczniów szkół podstawowych, szkoły specjalnej i szkoły średniej a także przedszkoli, dla których zakupiono słodkie upominki w postaci czekolady i soku w kartoniku. Natomiast pozostali uczestnicy to członkowie Związku Harcerstwa Polskiego, Polskiego Związku Wędkarskiego, Społecznej Straży Ochrony Przyrody, Parafii Rzymsko – Katolicka oraz Rodzinnych Ogrodów Działkowych Malinka i Wodnik. Podczas akcji zebrano łącznie 560 sztuk worków odpadów tj. ok. 58 m³, które zostały odebrane i wywiezione do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych przez Zakład Gospodarki Komunalnej sp.z o.o. w Chełmży.</p> <p>W ramach akcji został zorganizowany przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną – Filia dla dzieci młodzieży, konkurs plastyczny pt. „Akcja segregacji 2 x więcej, 2 x czyściej” dla potrzeb, którego zakupiono nagrody rzeczowe. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród nastąpiło w dniu 26 września 2018 r. – wręczono 40 kompletów nagród indywidualnych.</p> <p>Łączny koszt przeprowadzenia Akcja Sprzątania Świata 2018 r. na terenie miasta Chełmży zamknął się kwotą 3.629,95 zł.</p> <p>4. W miesiącu wrześniu 2018 r. przeprowadzony został konkurs ekologiczny pn. „Cenne odpady”. Konkurs miał na celu popularyzację wiedzy na temat segregacji odpadów oraz kształtowanie świadomości ekologicznej, a także uwrażliwianie na piękno otaczającego świata i rozwijanie uzdolnień uczniów.</p> <p>W dniu 4 października 2018 r. w Chełmżyńskim Ośrodku Kultury przy ul. Bydgoskiej 7 odbyło się podsumowanie ww. konkursu. Ostatnim etapem konkursu był „Ekologiczny Pokaz Mody”, w którym wzięły udział dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych w Chełmży.</p>	

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	<p>Szkoły podstawowe brały udział w IV etapach:</p> <p>I. Edukacja w sporcie – sporządzenie pracy przestrzennej związanej z odwzorowaniem sprzętu sportowego z wykorzystaniem różnych materiałów recyklingowych</p> <p>II. Działalność PSZOK-u – przygotowanie pracy plastycznej promującej Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych – obowiązywały wyłącznie formy płaskie w postaci plakatu.</p> <p>III. Segregacja w Mieście Chełmża – sporządzenie komiksu promującego działania ekologiczne związane z segregacją odpadów na terenie Miasta Chełmża.</p> <p>IV. EKO Pokaz Mody – przygotowanie kostiumów z surowców wtórnych oraz zaprezentowanie ich przez uczniów podczas pokazu mody.</p> <p>Przedszkola natomiast brały udział w ostatnim etapie konkursu, tj. „Ekologicznym Pokazie Mody”.</p>	
<p>- realizacja zadań gminy wynikających z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w tym: zapewnienie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, uchwalanie i dostosowywanie przepisów prawa miejscowego do zmieniającego się stanu prawnego;</p> <p>- dalsza rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów;</p>	<p>Zadania i czynności realizowane w ramach realizacji przedmiotowego działania zostały opisane w sprawozdaniu z Gospodarki Odpadami Komunalnymi oraz w sprawozdaniu z wykonania Programu oczyszczania Miasta Chełmży z azbestu.</p>	w trakcie realizacji
<p>- uwzględnianie wymagań ochrony środowiska w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz innych opracowaniach planistycznych i strategicznych;</p>	<p>Tereny gminy miasta Chełmży są w 83% pokryte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Obecnie obowiązuje 7 planów miejscowych oraz 16 zmian do ww. planów. Obowiązuje również studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta</p>	w trakcie realizacji

	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
	<p>Chełmży, które zostało przyjęte uchwałą Rady Miejskiej Chełmży nr XXV/205/00 z dnia 30 listopada 2000r.</p> <p>W treści zapisów niektórych planów zagospodarowania zostały wprowadzone zasady dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, które nakładają na inwestorów obowiązki w zakresie zaopatrzenia w ciepło. Podczas projektowania obiektów (szczególnie w zabudowie mieszkaniowej), należy je wyposażać w bezemisyjne lub niskoemisyjne systemy grzewcze z dopuszczeniem instalacji kolektorów słonecznych, pomp ciepła itp. W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustalona została zasada korzystania z indywidualnych lub lokalnych kotłowni z wykorzystaniem ekologicznych źródeł ciepła.</p> <p>Podczas opracowywania nowych planów miejscowych lub przy zmianach planów już obowiązujących będą w ich treści uwzględniane wymogi dotyczące zaopatrzenia mieszkańców w ciepło z nośników proekologicznych oraz odnawialnych źródeł energii.</p> <p>Natomiast kwestia projektowania w planach miejscowych linii budowy uwzględniającej zapewnienie „przewietrzania” miasta ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie nadmienia się, iż w okresie sprawozdawczym została uchwalona tylko jedna niewielka zmiana już istniejącego planu miejscowego. W przedmiotowej zmianie z uwagi na jej niewielki zakres nie było możliwości uwzględnienia ww. zapisy dot. „przewietrzania”. Jednakże podczas opracowywania nowych planów miejscowych będą w ich treść uwzględniane ww. zapisy.</p>	

5. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Aktualny Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Chełmża na lata 2014 – 2020 przyjęty został Uchwałą Nr XXXIII/246/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 7 czerwca 2018 r.

Głównym założeniem przedmiotowego opracowania jest analiza zakresu możliwych do realizacji przedsięwzięć, które skutkować będą zmianą struktury używanych nośników energetycznych oraz zmniejszeniem zużycia energii, czego konsekwencją będzie stopniowe obniżanie emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy miasta Chełmży.

Długoterminowy cel główny określono jako *Poprawę stanu powietrza atmosferycznego na terenie Gminy Miasto Chełmża*.

Wskazany cel główny realizowany jest poprzez cele strategiczne:

1. Cel I – redukcja zużycia energii finalnej, wyrażona w MWh,
2. Cel II - redukcja emisji gazów cieplarnianych, wyrażona w Mg CO₂,
3. Cel III – wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii.

Głównie działania gminy miasta Chełmży w zakresie realizacji założeń Planu prowadzone będą w następujących kierunkach:

- ograniczenie i optymalizacja zużycia energii elektrycznej głównie poprzez wymianę źródeł światła w budynkach użyteczności publicznej i oświatowych,
- ograniczenie i optymalizacja zużycia energii cieplnej poprzez termomodernizację budynków,
- zastosowanie OZE w budynkach (pompy ciepła, fotowoltaika).

Osiągnięcie przyjętych założeń i rezultatów nastąpi w wyniku realizacji szeregu przedsięwzięć zaplanowanych w całym okresie objętym PGN.

W odniesieniu do zadań wskazanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej w roku 2018 zrealizowano następujące działania:

Tabela 16. Zestawienie działań podejmowanych w 2018 roku w celu realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Lp.	Działanie (tytuł projektu)	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
1.	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży		
1.1	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 2	Przygotowano dokumentację niezbędną do realizacji przedsięwzięcia. Na wykonanie prac termomodernizacyjnych w SP 2 pozyskano wsparcie finansowe ze środków EFRR w ramach RPO WK-P.	Na etapie przygotowania do realizacji.
1.2	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 3 - budynek A	Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z przyjętymi założeniami. Przedsięwzięcie zrealizowano przy współudziale środków z EFRR w ramach RPO WK-P.	Zakończone
1.3	Termomodernizacja budynków Szkoły Podstawowej Nr 3 - budynek B i budynek byłego gimnazjum	W odniesieniu do budynku B Szkoły Podstawowej Nr 3 zadanie zostało zrealizowane w całości, zgodnie z przyjętymi założeniami. Dla budynku byłego gimnazjum przygotowano niezbędną dokumentację. Na realizację obu etapów pozyskano dofinansowanie ze środków EFRR w ramach RPO WK-P.	Częściowo zakończone
1.4	Termomodernizacja pływalni krytej przy ul. Bydgoskiej	Zadanie przygotowano do rzeczowej realizacji. Pozyskano dofinansowanie z funduszy strukturalnych UE.	Na etapie przygotowania do realizacji.
1.5	Termomodernizacja budynku Hali gimnastycznej Szkoły Podstawowej Nr 2	Zadanie zrealizowane w latach poprzednich.	Zakończone
1.6	Termomodernizacja budynku Hali widowiskowej	Zadanie nie realizowane w roku 2018.	Nie zrealizowane.
1.7	Termomodernizacja budynku Urzędu Miejskiego - Ratusza	Przygotowano dokumentację techniczną oraz aplikacyjną o dofinansowanie ze środków EFRR w ramach RPO WK-P.	Na etapie przygotowania do realizacji.
1.8	Modernizacja KS „Włóknarz w ramach budżetu obywatelskiego	Zadanie zrealizowane w latach poprzednich.	Zakończone
2.	Termomodernizacja innych budynków publicznych		
2.1	Termomodernizacja budynku Gminy Chełmża	Zadanie realizowane przez gminę Chełmża.	Na etapie przygotowania do realizacji.
3.	Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Miasta Chełmża		

Lp.	Działanie (tytuł projektu)	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
3.1	Modernizacja oświetlenia ulicznego w ulicach Bydgoskiej i Witosa	Zadanie zrealizowano, zgodnie z zakresem przyjętym w Programie.	Zakończone
4.	Montaż źródeł niskoemisyjnych w sektorze społeczeństwa		
4.1	Wymiana istniejących kotłów węglowych	Promowanie efektywności energetycznej oraz strategii niskoemisyjnej poprzez udzielenie wsparcia finansowego dla mieszkańców na działania związane z wymianą źródeł ciepła. W ramach programu priorytetowego EkoPiec 2018 dofinansowano wymianę 13 kotłów grzewczych zasilanych paliwem stałym na nowe, ekologiczne źródła ciepła.	W trakcie realizacji
4.2	Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży – budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych	W ramach zadania <i>Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży - budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych</i> , wybudowano łącznie 101 instalacji, w tym 14 solarnych i 87 fotowoltaicznych. Łączna moc zainstalowanych instalacji wynosi 298,01 kW.	Zakończone
5.	Działania nieinwestycyjne		
5.1	Niskoemisyjna gospodarka przestrzenna	Brak realizacji w roku 2018.	Na etapie przygotowania do realizacji.
5.2	Informacja i promocja działań Gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej	Promocja prowadzona w ramach przedsięwzięć realizowanych przez gminę miasto Chełmża, związanych z kompleksową termomodernizacją budynków użyteczności publicznej oraz montażem instalacji OZE na budynkach mieszkalnych, współfinansowanych ze środków budżetu gminy.	W trakcie realizacji
5.3	Usługi doradcze dla mieszkańców w zakresie efektywności energetycznej, ograniczania emisji GHG oraz zastosowania OZE	Promowanie oraz doradztwo w zakresie możliwości pozyskania dofinansowania na działania związane z efektywnością energetyczną, w tym wymianą źródła ciepła oraz montażem instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.	W trakcie realizacji
5.4	Edukacja przedsiębiorców poprzez zielone zamówienia publiczne	Brak realizacji w roku 2018.	Na etapie przygotowania do realizacji.
5.5	Szkolenia w zakresie efektywności energetycznej, zmian klimatu i OZE	Brak realizacji w roku 2018.	Na etapie przygotowania do realizacji.

Lp.	Działanie (tytuł projektu)	Realizacja w roku 2018	Stan realizacji
5.6	Akcje informacyjne i promocyjne skierowane do mieszkańców, konferencje, działania promocyjne w ramach realizowanych projektów	Promowanie oraz doradztwo w zakresie korzyści wynikających z zastosowania Odnawialnych Źródeł Energii na budynkach mieszkalnych. W ramach projektu pn. „Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży – budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych” zorganizowano spotkanie dla mieszkańców prezentujące sposób funkcjonowania instalacji, sposobu montażu i kosztów montażu tego rodzaju instalacji. Jednocześnie mieszkańcy mogli skorzystać z doradztwa w powyższym zakresie, udzielanego przez pracowników Urzędu Miasta Chełmży.	W trakcie realizacji

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

6. Program oczyszczania miasta z azbestu

Program Oczyszczania Miasta Chełmży z azbestu został przyjęty uchwałą Nr XIX/137/12 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 27 września 2012 r. w sprawie przyjęcia Programu oczyszczania Miasta Chełmży z azbestu.

Zgodnie z w/w Programem oraz wykonaną wraz z nim inwentaryzacją wyrobów zawierających azbest, na terenie miasta Chełmży zlokalizowanych jest łącznie około 891,42 Mg wyrobów zawierających azbest tj.:

- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa – 226,52 Mg,
- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie – 38,82 Mg,
- rury i złącza azbestowo-cementowe – 626,08 Mg.

W latach 2013 – 2018 usunięto łącznie 81,58 Mg wyrobów zawierających azbest tj.:

- 2013 rok – 11,34 Mg,
- 2014 rok – 41,59 Mg,
- 2015 rok – 21,03 Mg,
- 2016 rok – 2,88 Mg,
- 2017 rok – 1,85 Mg,
- 2018 rok – 2,89 Mg.

Łączny koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest w latach 2013-2018 to kwota 37.397,82 zł, tj.:

- 2013 rok – 7.988,70 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 7.988,70 zł),

- 2014 rok – 17.416,84 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 17.416,84 zł),
- 2015 rok – 7.634,59 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 7.634,59 zł),
- 2016 rok – 1.540,80 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 100% - 1.540,80 zł),
- 2017 rok – 1.256,74 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 70% - 879,72 zł),
- 2018 rok – 1.560,06 zł (dotacja z WFOŚiGW w Toruniu 70% - 1092,04 zł).

Na dzień 31.12.2018r. na terenie miasta Chełmży pozostaje ok. 809,84 Mg wyrobów zawierających azbest.

Ponadto corocznie (również w 2018 r.) powiadamiano listownie w miesiącu lutym wszystkich właścicieli obiektów budowlanych o możliwości pozyskania środków (dotacji) z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Torunia, na usuwanie wyrobów zawierających azbest.

Informacja o możliwości pozyskania środków zamieszczona została również na stronie Urzędu Miasta Chełmży w zakładce wiadomości z ratusza (wiadomości styczeń 2018 r.) oraz w miesięczniku „Głos Chełmżyński”.

Stopień usuwania wyrobów zawierający azbest jest przede wszystkim uzależniony od stopnia realizacji inwestycji przez osoby prywatne, gdyż wyroby te prawie w 100% znajdują się na obiektach budowlanych prywatnych. Wyjątkiem są tu rury i złącza azbestowo-cementowe (sieć wodociągowa) w ilości 626,08 Mg, które znajdują się na majątku Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży.

Jednakże wymagania dotyczące użytkowania rur azbestowo-cementowych opisane zostały w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń. Rury azbestowo-cementowe i elementy wyłączonych z użytkowania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych podziemnych zawierających rury azbestowo-cementowe, zainstalowane przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, pozostawia się w ziemi bez ograniczeń czasowych, z tym, że rury azbestowo-cementowe mogą być pozostawione w ziemi w przypadku, gdy ich usytuowanie nie naraża na kontakt z azbestem przy czynnościach obsługowych użytkowanych instalacji infrastrukturalnych, a szczególnie, gdy rury te są położone poniżej użytkowanych instalacji. Pozostawienie w ziemi, w przypadku spełnienia warunków określonych wyżej, rur azbestowo-cementowych wymaga oczyszczenia z wyrobów zawierających azbest miejsc usytuowania studzienek rewizyjnych i innych

elementów infrastruktury, gdzie jest możliwy kontakt człowieka z wyrobami zawierającymi azbest.

7. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Chełmży w 2018 roku przyjęty został uchwałą nr XXX/226/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 22 marca 2018 roku. Powyższy Program jest realizacją art. 11 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt, który nakłada na gminy obowiązek zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz wyłapywania ich. Program na terenie naszej gminy przyjmowany jest w układzie rocznym. Omawiany Program dotyczy więc w tym wypadku 2018 roku. W Programie przewidziano do realizacji następujące zadania:

- Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt
- Opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie
- Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej dla zwierząt rannych w przypadku zdarzeń drogowych, w tym usypianie zwierząt
- Usypianie ślepych miotów
- Edukację mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt
- Sterylizację kotów
- Odławianie bezdomnych zwierząt

Na realizację Programu przewidziano w budżecie miasta kwotę 90 tys. zł. Program, przed jego uchwaleniem, został przesłany do zaopiniowania przez lekarza weterynarii, organizacje działające na rzecz ochrony zwierząt oraz w zakresie łowiectwa, z czego pozytywne opinie przesłały Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu, Koło Łowieckie „Złot” z Torunia oraz Liga Ochrony Przyrody z Chełmży.

W realizację Programu w 2018 roku zaangażowane były następujące podmioty: Urząd Miasta Chełmży – Wydział Gospodarki Miejskiej, Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Toruniu, Straż Miejska w Chełmży, Chełmżyńskie Centrum Zdrowia Zwierząt Mańkowscy, Kopacz s.c., Komisariat Policji oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmży i placówki oświatowe z terenu miasta.

W ramach realizacji Programu w 2018 roku kolejny już raz zawarto umowę ze Schroniskiem dla Zwierząt w Toruniu, na mocy której Schronisko zobowiązało się do

przyjmowania bezpieczne zwierzęta domowe dostarczane z terenu naszego miasta. W ciągu całego 2018 roku do schroniska dowieziono łącznie 24 bezpieczne psy i 20 kotów z terenu miasta. Odłowienie i dowieszenie do schroniska bezdomnych zwierząt realizowane było w głównej mierze przez Straż Miejską oraz służby ze Schroniska dla zwierząt, które podejmowały czynności realizując zgłoszenia Komisariatu Policji. Łączny koszt umowy ze Schroniskiem wyniósł 64,5 tys. zł.

Kolejnym działaniem związanym z realizacją Programu była współpraca z Chełmińskim Centrum Zdrowia Zwierząt w zakresie udzielania opieki zwierzętom poszkodowanym w wypadkach drogowych oraz zwierząt dziko żyjących dowiezionych z terenów publicznych miasta Chełmży. W ciągu 2018 roku na terenie miasta podjęto 6 interwencji związanych z takimi przypadkami, w wyniku czego do Centrum dowieziono i udzielono pomocy 6 zwierzętom. Były to sarna, borsuk, lis, łabędź, kot i gołąb. Łączny koszt tej usługi wyniósł 1.177 zł. Ponadto w ramach współpracy z Centrum wykonano zabiegi sterylizacji 42 sztuk kotów i kotek na kwotę 5.335 zł. Było to działanie związane z ograniczaniem populacji bezdomnych zwierząt.

Ponadto w ramach realizacji zadania związanego z opieką nad kotami dziko żyjącymi wraz z ich dokarmianiem, zakupiono karmę dla kotów, w celu ich dokarmiania na kwotę ok. 300 zł.

Ostatnim z realizowanych zadań były szeroko rozumiane działania edukacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości i wiedzy z zakresu humanitarnego postępowania ze zwierzętami domowymi i dziko żyjącymi. Działania te obejmowały w głównej mierze włączanie tego typu treści w programach nauczania w placówkach oświatowych.

Oceniając realizację Programu w 2018 roku można stwierdzić, iż wszystkie zaplanowane w nim działania były na bieżąco realizowane, co przyczyniło się do poprawy w zakresie opieki nad zwierzętami, zmniejszenia zagrożenia ze strony bezpiecznych zwierząt na terenach publicznych oraz ich systematycznego ograniczania liczebności. Wypracowany system pozwalał również na szybkie i skuteczne podejmowanie interwencji i udzielanie pomocy w przypadku zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

8. Program opieki nad zabytkami miasta Chełmży

Gminny Program opieki nad zabytkami Miasta Chełmży na lata 2015- 2018 przyjęty został uchwałą nr IV/24/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 19 marca 2015 roku. W swoim horyzoncie czasowym obejmuje 4 lata, a więc okres pokrywający się z minioną kadencją. Dokument ten przygotowany został i uchwalony jako wypełnienie obowiązku i kompetencji zawartej w art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Jego zawartość można najogólniej podzielić na dwie części, z których pierwsza, bardziej obszerna zawiera zestawienie i charakterystykę obiektów zabytkowych na terenie miasta, natomiast w drugiej części nakreślono priorytety, kierunki działań i zadania Gminnego Programu opieki nad zabytkami miasta Chełmży.

Program opieki nad zabytkami wymienia 11 zabytków nieruchomych oraz 3 zabytki ruchome wpisane do krajowego rejestru zabytków.

Tabela 17. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków w mieście Chełmży

L.p.	Obiekt	Adres	Nr rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru
1.	Kościół pokatedralny pw. Św. Trójcy	ul. Tumska 14	A/381	17.10.1929 r. 29.12.1952 r.
2.	Grodzisko wczesnośredniowieczne Archidiakonka	Stanowisko przy ul. Chełm. Przedm.	C/31	16.09.1965 r.
3.	Kościół parafialny pw. Św. Mikołaja	ul. Kopernika 9	A/407	02.05.1966 r.
4.	Cmentarz Parafialny rzymsko-katolicki tzw. „stary”	ul. Chełmińska	A/213	03.10.1991 r.
5.	Mauzoleum Zawiszów Czarnych na cmentarzu parafialnym	ul. Chełmińska	A/213	03.10.1991 r.
6.	Mauzoleum Rodziny Kalkstein na cmentarzu parafialnym	ul. Chełmińska	A/213	03.10.1991 r.
7.	Dom mieszkalny	ul. Chełmińska 8	A/157	25.02.1992 r.
8.	Dom mieszkalny	ul. Chełmińska 2	A/152	24.09.1992 r.
9.	Budynek z oficynami	ul. Sikorskiego 28	A/151	21.10.1992 r.
10.	Willa	ul. Sikorskiego 36	A/899	17.11.2005 r.
11.	Wodociągowa wieża ciśnień	ul. Paderewskiego	A/1329	20.08.2007 r.

Już po wykonaniu i uchwaleniu Programu do rejestru zabytków, na wniosek Burmistrza Miasta został dopisany:

12.	Zespół zabudowy magistratu miasta Chełmży z lat 1897-1900 (Ratusz)	ul. gen. Hallera 2	A/1706	18.10.2016 r.
-----	--	--------------------	--------	---------------

Ponadto oprócz zabytków nieruchomych do rejestru zabytków wpisane są następujące zabytki ruchome:

Tabela 18. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków w mieście Chełmży

L.p.	Lokalizacja zabytków	Biekt	Nr rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru
1.	Kościół pokatedralny pw. Św. Trójcy	Wyposażenie wnętrza	A/381	29.12.1952 r.
2.	Kościół parafialny pw. Św. Mikołaja	Ołtarz główny	B/65	20.12.1982 r.
3.	Kościół parafialny pw. Św. Mikołaja	Obraz Pokłon Trzech Króli	B/150	02.03.1970 r.

Oprócz zabytków wpisanych do rejestru zabytków, na terenie miasta znajduje się szereg obiektów o walorach zabytkowych wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków. Są to w głównej mierze budynki mieszkalne, również przemysłowe, częściowo też budowle, zespół budynków kolejowych oraz też układ urbanistyczny śródmieścia. Pochodzą one głównie z końca XIX i początku XX wieku. Łącznie do wojewódzkiej ewidencji wpisanych jest 395 obiektów

Ponadto w ewidencji zabytków ujęto 24 stanowiska archeologiczne zlokalizowane na terenie miasta.

W Programie zdefiniowano następujące priorytety i przypisane im kierunki działań:

❖ Priorytet I. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego miasta, jako element rozwoju gospodarczo- społecznego miasta

Kierunki działań:

- Podjęcie działań mających na celu podniesienie atrakcyjności krajobrazu kulturowego miasta na potrzeby edukacyjne, społeczne i turystyczne.
- Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.
- Rozszerzenie zasobów prawnych form ochrony zabytków miasta Chełmży

- Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania

❖ **Priorytet II, Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców miasta Chełmży.**

Kierunki działań:

- Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym miasta
- Popularyzowanie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym miasta

REALIZACJA PROGRAMU W 2018 ROKU

Najważniejszym pod względem rzeczowym i finansowym zadaniem realizowanym w 2018 roku był „Remont i modernizacja Wieży Ciśnień” zlokalizowanej przy ul. Paderewskiego, wpisanej do rejestru zabytków. Wykonawcą niniejszej inwestycji była firma FRAM-BUD Sp. z o. o. z siedzibą 60-104 Poznań, ul. Hallera 6-8. Prace remontowo - konserwatorskie rozpoczęły się 19 lutego 2018 r., natomiast realizacja inwestycji zakończyła się 31 października 2018 r. Całkowita wartość projektu to 1.125.396,64 zł, zaś dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego to 440.801,92 zł,

co stanowi 72,96 % wartości inwestycji. W ramach rzeczowego zadania wykonano prace w zakresie remontu i konserwacji więźby dachowej, pokrycia dachowego oraz wymienione zostały obróbki blacharskie. W zakresie naprawy i konserwacji murów uzupełnione zostały ubytki cegieł, zaprawy na fugach, a także naprawiono pęknięcia i odspojenia. Oczyszczono także powierzchnie cegieł oraz zaimpregnowano elewację przed niekorzystnym działaniem wody. Realizacja tego zadania wypełniała kierunki działania zawarte w Priorytecie I Programu, w szczególności zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy ich zachowania.

Kolejnym zadaniem realizowanym w ramach Priorytetu I było dokończenie prac konserwatorsko- restauratorskich zabytkowej stolarki okiennej wraz z witrażami w budynku Ratusza. Prace objęły 3 kolejne okna, 1 w Sali Mieszczańskiej i 2 w biurach Urzędu Stanu Cywilnego. Wykonawcą zadania była firma GOTYK z Torunia. Prace prowadzone były w okresie od sierpnia do listopada 2018 roku. Wartość robót wyniosła 69.992,09 zł, z czego wartość dofinansowania pozyskanego z Urzędu Marszałkowskiego wyniosła 6,9 tys. zł. był to drugi, końcowy etap prac prowadzonych przy stolarce okiennej Ratusza.

W 2018 roku gmina miasto Chełmża przekazała kolejną dotację Parafii Rzymskokatolickiej w Chełmży z przeznaczeniem na dalszy remont konkatedry pw. Św. Trójcy w Chełmży. Wysokość dotacji wyniosła 60 tys. zł. W okresie od lipca do września 2018 roku wykonano remont dachu konkatedry oraz montaż instalacji odgromowej, montaż rynien i rur spustowych.

Ponadto w minionym roku opracowano kompleksową dokumentację remontu elewacji budynków Ratusza i tzw. „Małego” Ratusza. Zakres prac objętych dokumentacją obejmuje oczyszczenie murów, osolenie i spoinowanie, uzupełnienie ubytków, wzmocnienie detali ozdobnych, uzupełnienie tynków, renowacja parapetów, wymiana stopni wejściowych do budynków, wykonanie nowych bram. Wartość dokumentacji wyniosła 49,2 tys. zł. Realizację przedsięwzięcia przewidziano na lata 2019-2020.

Kolejnym zadaniem związanym z realizacją Programu ochrony zabytków, wskazanym w Priorytecie I, a realizowanym w minionym roku był montaż tablic informacyjnych przed najważniejszymi zabytkami w mieście. W pierwszej połowie roku tablice informacyjne zawierające krótki opis zabytku, w tym jego historii, w trzech językach, zamontowano przed konkatedrą oraz przed kościołem parafialnym św. Mikołaja. Kolejna podobna tablica pojawiła się pod koniec roku przez wyremontowaną Wieżę Ciśnień. Łączny koszt montażu 3 tablic wyniósł 7,5 tys. zł.

Ponadto, oprócz działań inwestycyjnych, realizowana była na bieżąco działalność promocyjna, popularyzująca zasoby kulturalne, w tym zabytki, z terenu miasta. Informacje na ich temat zamieszczane były na stronach internetowych miasta oraz wielokrotnie informacje o nich zamieszczano w prasie lokalnej.

9. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

❖ Informacje wstępne.

Na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 2204 z późn. zm.), zwanej dalej *u.o.g.n.* do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy. Zasobem nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Chełmży zarządza Burmistrz Miasta.

Gminny zasób nieruchomości w 2018 r. wykorzystywany był zgodnie z wiążącymi organ wykonawczy gminy ustaleniami zawartymi w uchwale budżetowej Rady Miejskiej Chełmży na 2018 r. oraz ustaleniami zawartymi w uchwale Rady Miejskiej nr IV/33/07 z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. z 2007 r. Nr 29, poz. 424 i Nr 121, poz. 1804 oraz z 2008 r. Nr 148 poz. 2266).

Gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości odbywa się w oparciu o *Plan wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości*, który opracowuje się na okres 3 lat.

Przedmiotowy *Plan* zawiera w szczególności:

- 1) zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste;
- 2) prognozę dotyczącą:
 - a) udostępniania nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu;
 - b) poziomu wydatków związanych z udostępnianiem nieruchomości zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu;
 - c) wpływów osiąganych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Gminy Miasto Chełmża oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości Gminy Miasto Chełmża;
 - d) aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Gminy Miasto Chełmża oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu.
- 3) program zagospodarowania nieruchomości zasobu.

Plan wykorzystania zasobu nakreśla główne kierunki działań Burmistrza Miasta w zakresie gospodarowania nieruchomościami gminnymi. Rozstrzygnięcia o sposobie i formie zagospodarowania poszczególnych nieruchomości są podejmowane indywidualnie.

Nieruchomościami komunalnymi, zabudowanymi budynkami mieszkalnymi i niektórymi terenami administruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży na podstawie zawartej umowy Nr 216/U/16 z dnia 20 grudnia 2016 r., która podpisana została w dniu 20 grudnia 2016 r., w oparciu o art. 4 pkt 13 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych na „*Sprawowanie zarządu komunalnym zasobem budynków mieszkalnych, administrowanie mieszkaniowym zasobem gminnym oraz komunalnym zasobem lokali użytkowych wraz z terenami gminnymi, wykonywanie: napraw*

bieżących, prac porządkowych oraz usuwanie awarii w mieszkaniowym zasobie gminy w latach 2017–2019”. Przedmiotowa umowa zawarta została na okres 3 lat, okres ważności umowy upływa z dniem 31 grudnia 2019 r.

Kierunki działań w zakresie gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości

1) Dzierżawy

W 2018 zawarto 47 umów dzierżawy na grunty stanowiące własność komunalną. Umowy zostały zawarte w zależności od przedmiotu wydzierżawienia na różny czasookres i tak:

- na 1 dzień - 1 umowa
- na okres do 2 dni - 6 umów;
- na 3 miesiące - 1 umowa;
- na 1 rok - 1 umowa
- na okres 2 lat - 1 umowa;
- na okres 3 lat - 34 umowy;
- na czas nieoznaczony - 3 umowy.

Umowy zostały zawarte w następujących grupach:

- grunt pod garażem - 3 umowy;
- ogródek działkowy - 21 umów;
- grunt rolny - 11 umów;
- reklama - 2 umowy;
- teren pod pawilon - 2 umowy;
- teren pod cyrk - 1 umowa;
- teren pod parking - 1 umowa;
- teren pod wesołe miasteczko - 5 umowa;
- użyczenie - 1 umowa.

Wysokość wpływów z tytułu dzierżawy, najmu nieruchomości wyniosła wg stanu na dzień 31.12.2018 r. 30.621,78 zł.

Nieruchomości komunalne podlegają ewidencjonowaniu, które prowadzone jest w formie elektronicznej przy wykorzystaniu programu komputerowego. Ewidencja zasobu

uwzględnia oznaczenie nieruchomości według: numeru ewidencyjnego obrębu, numeru działki, oznaczenia księgi wieczystej i innych dokumentów potwierdzających prawo własności. Prowadzona ewidencja określa położenie nieruchomości, powierzchnię, rodzaj użytków, informację o budynkach i wskazuje inne istotne informacje. Ewidencja zasobu nieruchomości jest na bieżąco aktualizowana. Dane dotyczące nieruchomości wchodzących do zasobu, które utraciły aktualność np. w wyniku sprzedaży -podlegają archiwizacji.

2) Użytkowanie wieczyste

Uzyskane wpływy do budżetu gminy z tytułu opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntu utrzymują się w ciągu ostatnich lat na stałym poziomie. Są one uzależnione od prowadzonej na bieżąco aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego. Nie bez znaczenia na wysokość wpływów w prognozowanym okresie ma również fakt, iż zauważa się nieznaczne zainteresowanie użytkowników wieczystych skorzystaniem z 50% bonifikaty w opłatach rocznych wynikającej z art.74 ust 1 u. o. g. n. Wysokość wpływów z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości wg stanu na dzień 31.12.2018 r. wynosi 231.596,80 zł.

3) Zbywanie i nabywanie nieruchomości do zasobu gminnego.

Sprzedaż i oddawanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste w 2018 r. odbywała się na zasadach określonych w dziale II rozdziale 3 u. o. g. n. i prowadzona była na bieżąco, w kolejności składanych wniosków. Na wniosek użytkowników wieczystych kontynuowane były przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności gruntów zabudowanych budynkami jednorodzinnymi, wielorodzinnymi i garażami. W 2018 roku sprzedano:

- *w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców zbyto **14 lokali mieszkalnych**, o łącznej powierzchni użytkowej **662,22 m²** za cenę łącznie 589.608,79 zł;*

Nabywcy wnieśli kwoty należne za ich wykup, jednorazowo i skorzystali z 50 % bonifikaty, na podstawie uchwały Nr IV/20/10 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie udzielenia bonifikaty oraz określenia warunków jej stosowania przy sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy miasta Chełmży (Dz. Urz. Woj. Kuj. – Pom. Nr 8, poz. 79 z dnia 19 stycznia 2011 r. ze zm.).

- w trybie przetargu ustnego nieograniczonego **1 lokal mieszkalny** o powierzchni 28,53 m² za cenę 39.671,00 zł.
- *Zasób nieruchomości komunalnych został powiększony o nieruchomość położoną w Chełmży przy ul. Gen. J. Hallera 7 (dawniej szpital dziecięcy), która na podstawie aktu notarialnego Rep. A Nr 3997/2018 z dnia 05.07.2018 r. została przekazana umową darowizny na rzecz Gminy przez Powiat Toruński. W budynku zaplanowano utworzenie inkubatora przedsiębiorczości.*
- *Aktem notarialnym z dnia 02.11.2018 r. Rep. A nr 6958/2018 zbyta została w trybie przetargu ustnego nieograniczonego działka oznaczona numerem geodezyjnym 61/16 w obr.6 o pow. 0,0240 ha za łączną cenę 39.079,70 zł przy ul. Głowackiego 3A pod działalność gospodarczą.*

Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości gminnych w tym: sprzedaży działek, nieruchomości zabudowanych, lokali mieszkalnych i użytkowych wg stanu na dzień 31.12.2018 r. wyniosły 704.054,10 zł.

Zakłada się, iż w 2019 roku Gmina Miasto Chełmża będzie kontynuowała nabywanie nieruchomości do gminnego zasobu nieruchomości, a w szczególności :

a) pod budowę dróg i pod przebudowę dróg istniejących z mocy prawa w wyniku zatwierdzenia podziałów nieruchomości dokonywanych na wniosek właścicieli grunty przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod drogi publiczne;

b) w trybie art. 18 ust.1 w związku z art. 17 a ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191 ze zm.) mienia Skarbu Państwa.

10 . Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

Nieruchomościami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy administruje Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. z siedzibą w Chełmży na podstawie zawartej umowy Nr 216/U/16 z dnia 20 grudnia 2016 r. na „*Sprawowanie zarządu komunalnym zasobem budynków mieszkalnych, administrowanie mieszkaniowym zasobem gminnym oraz*

komunalnym zasobem lokali użytkowych wraz z terenami gminnymi, wykonywanie: napraw bieżących, prac porządkowych oraz usuwanie awarii w mieszkaniowym zasobie gminy w latach 2017–2019”. Przedmiotowa umowa zawarta została na okres 3 lat, okres ważności umowy upływa z dniem 31 grudnia 2019 r.

Zasób gminnych budynków i lokali mieszkalnych zarządzanych przez ZGM sp. z o.o.wg stanu na dzień 31.12.2018 r., przedstawia się następująco:

- **83** budynki stanowiące własność wspólnot mieszkaniowych, w których procentowy udział posiada gmina;
- **14** budynków ze 100 % udziałem gminy, niektóre z przedmiotowych budynków posiadają nieuregulowane stany prawne gruntu;
- **16** budynków socjalnych;
- **11** budynków prowadzonych jako tzw. przymusowe zarządy – prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia ,

co daje łącznie **124** budynki.

Wg. stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. w powyższych budynkach znajdują się 789 lokali mieszkalnych oraz 27 lokali użytkowych, którymi zarządza wspomniany zarządca.

Spośród 789 lokali mieszkalnych:

- **496** lokali mieszkalnych znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych, łączna powierzchnia lokali wynosi **20.901,03 m²**;
- **293** lokali mieszkalnych i lokali socjalnych znajdujących się w budynkach przekazanych w zarząd jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia oraz posiadających nieuregulowany stan prawny gruntu (w tym **66** lokali w standardzie socjalnym) o łącznej powierzchni **10.320,75 m²**.

Zasób lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Miasto Chełmża obejmuje **27** lokali, w tym:

- **15** lokali użytkowych znajduje się w budynkach wspólnot mieszkaniowych o pow. **879,08 m²**;
- **9** lokali użytkowych znajduje się w nieruchomości niemieszkalnej tj. w budynku położonym przy ul. Bydgoskiej 7 o pow. **1.316,59 m²**;

- 2 lokale użytkowe znajdują się w budynku przekazanym w zarząd, jako prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia oraz posiadającym nieuregulowany stan prawny gruntu (budynek przy ul. I. Paderewskiego 8 o pow. **97,22 m²**;
- 1 kotłownia w budynku położonym w Chełmży przy ul. Toruńskiej 7a o powierzchni **11,80 m²**.

Spośród wymienionych lokali użytkowych:

- 12 lokali użytkowych wykorzystywanych jest jako lokale handlowe usytuowane w większości przy głównej ulicy w Chełmży tj. ul. Gen. Wł. Sikorskiego;
- 9 lokali użytkowych znajdujących się w budynku usytuowanym przy ul. Bydgoskiej 7 wykorzystywanych jest na pomieszczenia wynajmowane przez Studio Językowe FOCUS, użytkowanych przez Hufiec ZHP w Chełmży, Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Juliana Prejsa w Chełmży, Kujawsko – Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie oraz pomieszczenie położone w piwnicy budynku przy ul. Bydgoskiej 7, w którym obecnie swoją siedzibę posiada Spółdzielnia Socjalna „CUMA”.
- pomieszczenia kotłowni w budynkach wspólnot mieszkaniowych w ilości 5 sztuk oraz 1 kotłownia w budynku stanowiącym własność komunalną przy ul. Toruńskiej 7a;

W obiekcie położonym przy ul. Bydgoskiej 7 swoją siedzibę posiada również Ośrodek Sportu i Turystyki w Chełmży, który zarządza pomieszczeniami położonymi w sąsiedztwie basenu.

Zasób lokali socjalnych wg stanu na 31 grudnia 2018 roku obejmuje 66 mieszkań o łącznej powierzchni 2.241,35 m² znajdujących się w 16 budynkach położonych przy ulicach Buczek, Chełmińskie Przedmieście, Wyszyńskiego i Owocowej.

Zasób budynków w tzw. „przymusowym zarządzie” na dzień 31 grudnia 2018 roku obejmuje 11 budynków, w skład których wchodzi 126 lokali mieszkalnych o powierzchni 4.066,41 m² i 2 lokale użytkowe o powierzchni 97,22 m².

W 2018 roku sprzedano 14 lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców o łącznej powierzchni 662,22 m² za kwotę 589.608,79zł. Jednocześnie najemcy skorzystali z bonifikaty z tytułu jednorazowej zapłaty należności za wykup lokalu. Ponadto 1 lokal mieszkalny o powierzchni 28,53 m² został sprzedany w trybie przetargu nieograniczonego za kwotę 39.671,00 zł.

❖ **Realizacja remontów komunalnego zasobu mieszkaniowego w 2018 roku**

W 2018 roku środki w wysokości 260 729,22 zł. zostały wydatkowane na realizację robót remontowo- budowlanych w zasobach komunalnych miasta Chełmży, na podstawie zawartej z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. umowy. Zakresem robót objęte zostały m.in. prace związane z wymianą stolarki okiennej (30 szt.) i drzwiowej (6 szt.), remontem i budową pieców kaflowych (17 szt.), wymianą instalacji wod.-kan., elektrycznej i gazowej, remontem lokali mieszkalnych (w tym remonty lokali mieszkalnych dla nowych najemców), przebudową schodów zewnętrznych i wykonaniem podjazdu dla osób niepełnosprawnych, remontem dachów (pokrycie dachowe).

Koszt utrzymania mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży w 2018 roku wyniósł : 2.173.129,40 zł.

❖ **Przydziały lokali komunalnych**

Procedury zawierania umów najmu z mieszkańcami miasta zostały uregulowane w uchwale nr VIII/64/15 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 29 października 2015r. w sprawie określenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży. W formule przewidzianej w zapisie powyżej cytowanej uchwały Rady Miejskiej, prowadzone są w tut. Urzędzie listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu mieszkalnego i socjalnego z mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmża. O umieszczeniu danej osoby lub rodziny na przedmiotowej liście decyduje sytuacja mieszkaniowa i finansowa ubiegających się o zawarcie z nimi umowy najmu lokalu komunalnego.

Gospodarstwa domowe oczekujące na przydział lokali komunalnych – stan na 31.12.2018r.

- 113 gospodarstw domowych uprawnionych do otrzymania lokalu socjalnego z mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży,
- 40 gospodarstw domowych uprawnionych do otrzymania lokalu mieszkalnego z mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży,
- 9 gospodarstw domowych oczekujących na wykwaterowanie z budynków przeznaczonych do rozbiórki

W 2018 roku przyznano 9 lokali mieszkalnych i 3 lokale socjalne.

❖ **Zamiany lokali**

W 2018 roku do tut. Urzędu wpłynęło **13** wniosków w sprawie zamiany zajmowanego lokalu komunalnego na inny lokal, ze względu na zły stan techniczny lokalu, występujące zagęszczenie lub konflikty sąsiedzkie. Wnioski o zamianę realizowane są w miarę posiadanej substancji mieszkaniowej. W 2018 roku zrealizowano **4** zamiany.

❖ **Postępowania eksmisyjne**

Liczba toczących się w 2018 roku w Sądzie Rejonowym w Toruniu postępowań eksmisyjnych z powodu zaległości czynszowych z mieszkań komunalnych - 4

❖ **Polityka czynszowa**

Polityka czynszowa gminy powinna zmierzać do takiego kształtowania stawek czynszu, które zapewniają samowystarczalność finansową gospodarki mieszkaniowej. Należy dążyć do takiego stanu aby zminimalizować dopłaty z budżetu gminy do utrzymania zasobu mieszkaniowego. Wpływy z czynszu powinny pokrywać nie tylko koszty bieżącego utrzymania budynków ale zapewnić również pozyskanie środków na remonty. Stawkę bazową czynszu ustalono w drodze Zarządzenia Burmistrza Miasta nr 147/MOPS/15 z dnia 1 grudnia 2015 r. Stawka bazowa dla potrzeb ustalenia wysokości czynszu za 1m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego stanowiącego mieszkaniowy zasób gminy wynosi 3,10 zł za 1 m², zaś lokalu socjalnego 1,40 zł. Maksymalna stawka czynszu w mieszkaniowym zasobie gminy wynosi 6,82 zł za m².

Zadłużenie czynszowe na dzień 31.12.2018 roku wynosiło **1.118.937,39 zł** , zaś na roszczeniach sądowych figuruje kwota **4.321.638,63 zł.** co daje łączną kwotę **5.440.576,02 zł.** Chcąc wyjść naprzeciw mieszkańcom posiadającym m.in. zadłużenia czynszowe Rada Miejska Chełmży w dniu 28.10.2010 r. podjęła uchwałę nr XLIII/317/10 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania osoby uprawnionej do udzielania tych ulg. Ponadto w dniu 8.02.2018r. podjęta została przez Radę Miejską kolejna uchwała Nr XXIX/217/18 w sprawie szczególnego trybu umarzania należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym za lokale mieszkalne stanowiące własność lub pozostające w posiadaniu gminy miasto Chełmża zarządzane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o.

W 2018 roku porozumienia w sprawie zapłaty zadłużenia czynszowego zawarło 41 rodzin, 1 rodzinie Burmistrz Miasta umorzył odsetki. Z tzw. „ abolicji czynszowej” skorzystało 10 rodzin.

❖ **Dodatki mieszkaniowe i energetyczne**

Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. (Dz. U. z 2017 r. poz 180 z późn. zm) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie dodatków mieszkaniowych.

Porównanie dodatków mieszkaniowych i energetycznych wypłacanych w 2017 r. i 2018 r.

Kwota wypłacanych dodatków mieszkaniowych w 2017r. wynosi : 1.257.398 zł

Kwota wypłacanych dodatków mieszkaniowych w 2018r. wynosi : 1.146.407 zł

Podsumowując notuje się spadek wypłacanych dodatków o kwotę : **110.991 zł**

Kwota wypłaconych dodatków energetycznych w 2017 r. wynosi : 9.699,11 zł

Kwota wypłaconych dodatków energetycznych w 2018 r. wynosi : 10.843,62 zł

Podsumowując notuje się wzrost wypłacanych dodatków o kwotę : **1144,51 zł**

Tabela 19. Dodatki mieszkaniowe wypłacone od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

Wyszczególnienie	Lp.	Liczba wypłaconych dodatków	Kwota wypłaconych dodatków
Ogółem	1	6029	1.146.407,00
Zasób Gminny	2	1198	215.873,00
Zasób spółdzielczy	3	1102	213.621,00
Zasób wspólnot mieszkaniowych	4	493	95.329,00
Zasób prywatny	5	3133	602.190,00
Zasób TBS	6	82	14.785,00
inne	7	21	4.609,00

Dodatki energetyczne wypłacone od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r.

Kwota dodatków: **10.843,62 zł**

Tabela 20. Ilość osób w poszczególnych gospodarstwach domowych, które skorzystały z wypłaty dodatku energetycznego w 2018 r.

Lp.	Gospodarstwo domowe	Liczba rodzin	Liczba osób
1.	Gospodarstwo 1- osobowe	21	21
2.	Gospodarstwo 2- osobowe	22	44
3.	Gospodarstwo 3- osobowe	15	45
4.	Gospodarstwo 4- osobowe	15	60

5.	Gospodarstwo 5- osobowe	9	45
6.	Gospodarstwo 6- osobowe	3	18
7.	Gospodarstwo 7- osobowe	1	7
8.	Gospodarstwo 8- osobowe	1	8
9.	Gospodarstwo 10- osobowe	1	10
Suma:		88	258

(dane MOPS w Chełmży)

11. Strategia rozwiązywania problemów społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasta Chełmża na lata 2015 – 2020 została przyjęta na podstawie uchwały Nr V/40/15 z dnia 21 maja 2015 r.

Celem głównym strategii jest poprawa warunków życia i aktywizacja mieszkańców gminy miasto Chełmża zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ich integracja z pozostałymi mieszkańcami miasta.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Miasto Chełmża na lata 2015-2020 stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do integracji społecznej. W Strategii zostały zawarte najważniejsze cele strategiczne i kierunek działań niezbędnych do zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych występujących na terenie Gminy Miasto Chełmża.

W oparciu o analizę SWOT oraz rzeczywiste potrzeby społeczne, sformułowano priorytetowe obszary:

- I.** Osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
- II.** Osoby niepełnosprawne.
- III.** Rodzina.
- IV.** Osoby uzależnione i przemoc w rodzinie.
- V.** Osoby bezrobotne.
- VI.** Osoby starsze.

Dla każdego z ww. obszarów został wyznaczony cel strategiczny. Cele strategiczne ułatwiają realizację celu głównego.

- Cel strategiczny 1. Pobudzenie do działania i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Miasto Chełmża.
- Cel strategiczny 2. Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości ich życia.
- Cel strategiczny 3. Tworzenie systemu wsparcia rodzin z terenu Chełmży, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży
- Cel strategiczny 4. Zahamowanie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz łagodzenie ich skutków.
- Cel strategiczny 5. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Miasto Chełmża.
- Cel strategiczny 6. Zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja.

Cel strategiczny 1. Pobudzanie do działania i integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Miasto Chełmża.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w 2018 roku zatrudnionych było 7 pracowników socjalnych. Oprócz przeprowadzania wywiadów środowiskowych na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży jak i innych instytucji, dodatkowo pomagali w kompletowaniu dokumentów oraz załatwianiu spraw urzędowych. Prowadzili także pracę socjalną, która nakierowana jest przede wszystkim na rozmowy dotyczące aktywizowania osób bezrobotnych, prawidłowym funkcjonowaniu w społeczeństwie lokalnym, prawidłowym sprawowaniu władzy rodzicielskiej, a także na załatwianiu spraw alimentacyjnych, leczeniu odwykowym. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży współpracuje w tym zakresie z Policją, szkołami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu i kuratorami społecznymi.

W 2018 roku udzielono pomocy **726 rodzinom** obejmującym łącznie **1683 osoby**. Kryteriami wsparcia były ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, wielodzietność oraz potrzeby ochrony macierzyństwa. Pomoc udzielono w postaci:

Zasiłki stałe:

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe - ogółem	125	149
W tym przyznanych dla osoby:		
- samotnie gospodarującej	101	101
- pozostającej w rodzinie	24	48

Zasiłki okresowe:

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki okresowe - ogółem	726	1683
W tym przyznanych z powodu:		
- bezdomności	42	42
- bezrobocia	483	1252
- niepełnosprawności	205	382
- długotrwałej lub ciężkiej choroby	227	415
- alkoholizmu	52	86
-bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych	70	218
- wielodzietności	75	363
-potrzeba ochrony macierzyństwa	53	198

Zasiłki celowe:

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki celowe – ogółem	37	72
W tym przyznanych dla osoby:		
- samotnie gospodarującej	21	21
- pozostającej w rodzinie	16	51

Specjalny zasiłek celowy - ogółem	6	15
W tym przyznanych dla osoby:		
- samotnie gospodarującej	2	2
- pozostającej w rodzinie	4	13

W 2018 roku w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży przyznał dzieciom oraz osobom dorosłym pomoc w formie jednego gorącego posiłku dziennie – obiad w stołówce szkolnej oraz w Restauracji Mistrz w Chełmży. Z tej formy wsparcia w 2018 roku skorzystało **263 osób**, w tym **224 dzieci i młodzieży oraz 39 osób dorosłych**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współpracuje z Toruńskim Centrum Caritas w Toruniu. Współpraca polega na wydawaniu skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej. W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży wydał **312 skierowań dla 832 mieszkańców** Miasta.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży, osobom zagrożonym bezdomnością, bądź bezdomnym, udziela pomoc w formie schronienia oraz wsparcia rzeczowego . W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży wydał decyzję przyznającą schronienie dla **31 osób**. Osoby kierowane były na podstawie decyzji do niżej wymienionych Schronisk:

Formy pomocy	Odpłatność	Odpłatność
	gmina	osoby
Schronienia – ogółem	27	9
Schronisko dla Osób Bezdomnych „Betania”, ul. Gajdy 3, Brodnica	3	2
Schronisko dla Osób Bezdomnych Caritas Diecezji Toruńskiej ul. Polna 20, Chełmża	21	6
Koło Grudziądzkie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, ul. Parkowa 22/24, Grudziądz	2	0
Schronisko dla Bezdomnych Kobiet, Toruńska 26, Inowrocław	0	1

Kujawsko – Pomorskie, Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu "Judym", ul. Powstańców Wielkopolskich 35, Kołaczkowo	1	0
---	---	---

Ponadto, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży funkcjonował tzw. „Bank Rzeczy Używanych”. Mieszkańcy Chełmży przekazywali do tut. Ośrodka sprzęt gospodarstwa domowego, meble, ubrania, zabawki, ceramikę, w celu dalszego rozdysponowania wśród potrzebujących.

Cel strategiczny 2. Zapewnienie wsparcia osobom niepełnosprawnym oraz poprawa jakości ich życia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży kieruje osoby wymagające całodobowej opieki do Domów Pomocy Społecznej. W 2018 roku ww. Ośrodkach przebywało **20 osób**. Osoby niepełnosprawne korzystają z pomocy finansowej jak i rzeczowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pomoc udzielana jest w postaci zasiłków stałych, posiłków, zasiłków celowych z przeznaczeniem na zakup żywności.

W 2018 roku, w związku z wyborami do organów samorządu terytorialnego, niepełnosprawni wyborcy, mogli nieodpłatnie skorzystać z dowozu do lokali wyborczych.

Na terenie miasta w 2018 roku prowadzone były usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży w 2018 roku zatrudnionych było **12 opiekunów**. Realizacja usług opiekuńczych odbywa się w miejscu zamieszkania osoby i w jej najbliższym otoczeniu. Opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży zapewniają opiekę i pomoc przy zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, w zakresie podstawowej opieki higienicznej oraz w zakresie podtrzymywania kontaktów z otoczeniem.

Przy Zespole Szkół Specjalnych w Chełmży działa Międzyszkolny Klub Wolontariatu. Klub prowadzony jest przez **2 opiekunów** – nauczycieli ZSS, zrzesza on **25 wolontariuszy**, głównie młodzież szkolną, która niesie pomoc najbardziej potrzebującym mieszkańcom Miasta. Pomoc ta najczęściej jest nakierowana na osoby niesamodzielne, niepełnosprawne, którym grozi wykluczenie społeczne.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży współpracował ze Schroniskiem dla Osób Bezdomnych im. bł. ks. St. W. Frelichowskiego, w którym była możliwość wypożyczenia specjalistycznych łóżek, wózków inwalidzkich czy też kul

inwalidzkich. Ponadto pracownicy socjalni tut. Ośrodka, pomagali w uzupełnianiu osobom niepełnosprawnym druków do PFRON, w celu nabycia refundacji do przystosowania pomieszczeń w mieszkaniu czy też nabycia wózka inwalidzkiego. Ponadto Klienci zwracali się o pomoc w wypisaniu wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży realizowane są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które świadczone są w miejscu zamieszkania osoby, która tej pomocy potrzebuje. Realizatorem usług była Pracownia Wspierania Rozwoju „AIM” sp. z o. o z Lipniczek. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych dostosowanych do potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu m.in. psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, fizjoterapeuty.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez wykwalifikowane osoby w domu klienta, na terenie Chełmży, na podstawie pisemnej decyzji administracyjnej, poprzedzonej złożeniem wniosku i przeprowadzeniem przez pracownika socjalnego wywiadu środowiskowego. W 2018 roku z ww. usług skorzystało **16 osób** niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi, w wieku od 3 do 46 lat, w tym z upośledzeniem umysłowym – 10 osób, z autyzmem dziecięcym – 3 osoby, z zespołem Downa – 1 osoba, z zespołem Aspergera – 1 osoba oraz z innymi schorzeniami – 3 osoby.

Cel strategiczny 3. Tworzenie systemu wsparcia rodzin z terenu Chełmży, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

W 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży zatrudnionych było **2 asystentów rodziny**. Asystenci rodzin współpracowali z **40 rodzinami**, w których było **91 dzieci**. Asystent rodziny współpracuje z rodzinami które przeżywają trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W mieście utworzona jest również „Szkoła Rodzica”. Jest to grupa samopomocowa dla rodzin objętych asystenturą. W 2018 roku do grupy należało **40 rodzin**. Spotkania mają na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych poprzez dostarczanie wiedzy z zakresu specyfiki funkcjonowania dziecka oraz rozwój kompetencji rodzicielskich. Asystenci rodziny raz w miesiącu zapraszali na spotkania gości, reprezentantów różnych instytucji i środowisk, w celu przybliżenia im do kogo i gdzie mogą się zwrócić w razie zaistniałej potrzeby, bądź nabyć ogólną wiedzę. Były to między innymi spotkania z policjantem, mediatorem i radnymi.

W ramach grupy wsparcia odbyły się również spotkania okolicznościowe m.in. z okazji Świąt Wielkanocnych, Dnia Dziecka, Mikołajek. Na spotkaniach rodziny wymieniają się poglądami, spostrzeżeniami, doświadczeniem życiowym – nawiązują relacje.

Na terenie miasta działają świetlice przyszkolna i przyparafialna, która działa w ramach projektu „Uśmiech dziecka - Świetlica na Tumskiej”. Oferuje ona pomoc **30 dzieciom** i ich rodzicom. Ma na celu wspieranie dzieci, w postępowaniu w nauce oraz rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Ze świetlicy tej korzystają dzieci, które wymagają opieki i pomocy w lekcjach a także sprawiają problemy wychowawcze. Wsparciem dla rodziców jest zapewnienie pomocy i poradnictwa psychologa, pedagoga i prawnika.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu. W ramach współpracy osoby przeżywające trudności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych mogły skorzystać ze specjalistycznego rodzinnego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego oraz mediacji rodzinnych. W ramach ww. projektu z pomocy skorzystały **42 osoby (30 kobiet i 12 mężczyzn), natomiast 1 osoba** skorzystała z Grupy Wsparcia (grupa samopomocowa dla rodzin naturalnych i zastępczych)

Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliana Prejsa – Filia dla Dzieci i Młodzieży w 2018 roku prowadziła program „Bajkowe Poranki”. Zajęcia prowadzone w ramach akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom” miały na celu zapoznanie dzieci z literaturą polską i zagraniczną, pobudzać i kreować wyobraźnię. W zajęciach uczestniczyło około **35 dzieci**.

W szkołach podstawowych i Zespole Szkół im. Unii Europejskiej funkcjonują świetlice szkolne. Godziny pracy świetlic zostały dostosowane do potrzeb dzieci i rodziców, w związku z czym w Szkołach Podstawowych Nr 3 i 5 czynne są od godz. 7.00, natomiast w Szkole Podstawowej Nr 2 od 7.30. Zajęcia w świetlicach kończą się – w Szkołach Podstawowych Nr 3 i 5 o godz. 16.00, a w Szkole Podstawowej Nr 2 o godz. 15.30. Ponadto w szkołach prowadzone są zajęcia dodatkowe. W szkołach realizowane były programy profilaktyczne z tematyki dopalaczy, antynikotynowej, antynarkotykowej, przeciwdziałaniu przemocy oraz zasad bezpieczeństwa. Przy współpracy z policją przeprowadzane były „pogadanki” na temat bezpieczeństwa oraz niebezpiecznych używek i ich szkodliwości.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności przyznawana była w formie materialnej - zasiłków okresowych, celowych oraz pomocy w naturze:

- **1490 rodzinom** - na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851, z późn.zm.) wypłacono świadczenia wychowawcze „500 +”,
- **923 rodzinom** – na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1952, z późn.zm.) wypłacono świadczenia typu: zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowania, dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania w rodzinie wielodzietnej, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – dojazdy do szkoły, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, dodatek z tytułu urodzenia dziecka, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie rodzicielskie, zasiłek dla opiekuna, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka niepełnosprawnego z programu „Za Życiem”),
- **119 rodzinom** – na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2017 r. poz.489, z późn. zm.) wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego
- **1185 rodzinom** przyznano od 1 lipca 2018 r. do 30 listopada 2018 r. świadczenie dobry start, który został sfinansowany z dotacji celowej budżetu państwa.
- **455 uczniom** wypłacono stypendia szkolne na podstawie ustawy z dnia 7 września 1997 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.)
- **22 uczniom** na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych, przyznano wyprawkę szkolną
- **1012 uczniom** zakupiono podręczniki szkolne na podstawie rozporządzenia MEN z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe
- **Karta Dużej Rodziny** - w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2017 r. poz. 1832, z późn. zm.) zostały wydane **94 Karty** dla **28 rodzin**. Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom mającym co

najmniej 3 dzieci. Wydawana jest dla każdego członka rodziny: dla rodziców bezterminowo, dla dzieci do 18 roku życia lub do zakończenia nauki w szkole lub szkole wyższej, nie dłużej niż do 25 roku życia oraz bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności

Cel strategiczny 4. Zahamowanie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie oraz łagodzenie ich skutków.

W Gminie Miasto Chełmża jest opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ponadto na terenie Miasta funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Komisja ta kieruje osoby uzależnione od alkoholu do podejmowania terapii odwykowej. Ponadto prowadzone są z osobami uzależnionymi rozmowy motywujące. Pracownicy socjalni tut. Ośrodka również prowadzili rozmowy nakierowana na wyjście z nałogu oraz udzielali porad związanych z terapią odwykową. Osoby uzależnione najczęściej kierowane były do :

- Ośrodka Readaptacji Stowarzyszenia Solidarni "PLUS" EKO "Szkoła Życia" w Wandzinie,
- Oddziału Całodobowego Odwykowego w Czerniewicach,
- Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu.

Ponadto osobom przejawiającym agresywne zachowania jak i osobom doświadczającym agresji, proponowana była pomoc psychologa, mediatora oraz grup wsparcia, terapii korekcyjnych. Na terenie Miasta funkcjonuje również grupa AA „Dobra Wola” oraz grupa wsparcia AL-Anon „Qvo Vadis”. W Przychodni Chełmżyńskiej, przy ul. Kościuszki funkcjonuje Poradnia Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia, w której przyjmują terapeuci w dogodnych godzinach porannych jak i popołudniowych.

W Chełmży funkcjonuje również Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który działa przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży i stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi specjaliści z różnych instytucji. Zadaniem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego było i jest niesienie pomocy osobom pokrzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie Miasta. Działania skierowane są do rodzin, które znajdują się w kryzysie, mają problemy z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Jednym z

narzędzi Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest procedura „Niebieskiej Karty”. Osoby, u których został założony „Niebieskie Karty” uzyskały pomoc ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży oraz skorzystały z pomocy specjalistów takich jak: psycholog, radca prawny, mediator. Ponadto prowadzone były pogadanki z osobami nadużywającymi środków psychoaktywnych na temat szkodliwości tych substancji i negatywnych skutków dla organizmu. W 2018 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Chełmży prowadził **22 postępowania** w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, które zostały założone :

- w 18 przypadkach wszczęta została przez Policję,
- w 3 przypadkach przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży,
- w 1 przypadku przez Wojewódzki Szpital Zespolony Psychiatryczny w Toruniu

Procedura Niebieskiej Karty w 2018 roku w przypadku **24 rodzin została zakończona.**

Cel strategiczny 5. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Miasto Chełmża.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej aktywnie współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy w Chełmży. Współpraca nakierowana była przede wszystkim na oferty pracy, staże, prace interwencyjne oraz prace społecznie – użyteczne, które były organizowane na terenie Miasta. W 2018 roku w ramach pracach społecznie – użytecznych udział wzięły **24 osoby.**

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży współpracował z Stowarzyszeniem Partnerstwo Społeczne CISTOR w Toruniu. CISTOR prowadził indywidualny program zatrudnienia socjalnego w ramach realizowanego projektu systemowego pt. „Stokrotkowy szlak”. Projekt ten miał na celu aktywizować zawodowo osoby, które były zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmży przez co najmniej 12 miesięcy oraz były nieaktywne z powodu opuszczenia zakładu karnego, ukończonej terapii uzależnień, bezdomności oraz niepełnosprawności.

Zajęcia realizowane były w dwóch profilach zawodowych:

- porządkowo – ogrodniczo - usługowym,
- gastronomiczno - usługowym.

W ramach zajęć reintegracji uczestnicy mieli możliwość odbyć m.in. praktyki zawodowe, kursy zawodowe, trening interpersonalny, naukę aktywnego poszukiwania pracy oraz pomoc

w poszukiwaniu pracy, indywidualne poradnictwo prawne, psychologiczne, socjalne i zawodowe, kurs komputerowy, warsztaty z elementami Szkoły Rodzica, warsztaty prawne. Ponadto pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży na bieżąco informowali osoby długotrwale bezrobotne oraz poszukujące pracy o tzw. giełdach pracy odbywających się m.in. w Chełmżyńskim Ośrodku Kultury w Chełmży. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, również na bieżącą są aktualizowane plakaty, ogłoszenia dotyczące pracy zarobkowej.

Cel strategiczny 6. Zapewnienie wsparcia osobom starszym oraz ich aktywizacja.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży informują osoby starsze o dostępnych formach pomocy ponadto podejmują działania zwiększające zaangażowanie rodzin w sprawowaniu opieki na starszą osobą w rodzinie. Osoby starsze korzystają z pomocy finansowej jak i rzeczowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży w 2018 roku współpracowali z wolontariuszami Szlachetnej Paczki. Wskazywali osoby najbardziej potrzebujące, gdzie najpilniejszą potrzebą w okresie zimowym był opał i ciepłe ubrania.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w grudniu 2018 roku wydał **20 paczek** żywnościowych najbardziej ubogim i potrzebującym osobom. Ponadto dla **24 osób** starszych i samotnych została zorganizowana Kolacja Wigilijna.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w 2018 roku podejmował współpracę również ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Chełmży oraz organizacjami pozarządowymi m.in. Stowarzyszeniem Pomocna Dłoń w Chełmży oraz z kościołem.

Od 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży współpracuje z Dziennym Domem Pobytu, który mieści się w Domu Marii. Uczestnicy spotkań mają zapewnione, wyżywienie, zajęcia artystyczne, warsztaty zajęciowe, zajęcia rekreacyjne oraz mogą skorzystać również z pomocy pielęgniarki, psychologa oraz dietetyka. Oferta skierowana jest przede wszystkim do osób starszych oraz niesamodzielnych.

Na terenie Miasta funkcjonuje również Uniwersytet III Wieku, w którym udział bierze ok. 90 słuchaczy. Uniwersytet III Wieku pobudza osoby starsze do aktywności, do wyjścia z domu, pozwala na nawiązanie nowych znajomości.

W ramach realizowanego projektu „Nie bądź samotny”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, w kwietniu 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży zorganizował dla osób niesamodzielnych, ich otoczenia oraz

opiekunek, w dniu 20 kwietnia 2018 roku, wyjazd do Torunia na spektakl do Teatru im. Wilama Horzycy. 42 uczestników wyjazdu obejrzało sztukę teatralną „Tango” Sławomira Mrożka, w reżyserii Piotra Ratajczaka. Wyjazd ten miał na celu zintegrowanie osób niesamodzielnych ze środowiskiem lokalnym, z uwzględnieniem ich otoczenia.

W 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży wydał **60 Kopert Życia**. Koperta oprócz podstawowych danych osobowych zawiera również informację odnośnie stanu zdrowia, zażywanych leków, przebytych chorób. Po wypisaniu, kopertę w szczelnym opakowaniu umieszcza się w lodówce. Na drzwiach lodówki, w celach informacyjnych dla ratownika medycznego, przyczepia się magnes z informacją o kopercie.

Podsumowując, wszystkie cele określone Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych były w 2018 roku realizowane, a działania z racji obszaru interwencji mają charakter ciągły. Stosowane narzędzia są sukcesywnie doskonalone i w coraz bardziej optymalny sposób dostosowywane do zmieniających się potrzeb mieszkańców.

12. Gminny program wspierania rodziny

Obowiązujący w naszym mieście w 2018 roku Program wspierania rodziny przyjęty został uchwałą nr XXXIX/270/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 16 października 2018 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018- 2020. Stosownie do zapisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wspomniany Program uchwała się na okresy 3-letnie. Realizatorami Programu są Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży, który jednocześnie koordynatorem działań, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Sąd i Zespół Kuratorski, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Chełmży, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Chełmży, placówki oświatowe z terenu miasta oraz Szpital Powiatowy w Chełmży.

Jako cel główny realizowanego Programu wskazano:

- **Budowę zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności.**

Celami szczegółowymi Programu są:

- Podnoszenie, kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców przeżywających trudności wychowawcze;

- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz odpowiednich warunków do życia i rozwoju dziecka;
- Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez zwiększenie bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

Wskazane cele winny być realizowane poprzez działania zawarte w Programie, których zestawienie zaprezentowano poniżej:

Tabela 21. Cele i działania Gminnego Programu Wspierania Rodziny

<i>Cel szczegółowy: Podnoszenie , kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców przeżywających trudności wychowawcze.</i>				
Lp.	Działania	Okres realizacji	Realizator, Partnerzy	Źródło finansowania
1.	Świadczenie szeroko pojętej pomocy społecznej rodzinom, z problemami wychowawczymi	2018 - 2020	Gmina, MOPS, Placówka Wsparcia Dziennego – Świetlica na Tumskiej, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	środki własne realizatorów, dotacje
2.	Wspieranie rodzin i dzieci przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców	2018 - 2020	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Policja, MOPS, Zespół Interdyscyplinarny	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Indywidualne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawnicze, zawodowe	2018 - 2020	Policja, MOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, PUP	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
6.	Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności	2018 -	Placówki oświatowe, MOPS, Gminny Zespół	środki własne realizatorów, środki

	opiekuńczo - wychowawcze	2020	Interdyscyplinarny	zewnętrzne
7.	Rozwój wolontariatu na rzecz rodziny	2018 - 2020	Szkoły, fundacje, stowarzyszenia, szkoły, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
8.	Kursy i szkolenia dla pracowników instytucji wspierających rodzinę	2018 - 2020	Gmina, MOPS, Placówki oświatowe, Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<i>Cel szczegółowy: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny oraz odpowiednich warunków do życia i rozwoju dzieciom.</i>				
1.	Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi, w których występują uzależnienia, dysfunkcje	2018 - 2020	MOPS, służba zdrowia, Policja, MKRPA, placówki oświatowe	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2.	Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji	2018 - 2020	MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
	Udzielenie pomocy w formie: stypendiów, wyprawki szkolnej uczniom	2018 - 2020	MOPS Gmina	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Objęcie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych programem „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”	2018 - 2020	MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Zapewnienie pomocy dzieciom i rodzinom w których występuje przemoc	2018 - 2020	MOPS, Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe,	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
6.	Zapewnienie bezpłatnego dostępu młodzieży i dzieciom do bazy rekreacyjno – sportowej	2018 - 2020	Gmina, placówki oświatowe, OSiT	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
7.	Zapewnienie dzieciom dostępu do świetlic szkolnych i zajęć	2018 -	Gmina, placówki oświatowe	środki własne realizatorów, środki

	pozalekcyjnych	2020		zewnętrzne
8.	Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom z dziećmi	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
9.	Zapewnienie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej	2018 - 2020	Gmina, MOPS	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
<p style="text-align: center;"><i>Cel szczegółowy: Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez zwiększenie bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży</i></p>				
1.	Monitorowanie środowisk, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej	2018 - 2020	Gmina, MOPS, Policja, placówki oświatowe	środki własne realizatorów
2.	Zapewnienie opieki asystenta rodziny oraz rodziny wspierającej rodzinom z trudnościami	2018 - 2020	Gmina, MOPS	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3.	Monitorowanie rodzin zagrożonych uzależnieniem i motywowanie do podjęcia stosownej terapii	2018 - 2020	Gmina, MOPS, MKRPA, Policja, służba zdrowia	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4.	Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, rodzin z dziećmi	2018 - 2020	Gmina, MOPS, placówki oświatowe, OSiT, instytucje kulturalne	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5.	Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu Miasta w zakresie monitorowania i analizowania sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	2018 – 2020	Gmina, MOPS, Policja, PCPR, Sąd, Kuratorzy społeczni, zawodowi, placówki oświatowe, służby zdrowia	środki własne realizatorów
6.	Skierowanie i finansowanie pobytu			środki własne

	dzieci i rodzin w sytuacjach kryzysowych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia i przeznaczonych do tego placówkach (hostele, domy samotnych matek itp.)	2018 - 2020	Gmina, MOPS	realizatorów
7.	Utworzenie Zespołu Interwencji Kryzysowej	2018 - 2020	Gmina, MOPS, Policja, placówki oświatowe	środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

Realizacja Programu w 2018 roku

Cel szczegółowy nr 1

1) Świadczenie szeroko pojętej pomocy społecznej rodzinom z problemami wychowawczymi:

Podstawową formą pomocy dziecku i rodzinie w kryzysie jest wszechstronna pomoc obejmująca wsparcie finansowe, pracę socjalną pozwalającą rozwiązać podstawowe problemy życiowe jak i pomoc psychologiczną w problemach rodzinnych czy wychowawczą w trudnościach z dziećmi. Udzielana jest ona m.in. przez świetlice przyszkolne i przyparafialna zatrudniająca po godzinach nauczycieli lub nauczycieli emerytów. Świetlica działa w ramach projektu "Uśmiech dziecka- Świetlica na Tumskiej". Oferuje ona pomoc 30 dzieciom i ich rodzicom. Wspiera postępy w nauce u dzieci i młodzieży oraz rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Ze świetlicy tej korzystają dzieci, które wymagają opieki i pomocy w lekcjach a także sprawiają problemy wychowawcze. Wsparciem dla rodziców jest zapewnienie pomocy i poradnictwa psychologa, pedagoga i prawnika.

2) Wspieranie rodzin i dzieci przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych:

W 2018 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmży zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny w ramach rządowego programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Asystenci rodzin udzielili wsparcia 40 rodzinom, w których było 91 dzieci. Wydatki związane z zatrudnieniem asystentów wyniosły **69 195,14 zł**, z tego dotacja w ramach rezerwy budżetu państwa wyniosła: 12 690,36 zł, natomiast z Funduszu Pracy: 28 814,48 zł.

3) Wspieranie rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej:

Asystenci rodziny pracowali z 6 rodzinami biologicznymi, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Działania podejmowane przez asystentów w ramach reintegracji rodziny dotyczyły różnych sfer jej funkcjonowania lecz wprowadzane zmiany wymagają czasu na ich utrwalenie, gdyż jest to proces długotrwały. Reintegracja odwołuje się do kompetencji całej rodziny, wykorzystując jej potencjał i siły, a korzyści, które z niej wynikają odczuwalne są dla każdego z jej członków. Wszyscy członkowie rodziny powinni być aktywnymi uczestnikami procesu, a osoby znaczące dla rodziny traktowane jako partnerzy w procesie pomagania. Szansa na zmianę i reintegrację rodziny jest największa, gdy kryzys w rodzinie, będący powodem umieszczenia dziecka w placówce, nie przyjął postaci trwałej zmiany a rodzina nie zdążyła pogodzić się ze stratą dziecka. Im czas pomiędzy objęciem dziecka opieką zastępczą a rozpoczęciem reintegracji jest krótszy, tym większe są szanse na jej pozytywny przebieg.

4) Realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych dla rodziców:

Utworzony w 2011 roku ośrodek wsparcia dziennego, tj. Ognisko Wychowawcze funkcjonujące w strukturze Ośrodka Wsparcia CARITAS Diecezji Toruńskiej prowadził działalność dla około 50 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, z czego systematycznie uczęszczało 33 dzieci. W czasie pozalekcyjnym, Ognisko Wychowawcze zapewniało dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego i zajęcia sportowe oraz dożywianie. Ognisko wychowawcze z powodu zmian administracyjnych zakończyło działalność z końcem lutego 2018 roku.

Nadal działała „Szkoła Rodzica”, która jest samopomocową grupą wsparcia dla rodzin objętych asystenturą. W skład grupy wchodzi 40 rodzin. Celem spotkań jest rozwijanie umiejętności wychowawczych poprzez dostarczanie wiedzy z zakresu specyfiki funkcjonowania dziecka oraz rozwój kompetencji rodzicielskich. Asystenci rodziny raz w miesiącu zapraszali na spotkania gości, reprezentantów różnych instytucji i środowisk, w celu przybliżenia im do kogo i gdzie mogą się zwrócić w razie zaistniałej potrzeby, bądź nabyć ogólną wiedzę. Były to między innymi spotkania z policjantem, mediatorem i radnymi. W ramach grupy wsparcia odbyły się również spotkania okolicznościowe z okazji Świąt Wielkanocnych oraz Świąt Bożego Narodzenia.

5) Indywidualne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawnicze, zawodowe:

W ramach realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu projektu „Rodzina w Centrum 2” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (*Oś priorytetowa 9 Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.3 Rozwój usług zdrowotnych i społecznych, Poddziałanie 9.3.2 Rozwój usług społecznych*), 42 osoby (30 kobiet i 12 mężczyzn) z miasta Chełmży skorzystały ze specjalistycznego rodzinnego poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego oraz mediacji rodzinnych. W ramach ww. projektu 1 osoba skorzystała z Grupy Wsparcia (grupy samopomocowej dla rodzin naturalnych i zastępczych). Mieszkańcy mogli otrzymać porady związane z wykonywaniem władzy rodzicielskiej, ustalaniem osobistych kontaktów z dzieckiem, alimentacją i zaspokajaniem potrzeb rodziny, egzekucjami komorniczymi i wypadkami komunikacyjnymi. Dominowały porady w zakresie prawa rodzinnego, kodeksu pracy oraz prawa cywilnego. Fachowcy służyli również pomocą w związku z wystąpieniem różnego rodzaju trudności, konfliktów lub zjawisk przemocy domowej.

6) Zapewnienie innych form wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze:

Formy pomocy zależne są od konkretnej sytuacji rodziny i udzielane w postaci świadczeń pieniężnych, w naturze, usługach, pracy socjalnej. Podstawowe potrzeby rodzin zabezpieczane są w formie materialnej - zasiłków okresowych, celowych oraz pomocy w naturze.

7) Rozwój wolontariatu na rzecz rodziny:

Przy Zespole Szkół im. Unii Europejskiej w Chełmży działa Międzyszkolny Klub Wolontariatu. Klub prowadzony jest przez 2 opiekunów – nauczycieli ZS, zrzesza on 25 wolontariuszy, głównie młodzież z gimnazjum i liceum. Młodzież niesie pomoc najbardziej potrzebującym mieszkańcom naszego Miasta, w zależności od potrzeb. Opiekują się osobami starszymi i niepełnosprawnymi, pomagają słabszym uczniom odrabiać lekcje. Wspierają „Szlachetną Paczkę”. MKW swoimi działaniami uzupełnia działalność instytucji pomocowych. Znakomita część rodzin objętych asystenturą i nie tylko, otrzymały w 2018 roku Szlachetne Paczki. Niektóre rodziny będące podopiecznymi MOPS-u otrzymały je już po raz kolejny.

8) Kursy i szkolenia dla pracowników instytucji wspierających rodzinę:

W 2018 roku Kierownik Ośrodka i pracownicy uczestniczyli w konferencjach i spotkaniach resortowych mających na celu poszerzanie wiedzy oraz wymianę doświadczeń. Konferencje odbywały się w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim i Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu. Ponadto szkolenia odbyli pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: ds. świadczeń rodzinnych i świadczeń wychowawczych 500+ , jak i pracownicy socjalni – 9 osób. Łączny koszt szkoleń w 2018 r. wyniósł 4432,20 zł.

Cel szczegółowy nr 2

1) Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi, w których występują uzależnienia, dysfunkcje.

Pracownicy socjalni MOPS w Chełmży we współpracy z asystentami rodziny na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Współpracowali w tym zakresie z pedagogami szkolnymi, pracownikami służby zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają bezpośredni kontakt z rodziną.

2) Objęcie pomocą finansową i rzeczową rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji:

Wspieranie powinno traktować rodzinę jako integralną całość, jednak z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych jej członków. Formy pomocy zależne są od konkretnej sytuacji rodziny i udzielane w postaci świadczeń pieniężnych, w naturze, usługach, pracy socjalnej. Podstawowe potrzeby rodzin zabezpieczane są w formie materialnej - zasiłków okresowych, celowych oraz pomocy w naturze. W 2018 roku z pomocy finansowej Ośrodka skorzystało 726 rodzin, gdzie głównym powodem przyznania pomocy było ubóstwo i bezrobocie. Łączna kwota wsparcia w ramach wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej wyniosła 1.420.164,34 zł, w tym:

- zasiłki okresowe : 1.225.879,05 zł,
- zasiłki celowe : 12.003,90 zł,
- posiłki : 179.647,62 zł.

Ponadto w ramach innych ustaw wypłacono następujące kwoty świadczeń:

- świadczenia wychowawcze 500 + : 1490 rodzinom wypłacono łącznie 9.271.489,60 zł,
- świadczenia rodzinne : 923 rodzinom wypłacono łącznie 4.856.208,14 zł,

- świadczenia z funduszu alimentacyjnego: 119 rodzinom wypłacono łącznie 683.988,00 zł.

3) Udzielenie pomocy w formie stypendiów, wyprawki szkolnej.

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1997 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2018 r. poz. 1457, z późn.zm.) **259 uczniów** zakwalifikowano do wsparcia w zakresie pomocy materialnej. Dla **259 uczniów** wypłacono stypendia szkolne. Wydatkowano na ten cel **379 252,70 zł**, z czego dotacja to: **364 593,75 zł**.

Natomiast na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 września 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy materialnej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych, wyprawkę szkolną otrzymało **27 uczniów** na łączną kwotę **3 389,60 zł** oraz na podstawie rozporządzenia MEN z dnia 21 marca 2018 r. poz. 1796 w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe, podręczniki szkolne zakupiono dla **1241 uczniów** za kwotę **125 152,47 zł**.

4) Objęcie dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”:

Na podstawie uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020, pomocy udzielono **1 416 osobom**. Na dożywianie wydatkowano łącznie **499 730 zł**, z czego dotacja z budżetu państwa wyniosła **399 784 zł**. W ramach programu **238 dzieci** skorzystało z posiłków w stołówkach szkolnych, na co wydatkowano kwotę: **83 188,35 zł**.

5) Zapewnienie pomocy dzieciom i rodzinom w których występuje przemoc:

Pracownicy MOPS regularnie współpracowali również z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym w Chełmży, aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach grup roboczych powoływanych w ramach Zespołu w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

W 2018 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Chełmży prowadził 19 postępowań w ramach procedury “Niebieskie Karty”. Z uprawnień ustawowych do ich wdrażania skorzystał 1 podmiot wymieniony w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390), tj. Policja, która założyła **19** Niebieskich Kart.

Dane te nie oddają w pełni obrazu przemocy na terenie gminy miasta Chełmży. Zjawisko to nie zawsze jest ujawniane, co utrudnia rozpoznanie i przeciwdziałanie przemocy. W ostatnim czasie zauważalna jest tendencja wzrostowa osób szukających wsparcia i pomocy w sytuacjach przemocy domowej. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie wpływają na zmianę świadomości społecznej, co powoduje zwiększenie gotowości osób doznających przemocy do ujawniania takich spraw. Zwiększa się również profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa rodzinom doznającym przemocy podejmowano wiele działań interdyscyplinarnych:

- zapewniono pomoc specjalistów: psychologa, socjoterapeuty, mediatora rodzinnego,
- wzmożono częstotliwość wizyt pracowników socjalnych w tych rodzinach,
- wzmożono częstotliwość wizyt dzielnicowych w tych rodzinach,
- monitorowano sytuację dzieci z tych rodzin w szkołach.

6) Zapewnienie bezpłatnego dostępu młodzieży i dzieciom do bazy rekreacyjno – sportowej:

Na terenie miasta Chełmży są dwa kompleksy sportowo-rekreacyjne „Moje Boisko Orlik 2012”, jeden przy ul. 3 Maja 16A, drugi zaś przy ul. Frelichowskiego. Tereny tych obiektów są monitorowane, dostęp do nich jest bezpłatny. Z myślą o mieszkańcach, a w szczególności o młodzieży powstała przy ul. Łaziennej siłownia na powietrzu, skatepark, stół betonowy do gry w szachy. Obiekty te udostępnione są całorocznie, a dostęp do nich również jest bezpłatny. Ponadto dla najmłodszych mieszkańców Miasta udostępnione są cztery place zabaw : przy ulicy Łaziennej, Głowackiego, Bulwarze 1000 – lecia oraz w Parku Miejskim przy ulicy 3-go Maja.

7) Zapewnienie dzieciom dostępu do świetlic szkolnych i zajęć pozalekcyjnych:

W szkołach podstawowych i Zespole Szkół im. Unii Europejskiej funkcjonują świetlice szkolne. Godziny pracy świetlic zostały dostosowane do potrzeb dzieci i rodziców, w związku z czym w Szkołach Podstawowych Nr 3 i 5 czynne są od godz. 7.00, natomiast w Szkole Podstawowej Nr 2 od 7.30. Zajęcia w świetlicach kończą się – w Szkołach Podstawowych Nr 3 i 5 o godz. 16.00, a w Szkole Podstawowej Nr 2 o godz. 15.30.

Tabela 22. Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach dodatkowych

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów biorących udział w zajęciach dodatkowych
1.	Szkoła Podstawowa Nr 2	111
2.	Szkoła Podstawowa Nr 3	134
3.	Szkoła Podstawowa Nr 5	45
4.	Ogółem	290

źródło : CUW w Chełmży

Liczba uczniów uczestniczących w zajęciach dodatkowych wahała się w trakcie roku szkolnego z uwagi na konieczność objęcia części osób pomocą psychologiczno-pedagogiczną oraz z uwagi na charakter zajęć. Średnio w różnych formach zajęć uczestniczyło około 290 uczniów (niektórzy w wielu zajęciach równolegle).

8) Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom z dziećmi.

W celu poprawienia warunków mieszkalnych, w 2018 roku **6 rodzin** wymagających wsparcia otrzymało lokale mieszkalne z mieszkaniowego zasobu gminy miasta Chełmży. W ramach działań wspierających rodziny, dokonana została również zamiana zajmowanego przez wielodzietną rodzinę lokalu socjalnego o mniejszej powierzchni na większą. Jedna rodzina wielodzietna zajmująca lokal socjalny powiększyła go o dodatkowy pokój.

Ponadto, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej nadal funkcjonował „Bank Rzeczy Używanych”. Mieszkańcy Chełmży przekazywali do Ośrodka sprzęt gospodarstwa domowego, meble, ubrania i zabawki, itp., celem dalszego rozdysponowania wśród potrzebujących. Dzięki takim działaniom wiele rodzin nie musiało wydawać pieniędzy na nowe rzeczy. Mieli również możliwość w prosty sposób, bez nakładu finansowego urządzić mieszkanie.

9) Zapewnienie środków na pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

Zgodnie z art. 191 ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina miasta Chełmży jest zobowiązana pokrywać część kosztów na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W 2018 roku z terenu Miasta Chełmży przebywało w pieczy zastępczej **23 dzieci**. Wydatkowana kwota na ten cel wynosiła: **137.913,25 zł**. Asystenci rodziny wspierali – rodzin, zgodnie z opracowanymi

indywidualnie planami pracy. W wyniku czego do rodzin biologicznych powróciło jedno dziecko.

Cel szczegółowy nr 3

1) Monitorowanie środowisk, w których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej.

W 2018 roku monitorowanych było 40 rodzin. Rodzinom tym zapewniono wsparcie i pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa. Praca z rodzinami odbywała się przez następujące działania:

- częste wizytowanie,
- współpracę z instytucjami wdrożonymi (szkoły, policja, kuratorzy, sąd) w życie danej rodziny,
- realizowanie profilaktyki oraz prowadzenie konsultacji ze specjalistami - mediacje rodzinne, porady psychologiczne i prawne,
- uczestnictwo w grupie wsparcia.

Powyższe działania wpłynęły na zachowanie i utrzymanie dzieci w większości rodzin biologicznych oraz wzmocnienie więzi rodzinnych w tych rodzinach.

2) Zapewnienie opieki asystenta rodziny oraz rodziny wspierającej rodziny z trudnościami.

W celu ograniczenia sytuacji kryzysowych w rodzinach i zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom w tych rodzinach podejmowano wiele działań interdyscyplinarnych. Pracownicy socjalni, asystenci rodziny wraz z pedagogami szkolnymi i dzielnicowymi systematycznie monitorowali sytuacje małoletnich w 40 rodzinach. Zastosowane zostały instrumenty aktywnej integracji edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej. Oddziaływaniom poddano także dzieci. Tak skonstruowana oferta wsparcia realizowana przez terapeutów, psychologa, pracowników socjalnych i asystentów rodziny gwarantowała zwiększenie świadomości rodziców w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych oraz zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

3) Monitorowanie rodzin zagrożonych uzależnieniem i motywowanie do pojęcia stosownej terapii.

W 2018 roku z powodu uzależnień udzielono pomocy 45 rodzinom. Pracownicy socjalni

MOPS oraz funkcjonariusze Policji monitorowali środowiska dotknięte uzależnieniami. W celu monitorowania sytuacji nieletnich, pracownicy socjalni ściśle współpracowali ze szkołami, przedszkolami, Policją i członkami MKRPA, ustalane były interdyscyplinarne plany pracy z rodziną.

Jednocześnie, w obawie przed marnotrawieniem środków finansowych z pomocy społecznej i w celu zapewnienia podstawowych potrzeb dzieci w rodzinach, pracownicy socjalni i asystenci rodziny nadzorowali wydatkowanie świadczeń pieniężnych.

4) Organizowanie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, rodzin z dziećmi.

Czas wolny jest istotną kategorią w życiu człowieka na każdym etapie jego rozwoju, także w przypadku dzieci i młodzieży. Obok czasu przeznaczonego na naukę musi istnieć określona ilość czasu wolnego. Czas wolny dzieci i młodzieży jest, co oczywiste, przeznaczony do ich dyspozycji, jednak podlega też pewnym rygorom wychowawczym oraz kontroli i interwencji ze strony dorosłych. Nauczyciele miejscowych szkół zachęcają i propagują wśród dzieci zdrowy styl życia wolnego od używek w czasie zajęć wychowania fizycznego, przyrody, wychowania do życia w rodzinie i na godzinach wychowawczych. Szkoła stwarza także warunki do ciekawego i pożytecznego spędzania czasu wolnego. Dzieci korzystały z bogatej oferty kół zainteresowań, zajęć świetlicowych, sportowych i artystycznych oraz Szkolnego Klubu Krajoznawczo - Turystycznego.

5) Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny spoza terenu miasta w zakresie monitorowania i analizowania sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizując założenia 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 systematycznie współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Sądem Rejonowym w Toruniu Wydział III Rodzinny i Nieletnich, kuratorami zawodowymi i społecznymi. Współpraca ta polegała na wymianie informacji oraz podejmowaniu działań naprawczych w stosunku do rodzin tego wymagających. Ponadto, pracownicy socjalni i asystenci rodziny wizytowali środowiska rodzin w sytuacjach tego wymagających wspólnie z kuratorami pracownikami PCPR i dzielnicowymi.

6) Skierowanie i finansowanie pobytu dzieci i rodzin w sytuacjach kryzysowych w specjalistycznych ośrodkach wsparcia i przeznaczonych do tego placówkach (hostele, domy

samotnych matek, itp.).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej skierował samotną matkę z trójką dzieci do Domu Dobrego Pasterza dla Samotnych Matek w Żołędowie. Była to osoba bezdomna. Koszt pobytu wyniósł 2000 zł.

7) Utworzenie Zespołu Interwencji Kryzysowej.

W sytuacjach kryzysowych oraz wymagających interwencji pracownika socjalnego lub asystenta rodziny, pracownicy Ośrodka interweniowali także poza urzędowymi godzinami pracy. Ponadto, w okresie świąt Wielkanocnych, Bożego Narodzenia i Noworocznym wyznaczeni pracownicy pełnili mobilne dyżury telefoniczne.

13. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez edukację i kształtowanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy mieszkańców Gminy Miasta Chełmży

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w Gminie Miasto Chełmży został przyjęty Uchwałą Nr XV/112/16 z dnia 25 sierpnia 2016 roku i zakłada osiągnięcie następującego celu głównego: ***Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc jak i zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie poprzez realizację celów:***

- Cel. 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Chełmżyńskiej
- Cel. 2. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

➤ Cel. 3. Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w Gminie Miasto Chełmży, są:

- Ofiary i sprawcy przemocy
- Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy
- Mieszkańcy Miasta Chełmża

Realizatorami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 w Gminie Miasto Chełmży, są:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży,
2. Komisariat Policji w Chełmży,
3. Służba zdrowia,
4. Placówki oświatowe,
5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Realizowane zadania mają na celu zminimalizowania zjawiska przemocy w rodzinie. W 2018 roku skrupulatnie prowadzona była praca socjalna z rodzinami dotkniętymi przemocą. Środowiska były monitorowane przez pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przez dzielnicowych Komisariatu Policji w Chełmży.

Ponadto na terenie miasta jest powołany Zespół Interdyscyplinarny, który koordynuje działania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, służby zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W ramach działań Zespołu odbywały się spotkania grup roboczych, zajmujących się opracowaniem planu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą. W okresie sprawozdawczym odbyły się **4 posiedzenia** Zespołu Interdyscyplinarnego oraz **102 posiedzenia grup**

roboczych. Działania były podejmowane wobec **22 rodzin**, w których została zastosowana procedura Niebieskiej Karty:

- w 18 przypadkach wszczęta została przez Policję,
- w 3 przypadkach przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży,
- w 1 przypadku przez Wojewódzki Szpital Zespolony Psychiatryczny w Toruniu

Procedura Niebieskiej Karty w 2018 roku w przypadku **24 rodzin została zakończona.**

W ramach posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane były grupy robocze wyznaczone dla konkretnej rodziny, w celu zdiagnozowania i opracowania planu pomocy rodzinie. W zależności od diagnozy rodziny, w spotkaniach grupy roboczej, oprócz przedstawicieli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży oraz Komisariatu Policji w Chełmży, uczestniczyli członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagodzy szkół, pielęgniarki środowiskowe Zakładów Opieki Zdrowotnej. W trakcie spotkania omawiana była aktualna sytuacja i potrzeby osoby i rodziny. Wypełniono z 17 ofiarami przemocy Niebieską Kartę „C”. Niebieska Karta „C”, zawiera dane osoby pokrzywdzonej i stosującej przemoc, opis sytuacji rodzinnej, zawodowej, ekonomicznej, mieszkaniowej, zdrowotnej, sytuację dzieci. Podejmowany jest indywidualny plan pomocy dla osoby pokrzywdzonej – działania jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia. W jednym przypadku skierowano ofiarę przemocy do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar Przemocy w Jaksicach.

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego ofiary dorosłe, jak i sprawcy kierowani byli do indywidualnych konsultacji z psychologiem. Dzieci, najczęściej kierowane było w celu uzyskania pomocy do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazywała ośrodki, w których sprawcy przemocy, uzależnieni od alkoholu, bądź innych substancji mogli poddać się detoksykacji, a następnie leczeniu. Sprawcom przemocy uzależnionym od alkoholu, proponowano najczęściej terapie uzależnień w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu lub do Przychodni Chełmżyńskiej, przy ul. Kościuszki, gdzie funkcjonuje Poradnia Terapii Uzależnienia Od Alkoholu i Współuzależnienia, w której przyjmują terapeuci w dogodnych godzinach porannych, jak i popołudniowych.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży, oprócz wzmożonego monitoringu rodzin zagrożonych bądź doznających przemocy, wskazywali ofiarom przemocy, z jakiego poradnictwa specjalistycznego mogą skorzystać. Dzięki współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, ofiary przemocy mogły skorzystać bezpłatnie z porad prawnika, psychologa, pedagoga i mediatora. Pracownicy tut. Ośrodka jak i dzielnicowi Komisariatu Policji w Chełmży współpracowali również ze sprawcami przemocy, sprawdzając ich postępy w resocjalizacji, wskazując ewentualne warsztaty korekcyjno – edukacyjne. Informowali o możliwych konsekwencjach czynu. Podejmowane były również działania informacyjne mające na celu ochronę osoby doznającej przemocy domowej, m.in. z jakich form pomocy mogą skorzystać, do jakich instytucji zgłosić się o pomoc.

Praca z ww. klientami ukierunkowała była przede wszystkim na zmianę sposobu myślenia, postaw, postrzegania ról społecznych kobiety i mężczyzny, sposobu rozwiązywania problemów. Według danych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, **w 18 przypadkach** sprawcami przemocy byli mężczyźni, natomiast ofiarami przemocy **w 18 przypadkach** kobiety, a **4 przypadkach** dzieci. Dzięki mediacjom oraz poradom psychologa, można było poprowadzić poradnictwo rodzinne i małżeńskie, mające na celu złagodzenie sytuacji konfliktowych, rozumienia siebie nawzajem oraz zaspakajania potrzeb. Poradnictwo psychologiczne miało również na celu uświadomienie sprawcom przemocy ale również i ofiarom, jakie negatywne skutki towarzyszą najmłodszym odbiorcom przemocy – dzieciom, m.in. wagary, używki, uciezki. Istotą, było skorygowanie błędów wychowawczych, poprzez podjęcie próby zmiany nawyków, relacji między członkami rodziny.

Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w ramach swoich kompetencji, również miały wkład w przeciwdziałaniu przemocy i ochronie ofiar przemocy, poprzez informowanie klientów o szkodliwości nadużywania alkoholu lub innych środków odurzających i jego dalszych konsekwencjach mających wpływ na zachowania agresywne i destrukcyjne.

Szkoły, w ramach swoich kompetencji, współpracowały z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Chełmży w celu eliminowania zjawiska przemocy. Pedagodzy szkolni oraz wychowawcy w ramach godzin wychowawczych przeprowadzali „pogadanki” na temat zjawiska przemocy oraz zachowań agresywnych. Wskazywali, w jaki sposób i gdzie uczniowie mogą zasięgnąć pomocy. Szkoły prowadziły również różnego rodzaju konkursy i imprezy tematyczne, mające na celu uświadomienia dzieciom i młodzieży problemu nadużywania środków psychoaktywnych oraz przemocy.

Wnioski

Podjęmowane działania zwiększyły wiedzę społeczności lokalnej oraz rodziców i dzieci w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zalecane jest dalsze wykorzystywanie pracy socjalnej oraz kontraktów socjalnych w pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Kluczowe jest również dalsze szerzenie świadomości społecznej, głównie w obszarze relacji między członkami rodziny.

Reasumując, zwiększenie dostępności do profesjonalnej pomocy prawnej, psychologicznej i socjalnej, podejmowanie działań profilaktyczno - terapeutycznych, podnosi wiedzę społeczności lokalnej w zakresie problemu, jakim jest przemoc.

14. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Program współpracy gminy miasta Chełmży z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2018 rok, jak sama nazwa wskazuje, ma roczny horyzont czasowy jego realizacji. Wspomniany Program na 2018 rok przyjęty został uchwałą nr XXVII/198/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 30 listopada 2017 roku. Realizowany w 2018 roku Program przed jego uchwaleniem skonsultowany został z przedstawicielami 15 organizacji pozarządowych na spotkaniu w dniu 3 października 2017 roku.

Program w swoich założeniach zakłada zastosowanie dwóch form współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi tj. formę współpracy finansowej i formę współpracy pozafinansowej. Oczywiście pierwsza z form ma podstawowe znaczenie dla funkcjonowania organizacji pozarządowych, gdyż jest ona najczęściej podstawowym źródłem finansowania bieżącej działalności organizacji pozarządowych. Drugi z rodzajów form wsparcia – współpraca pozafinansowa ma znaczenie uzupełniające, wspierając organizacje w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych, organizacyjnych oraz w zakresie technicznym. Program na 2018 r. obejmował następujące zadania:

- **ochronę i promocję zdrowia**, w ramach którego to zadania wspierane były działania związane z propagowaniem zdrowego stylu życia, funkcjonowaniem punktów profilaktycznych, prowadzeniem akcji profilaktycznych, organizacją olimpiad, konkursów, honorowe krwiodawstwo oraz działalność oświatowo-zdrowotną wśród dzieci i młodzieży;

- **działania na rzecz osób niepełnosprawnych**, w ramach których wspierano integrację ze środowiskiem ludzi zdrowych poprzez organizację imprez integracyjno – rekreacyjnych;
- **wypoczynek dzieci i młodzieży**, w ramach którego wspierano organizację rajdów, obozów, imprez dla dzieci i młodzieży;
- **kulturę, sztukę, ochronę dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**, w ramach których wspierano organizowanie festiwali, konkursów, przeglądów, imprez miejskich, w tym o charakterze rocznicowym, informowanie społeczności lokalnej o wydarzeniach związanych z miastem w prasie wydawanej na terenie miasta Chełmży oraz wydawanie książek i wydawnictw promujących miasto;
- **kulturę fizyczną i sport**, w ramach którego wspierano szkolenie dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej w różnych dziedzinach sportu oraz udział poszczególnych dyscyplin sportowych w rozgrywkach ligowych na różnych szczeblach,
- **ekologię i ochronę zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego** poprzez wspieranie działań dotyczących prowadzenia kontroli w zakresie zapobiegania niszczenia środowiska naturalnego i przyrody,
- **ratownictwo i ochronę ludności**, w ramach którego wspierano działania z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa wypoczywającym nad wodą,
- **działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**, w ramach którego wspierano działania na rzecz osób starszych.

W celu realizacji Programu, szczególnie w aspekcie współpracy finansowej, Burmistrz Miasta na początku stycznia 2018 roku ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań własnych gminy, a następnie w dniu 9 stycznia 2018 powołał 6 osobową komisję złożoną z radnych, pracowników Urzędu Miasta i organizacji pozarządowych. Komisja na dwóch posiedzeniach w dniach 6 lutego i 26 maja 2018 roku dokonała oceny 26 ofert złożonych w otwartych konkursach na realizację zadań własnych gminy przez organizacje pozarządowe. Ocena ofert dotyczyła spełnienia wymogów formalnych oraz oceny zawartości merytorycznej w kontekście przyjętych w Programie i ustawie o pożytku publicznym i wolontariacie kryteriów. Spośród 26 złożonych ofert komisja wyłoniła 24 oferty, które otrzymały następnie, po zawarciu stosownych umów, dofinansowanie ze środków budżetu miasta na 2018 rok. Łączna wartość zawartych umów wyniosła 260 tys. złotych, a dofinansowaniem objęto 23

organizacje działające na terenie miasta Chełmży. Poniżej przedstawiono wykaz zadań objętych dofinansowaniem w 2018 roku.

Tabela 23. Wykaz zadań objętych dofinansowaniem w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych

Lp	Nazwa zadania	Wysokość środków z budżetu	Nazwa organizacji
1.	Festiwal artystyczny „Freak Festival”	2.000	Fundacja „Aktshow”
2.	Koncert Wielkopostny	4.000	Stowarzyszenie „Tumska 14”
3.	Rozgrywki 2018	58.000	Klub Sportowy „Legia Chełmża”
4.	Turnieje „Baški” i „Tysiaca” Parami	5.000	Chełmżyński Klub Sportowych Gier Karcianych „AS PIK”
5.	Organizowanie szkolenia sportowego dla dzieci i młodzieży w zakresie karate kyokushin i samoobrony oraz udziału w rywalizacji sportowej	8.000	Klub Sportów i Sztuk Walki „Samurai Spirit Dojo”
6.	Szkolenie dzieci i młodzieży w sezonie 2018	10.000	Uczniowski Klub Sportowy Włóknierz Chełmża
7.	Zawody Sportowe 2018	2.000	Klub Sportowy Chełmża Futsal Team
8.	„Graj o marzenia” – szkolenie dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć sportowych oraz organizację turniejów	5.000	Akademia Piłkarska „Gol” Chełmża
9.	Chełmżyńska Piłka Kobięca	10.000	Kobięcy Klub Piłkarski Chełmża
10.	Szkolenie dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć przez stowarzyszenia kultury fizycznej w różnych dyscyplinach sportowych	15.000	Chełmżyńskie Towarzystwo Wioślarskie 1927
11.	Współzawodnictwo sportowe dzieci i młodzieży uzdolnionej wędkarsko.	5.000	Polski Związek Wędkarski
12.	Pamięć historii żyje w nas	13.000	Komenda Hufca ZHP im. Antoniego Depczyńskiego

13.	Obóz pod namiotami szkoleniowo - rekreacyjny	6.000	Komenda Hufca ZHP im. Antoniego Depczyńskiego
14.	Radość niepełnosprawnych naszą radością	14.000	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń”
15.	Senior z Kulturą	14.000	Fundacja „Amicus”
16.	Ochrona Przyrody i Środowiska Naturalnego Nadrzędnym Zadaniem Społeczeństwa	4.000	Liga Ochrony Przyrody
17.	Szkolenie dzieci i młodzieży, organizacja zawodów i pokazów sportowych	18.000	Międzyszkolny Klub Sportowy
18.	Chełmża w książce – promocja miasta	15.000	Towarzystwo Przyjaciół Chełmży
19.	Współorganizowanie miejskich imprez kulturalnych o charakterze ponadlokalnym	10.500	Stowarzyszenie Muzyczne „Kamerton”
20.	Bezpieczeństwo na wodach	4.000	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Zarząd Rejonowy
21.	Organizowanie szkoleń sportowych dla dzieci i młodzieży przez KST „Włókniarz” Chełmża	30.000	Klub Sportowo – Turystyczny „Włókniarz”
22.	X Rodzinne Regaty Długodystansowe Chełmża – Zalesie - Chełmża	3.000	Stowarzyszenie Białe Żagle Chełmża
23.	Rozpowszechnianie sportów motorowych wśród młodzieży. Współorganizowanie imprez miejskich	2.000	Chełmżyńska Grupa Motocyklowa „Łoza”
24.	Honorowe Krwiodawstwo, Pierwsza Pomoc	3.000	Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Chełmży

Wszystkie organizacje, po zrealizowaniu zadań objętych umowami dotacji, terminowo rozliczyły się z przyznanych dofinansowań. Z zestawienia poniesionych wydatków wynika, iż środki pochodzące z dotacji rodzajowo zostały przeznaczone na następujące wydatki:

- zakupy materiałów, sprzętu, wyżywienia, paliwa- 78.448 zł;
- wynagrodzenia trenerów – 61.680 zł;
- koszty transportowe – 52.850 zł;
- koszty usług, w tym druk materiałów, zakup biletów – 31.720 zł;
- koszty utrzymania obiektów- 14.200 zł;
- nagrody – 11.850 zł;
- opłaty startowe, licencje, ubezpieczenia – 9.250 zł.

Ponadto wszystkie organizacje przedłożyły sprawozdania z realizacji zadań objętych umowami dotacji. Podsumowując realizację Programu można stwierdzić, iż cel główny Programu tj. dążenie do partnerskiej współpracy z organizacjami w realizacji zadań publicznych dla jak najlepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców gminy, został zrealizowany. Z oceny liczby ofert konkursowych oraz z efektów działań zrealizowanych z wykorzystaniem środków z budżetu miasta przeznaczonych na rzecz organizacji pozarządowych wynika również, iż także cele szczegółowe Programu zostały w pełni zrealizowane. Były to m.in.:

- upowszechnienie modelu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi;
- rozwój partnerstwa pomiędzy samorządem, a organizacjami pozarządowymi;
- budowanie lokalnego społeczeństwa obywatelskiego i wspomaganie rozwoju społeczności lokalnej.

W ten sposób główne założenia Programu współpracy gminy miasta Chełmży z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018 zostały zrealizowane.

15. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018 przyjęty został uchwałą nr XXVII/197/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 30 listopada 2017 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018. Program ten, jak i jego wcześniejsze edycje, ma roczny horyzont czasowy jego realizacji. Jego głównym realizatorem jest Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podstawowym celem działania Komisji jest budowanie systemu pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin, w szczególności poprzez szeroko rozumianą

profilaktykę wśród dzieci i młodzieży. W celu realizacji stojących przed Komisją zadań w jej strukturze utworzono 3 zespoły problemowe tj.:

- zespół ds. motywowania leczenia;
- zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i zespół ds. profilaktyki szkolnej,
- zespół ds. kontroli rynku napojów alkoholowych.

W ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok realizowane były następujące zadania:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez wspieranie placówek leczenia odwykowego w realizacji podstawowych programów terapeutycznych, dofinansowanie szkoleń oraz wspieranie osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży;
- kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

Realizując poszczególne zadania Komisja podejmowała następujące działania:

1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin poprzez wspieranie placówek leczenia odwykowego w realizacji podstawowych programów terapeutycznych, dofinansowanie szkoleń oraz wspieranie osób uzależnionych od alkoholu:

- wspieranie i organizowanie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych – w każdy poniedziałek odbywają się w świetlicy przy ul. Tumskiej spotkania grupy Al.- Anon, członków rodzin osoby uzależnionej. Grupa liczy ok. 10 osób, które chętnie biorą udział we wszystkich działaniach komisji,
- w soboty w godzinach przedpołudniowych w siedzibie MKRPA przy ul. Tumskiej terapeuta do spraw uzależnień prowadzi mediacje dla osób borykających się z problemami rodzinnymi,
- uczestnictwo w szkoleniach i kursach dla członków MKRPA i innych osób realizujących zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości – w czerwcu 2018 r. członkowie Komisji wzięli udział w Międzynarodowej Konferencji Dialogu

Motywującego i Terapii Poznawczo- Behawioralnej. Podczas Konferencji poruszano szereg tematów dotyczących problematyki uzależnień.

- prelekcje i odczyty specjalistów dla różnych grup ludności z zakresu uzależnień – w minionym roku odbyło się 5 prelekcji dla młodzieży i dorosłych. Prelekcje miały na celu wzbogacenie wiedzy młodzieży i dorosłych na temat zagrożeń związanych z alkoholem i narkotykami.
- współpraca z całodobowymi ośrodkami odwykowymi w Czerniewicach i Świeciu oraz Ośrodkiem Diennej Terapii Uzależnień w Toruniu.
- wspieranie imprez okolicznościowych organizowanych przez ośrodki leczenia odwykowego tj. Dzień Dziecka, Gwiazdka – w minionym roku MKRPA przekazała słodczyce dla dzieci, których rodzice przebywają w Czerniewicach na terapii, z okazji dnia dziecka i Gwiazdki. W imprezach uczestniczyli również członkowie MKRPA.
- współpraca z Policją w zakresie prewencji i profilaktyki ograniczenia dostępności alkoholu- MKRPA otrzymuje z Komisariatu Policji informacje o osobach wykazujących oznaki uzależnienia alkoholowego, które to osoby następnie zapraszane są na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego oraz zmiany sposobu życia na trzeźwiej, funkcjonariusze Policji i Straży Miejskiej wspierają członków Komisji podczas kontroli punktów sprzedaży alkoholu. W ciągu całego 2018 roku przeprowadzono łącznie 58 kontroli lokali gastronomicznych i sklepów.

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- rozpowszechnianie informacji o możliwości korzystania z ochrony przed przemocą, informacje upowszechniane są poprzez stronę internetową MKRPA, poprzez współpracę z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną, z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną oraz pedagogami szkolnymi. Ponadto przedstawiciel MKRPA oddelegowany jest do pracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym, w którym włącza się w udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym i dotkniętym przemocą..
- wspieranie i dofinansowanie działań mających na celu promowanie trzeźwego stylu życia – zjazdy trzeźwościowe i zajęcia terapeutyczne. MKRPA dofinansowała wyjazdy osób zainteresowanych problemem alkoholowym na zjazdy AA w Częstochowie i Licheniu.

- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin – punkt konsultacyjno- informacyjny czynny jest w każdą środę w świetlicy przy ul. Tumskiej 12, w ramach punktu przekazywane są informacje o możliwości podjęcia leczenia dla osób uzależnionych, udzielane jest wsparcie osobom po zakończonym leczeniu odwykowym oraz udzielana jest pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej. Ponadto kompletowana jest dokumentacja i udzielana pomoc w zakresie przygotowania wniosków do Sądu Rodzinnego o poddaniu się leczeniu odwykowemu. W trakcie 2018 roku do Punktu zgłosiło się 14 osób uzależnionych po raz pierwszy, 19 osób uzależnionych ponownie szukających pomocy i wsparcia, 11 osób współuzależnionych kontaktujących się po raz pierwszy oraz 26 osób współuzależnionych zgłaszających się kolejny raz do Punktu.

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności wśród dzieci i młodzieży:

- informowanie społeczeństwa poprzez lokalne media lub rozplakatowanie informacji o możliwości uzyskania pomocy w zakresie leczenia odwykowego, porad prawnych oraz terapii członków rodzin osób uzależnionych,
- informowanie o skutkach choroby alkoholowej przez zakup kaset i literatury fachowej, plakatów i innych wydawnictw- w 2018 roku MKRPA rozprowadziła ulotki przekazane przez PARPA na temat szkodliwości spożywania alkoholu.
- prowadzenie stałego systemu informacji dotyczących działań podejmowanych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez prelekcje i wykłady.

4) kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi:

- członkowie MKRPA przeprowadzili kontrolę 58 punktów sprzedaży alkoholu, w trakcie kontroli sprawdzano posiadanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz uiszczenie opłat za koncesję; ponadto przekazywano sprzedawcom informację o warunkach sprzedaży alkoholu oraz obowiązkach ciążących na sprzedawcy w tym zakresie.

Podsumowując należy wskazać, iż wszystkie założone w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok były realizowane.

16. Miejski program przeciwdziałania narkomanii

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomani realizowany w 2018 roku przyjęty został uchwałą nr XXXV/263/14 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 2 października 2014 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2015- 2018. Program uchwalono na 4 lata, a przewidziano w nim pięć zadań, które realizowane winny być w sposób ciągły. Program wskazuje następujące rodzaje działań:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów, a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym.

W realizację Programu zaangażowana jest w głównej mierze Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wspomagana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Poradnię Pedagogiczno- Psychologiczną oraz Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną i placówki oświatowe z terenu miasta.

Bezpośrednie wydatki związane z realizacją Programu w 2018 roku wyniosły 12.655 zł i dotyczyły one wynagrodzenia terapeuty uzależnień, który realizował zajęcia z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin. Terapeuta prowadził zajęcia w sposób ciągły dwa razy w miesiącu, a ponadto wygłaszał raz w miesiącu wykłady poświęcone problematyce uzależnień. W swojej działalności zajmował się młodzieżą kierowaną przez

pedagogów szkolnych oraz osobami, które przychodziły z rodzicami, młodzieżą i dorosłymi. Ponadto terapeuta prowadził pogłębioną psychoterapię z osobami, które ukończyły podstawowy program psychoterapii uzależnienia w ośrodkach odwykowych i wyrażały gotowość podjęcia pracy terapeutycznej mającej na celu kształcenie umiejętności rozpoznawania i zapobiegania nawrotom choroby. Łącznie w pomieszczeniach przy ul. Tumskiej w 2018 roku terapeuta finansowany ze środków miasta udzielił 56 porad indywidualnych, z których część miała charakter interwencyjny, a część psychoterapeutyczny. Poza tym w zajęciach grupowych dotyczących rozwoju osobistego uczestniczyło 80 osób.

W ramach porad pomocy terapeuty udzielono:

- Wsparcie dla rodziców młodzieży zażywającej narkotyki – 12 osób;
- Pomoc dzieciom i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionym od narkotyków – 10 osób
- Pomoc uzależnionym osobom dorosłym korzystającym z pomocy terapeuty- 10 osób;
- Pomoc osobom dorosłym korzystającym z pomocy terapeutycznej, współuzależnionym – 8 osób.

Oprócz pomocy specjalistycznej ze strony terapeuty, w minionym roku podejmowano szereg działań profilaktycznych, w szczególności polegającej na finansowaniu zajęć sportowo- rekreacyjnych, realizowanych przez kluby sportowe i inne organizacje pozarządowe oraz jednostki organizacyjne gminy, dla których wspomniana działalność stanowi działalność statutową, które to działania połączone są z profilaktyką uzależnień. Obok tego placówki oświatowe poprzez realizację działań edukacyjnych, m.in. w ramach różnych kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych, umożliwiają dzieciom i młodzieży w pozytywny i twórczy sposób zagospodarować czas wolny poprzez rozwój zainteresowań pod kierunkiem wychowawców. Wszystkie te inicjatywy przyczyniają się do poszerzenia działalności profilaktycznej, zmierzającej do ograniczenia skali i skutków problemu uzależnień od narkotyków i innych środków psychotropowych.

VI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

1. Omówienie ogólne

Miniony, 2018 rok był rokiem przełomu dwóch kadencji Rady Miejskiej, gdyż obejmował do listopada 2018 roku koniec VII kadencji obejmującej lata 2014-2018, natomiast od listopada 2018 roku początek VIII kadencji przypadającej na lata 2018- 2023. W całym 2018 roku Rada Miejska obu kadencji podjęła 92 uchwały, z czego 68 podjętych zostało w ramach VII kadencji Rady, natomiast 24 uchwały podjęto już w nowo rozpoczętej kadencji. Tematycznie uchwały podjęte w 2018 roku można podzielić na:

- z zakresu finansów publicznych – 36 uchwał,
- z zakresu gospodarki komunalnej – 15 uchwał,
- z zakresu oświaty – 8 uchwał,
- z zakresu pomocy społecznej – 5 uchwał,
- z zakresu wyposażenia w mienie jednostek organizacyjnych – 5 uchwał,
- z zakresu organizacji wyborów powszechnych – 4 uchwały,
- z zakresu profilaktyki i zapobiegania uzależnieniom – 4 uchwały,
- z zakresu turystyki i rekreacji – 1 uchwała,
- z zakresu współdziałania z organizacjami pozarządowymi – 1 uchwała,
- z zakresu ochrony zabytków – 1 uchwała,
- z zakresu organizacji samorządu terytorialnego – 9 uchwał,
- pozostałe – 3 uchwały.

Oczywiście sposób realizacji uchwał jest znacznie zróżnicowany, w zależności od problematyki, której dana uchwała dotyczy, stopnia złożoności i szczegółowości regulacji w niej zawartych, a także zakresu delegacji ustawowej przewidzianej dla danej sfery działania.

Oceniając ogólnie realizację uchwał Rady Miejskiej w 2018 roku można uznać, iż w zakresie, w jakim przewidywały one podjęcie odpowiednich działań, w celu ich wykonania, wszystkie uchwały zostały zrealizowane. W kolejnej części przedstawionej poniżej zaprezentowano szczegółowy sposób realizacji uchwał Rady Miejskiej w podziale na tematykę, której one dotyczyły.

2. Zestawienie szczegółowe

1) Realizacja uchwał z zakresu finansów publicznych

a) uchwały dotyczące uchwalenia bądź zmian budżetu miasta

Łącznie w zakresie tej problematyki podjęto 13 uchwał, z czego 12 uchwał dotyczyło zmiany budżetu miasta na 2018 rok, natomiast 1 uchwała dotyczyła przyjęcia budżetu miasta na 2019 rok. Uchwały dotyczące uchwalenia bądź zmian budżetu każdorazowo przekazywane były niezwłocznie do organu nadzoru finansowego tj. Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz do nadzoru prawnego tj. Wojewody Kujawsko- Pomorskiego. Ponadto uchwała budżetowa oraz jej zmiany przekazywane były do właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz do jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za jej realizację. Dochody oraz wydatki zawarte w w/w uchwałach realizowane były zgodnie z zapisami przedmiotowych uchwał, czego szczegółowe zestawienie zawiera sprawozdanie z wykonania budżetu za 2018 rok.

b) uchwały dotyczące uchwalenia bądź zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy miasta Chełmży na lata 2018- 2035, a po zmianach 2019-2033

W obszarze tej problematyki podjęto 13 uchwał, z czego 12 uchwał dotyczyło zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy miasta Chełmży na lata 2018-2035, natomiast 1 uchwała dotyczyła uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej gminy miasta Chełmży na lata 2019- 2033. Uchwały powyższe były na bieżąco przekazywane do organu nadzoru finansowego tj. Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz do nadzoru prawnego tj. Wojewody Kujawsko- Pomorskiego. Ponadto powyższe uchwały w ramach ich wykonania przekazywane były do właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta oraz do jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację budżetu miasta.

c) uchwały dotyczące ustalenie stawek podatków i opłat lokalnych

- uchwała nr XXIX/214/18 Rady Miejskiej z dnia 08.02.2019 r. w sprawie opłaty targowej została zrealizowana poprzez publikację nowych stawek opłat na stronie internetowej miasta oraz poprzez zamieszczenie nowych stawek opłat na tablicy informacyjnej na terenie Targowiska Miejskiego. Nowe stawki opłaty targowej pobierane były zgodnie z terminem wejścia w życie uchwały począwszy od 27 lutego 2018 r., przez inkasenta, którym w omawianym okresie był Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Chełmży.

- uchwała nr II/12/18 Rady Miejskiej z dnia 06.12.2018 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na 2019 r. została upowszechniona poprzez zamieszczenie jej na stronie internetowej miasta, w lokalnej prasie oraz na tablicach ogłoszeń. Nowe stawki zostały zastosowane w decyzjach o wymiarze podatku od środków transportowych na 2019 rok.

- uchwała nr II/13/18 Rady Miejskiej z dnia 06.12.2018 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na 2019 r. została upowszechniona poprzez zamieszczenie jej na stronie internetowej miasta, w lokalnej prasie oraz na tablicach ogłoszeń. Nowe stawki zostały zastosowane w decyzjach o wymiarze podatku od nieruchomości na 2019 rok.

d) uchwały dotyczące umarzania należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym

- podjęto dwie uchwały o numerach XXIX/217/18 z dnia 08.02.2018 r. oraz nr XXXIV/253/18 z dnia 28.06.2018 r. obie w sprawie szczegółowego trybu umarzania należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym za lokale mieszkalne stanowiące własność lub pozostające w posiadaniu gminy miasto Chełmża zarządzane przez ZGM sp z o.o.. Z regulacji zawartych w uchwałach skorzystało łącznie w 2018 r. 10 najemców lokali mieszkalnych zawierając w powyższej sprawie stosowne porozumienia. Realizując porozumienie dokonali oni spłaty części zadłużenia na kwotę 15.736,65 zł oraz zadeklarowali regularne opłacanie czynszu do stycznia 2020 r, co w przypadku dotrzymania zobowiązania skutkować będzie umorzeniem pozostałej części zaległości czynszowych na kwotę 28.153,09 zł.

e) uchwały dotyczące zaciągnięcia pożyczek

- w w/w zakresie podjęte zostały dwie uchwały o numerach XXXII/236/18 z dnia 17.05.2018 r. oraz XXXIV/252/18 z dnia 28.06.2018 r. w sprawie zaciągnięcia długoterminowej pożyczki w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Obie uchwały dotyczyły zadania związanego z budową i modernizacją kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Chełmży. Obie uchwały dotyczyły tej samej pożyczki, której wartość rosła z ponad 9 mln zł do ponad 11 mln zł. Ostatecznie jednak umowa pożyczki nie została zawarta, gdyż po przetargu, który miał miejsce w drugim półroczu minionego roku wartość zadania wzrosła, co spowodowało konieczność wystąpienia o jeszcze większą pożyczkę. Wniosek w powyższej sprawie złożono w NFOŚiGW i w najbliższym czasie zostanie złożony kolejny projekt uchwały RM w powyższej sprawie.

f) uchwały dotyczące zatwierdzenia sprawozdania z wykonania budżetu i udzielenia absolutorium

- w tym zakresie podjęto dwie uchwały nr XXXIII/238/18 i XXXIII/239/18 obie z dnia 07.06.2018 r., w ramach ich realizacji przesłano je do organów nadzoru prawnego i finansowego oraz opublikowano w sposób zwyczajowo przyjęty. Ponadto sprawozdanie z wykonania budżetu zostało w skrócie upowszechnione w lokalnej prasie.

g) uchwały dotyczące ustalenia wydatków niewygasających

- w przedmiotowym zakresie podjęto uchwałę nr III/21/18 z dnia 27.12.2018 r. w sprawie ustalenia wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2018 oraz ustalenia planu finansowego tych wydatków. Wspomniane wydatki niewygasające dotyczyły dwóch zadań inwestycyjnych- budowy oświetlenia ulic Bydgoskiej i Witosa oraz budowy i modernizacji kanalizacji w mieście. Środki nie wydatkowane do końca 2018 r. zostały przekazane na wyodrębnione konto, z których w 2019 r. zrealizowane były wydatki, w przypadku jednej inwestycji już całkowicie, natomiast w przypadku drugiej częściowo.

2) Realizacja uchwał z zakresu gospodarki komunalnej

a) uchwały dotyczące planowania przestrzennego

W powyższym zakresie podjęte zostały 4 uchwały Rady Miejskiej:

- uchwała nr XXXVIII/269/18 z dnia 04.10.2018 r. w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmży za okres od 2014 do 2018 roku; stosownie do zapisów podjętej uchwały stwierdzono aktualność studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zalecono bieżące monitorowanie przez Burmistrza zmian zachodzących w procesie rozwoju zagospodarowania przestrzennego; działania w tym zakresie są na bieżąco realizowane czego dowodem jest m.in. sporządzenie projektu uchwały, a następnie jej podjęcie przez Radę Miejską w przedmiocie przystąpienia do zmiany m. p. z. p. dla terenu przy ul. Kościuszki i Konopnickiej w styczniu 2019 r.,

- uchwała nr XXXI/232/18 z dnia 19.04.2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmży, dla terenu przy ul. Depczyńskiego i Chełm. Przedmieście, w ramach jej wykonania wyłoniono wykonawcę i zawarto umowę na opracowanie projektu zmiany m. p. z. p. z., sporządzono

ocenę oddziaływania na środowisko, zawiadomiono o przystąpieniu do opracowania planu i możliwości składania wniosków do planu podmioty i organy do tego upoważnione przepisami prawa, wystąpiono o opinie i uzgodnienia projektu planu oraz wyłożono plan do publicznego wglądu, planowany termin uchwalenia planu – połowa 2019 roku,

- uchwała nr XXXIII/244/18 z dnia 07.06.2018 w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Wyszyńskiego 15, w ramach jej wykonania wyłoniono wykonawcę i zawarto umowę na opracowanie projektu zmiany m. p. z. p. z., przystąpiono do opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawiadomiono o przystąpieniu do opracowania planu i możliwości składania wniosków do planu podmioty i organy do tego upoważnione przepisami prawa, wystąpiono o opinie i uzgodnienia projektu planu oraz przeprowadzono dyskusję publiczną nad projektem planu, planowany termin uchwalenia planu – połowa 2019 roku,

- uchwała nr XXXI/231/18 z dnia 19.04.2018 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w północno- wschodnim rejonie miasta – część ul. Trakt, w ramach wykonania uchwały przesłano plan do publikacji celem wejścia w życie, publikacja planu w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego - 24.04.2018 r. – wejście w życie 11.05.2018 r.

b) uchwały dotyczące nazwy ulicy

W przedmiotowym zakresie w 2018 roku podjęta została jedna uchwała nr XXIX/218/18 z dnia 08.02.2018 r. w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie miasta Chełmży (ul. Wypoczynkowa). W ramach wykonania uchwały fakt podjęcia uchwały podano do publicznej wiadomości. Ponadto w ewidencji ludności, ewidencji drogowej oraz ewidencji wyborczej naniesiono fakt utworzenia nowej ulicy. Przy w/w ulicy w 2018 r. dokonano już pierwszych zameldowań.

c) uchwały dotyczące aktualizacji gminnego programu rewitalizacji

W przedmiotowym zakresie w 2018 roku podjęto dwie uchwały, nr XXX/223/18 z dnia 22.03.2018 r. oraz nr XXXV/257/18 z dnia 02.08.2018 r. obie w przedmiocie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Chełmży na lata 2016- 2023. Obie uchwały stanowiły kolejne wersje w/w Programu, uchwalonego w 2017 roku, które uwzględniały uwagi po ocenach dokonywanych przez Zespół ds. rewitalizacji Urzędu Marszałkowskiego.

Szczegółowy opis stopnia wykonania uchwał i zakresu realizacji Programu zawarto w Rozdziale V podrozdziale 3 Raportu.

d) uchwała dotycząca Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Zakres związany z opieką nad zwierzętami bezdomnymi został objęty uchwałą nr XXX/226/18 z dnia 22.02.2018 r. w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy miasta Chełmży w 2018 roku. W ramach wykonania uchwały została ona podana do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty. Jednocześnie sam Program, zgodnie z jego założeniami był sukcesywnie i w sposób ciągły realizowany przez cały 2018 rok. Szczegółowy sposób realizacji Programu został opisany w części poświęconej realizacji programów i strategii (Rozdział V podrozdział 7).

e) uchwały dotyczące Regulaminu udzielania dotacji celowych na wymianę źródła ciepła

W przedmiotowym zakresie w 2018 roku podjęte zostały dwie uchwały, z których pierwsza o numerze XXX/227/18 z dnia 22 marca 2018 roku dotyczyła przyjęcia Regulaminu udzielania dotacji celowej na wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi na terenie gminy miasta Chełmży w ramach programu priorytetowego EKOpiec 2018, współfinansowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu, natomiast druga o numerze XXXIV/254/18 z dnia 28 czerwca 2018 r. zmieniała pierwotną uchwałę w zakresie ustalenia terminu naboru uzupełniającego wniosków o przyznanie dotacji. W wykonaniu obu uchwał ogłoszenie o możliwości składania wniosków o udzielenie dotacji na wymianę źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi zostało opublikowane na stronach internetowych gminy, na tablicach ogłoszeń oraz w lokalnej prasie. W wyniku naboru wniosków, który był prowadzony w okresie od 29 marca do 19 kwietnia 2018 r., a następnie naboru uzupełniającego w okresie od 2 lipca do 24 lipca 2018 r., ostatecznie podpisano 13 umów o dofinansowanie przedsięwzięć wymiany źródeł ciepła, gdyż dwie osoby wycofały się z wcześniejszej deklaracji. W okresie do 30 września 2018 roku zrealizowano wszystkie 13 przedsięwzięć oraz udzielono na nie dofinansowania po 2 tys. zł ze środków WFOŚiGW w Toruniu oraz 2 tys. zł ze środków gminy miasta Chełmży (łącznie po 4 tys. zł). W wyniku realizacji uchwały zamontowano 11 pieców gazowych oraz 2 piece na ekogroszek. Przedsięwzięcia zrealizowano w 9 budynkach mieszkalnych jednorodzinnych oraz 4 w mieszkaniach w budynkach wielorodzinnych. Zakres

przedsięwzięcia objęty dofinansowaniem obejmował demontaż starego źródła dofinansowania, montaż nowego źródła oraz rozruch nowego pieca. Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż uchwała została zrealizowana.

f) uchwały dotyczące Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Omawiany zakres był przedmiotem dwóch uchwał Rady Miejskiej tj. uchwały nr XXXIII/249/18 z dnia 7 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia przez gminę miasta Chełmża do realizacji projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz uchwały nr II/14/18 z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie upoważnienia Burmistrza Miasta Chełmży do złożenia wniosku o zwiększenie dofinansowania projektu ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 realizacji przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży”. W ramach realizacji pierwszej z wymienionych uchwał Burmistrz Miasta Chełmży w dniu 29 czerwca 2018 roku podpisał z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska umowę o dofinansowanie zadania pn. „Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta Chełmży” na kwotę 13.429.834,89 zł, przy łącznej wartości zadania wynoszącej 25.755.027,28 zł. Następnie przeprowadzono procedury przetargowe w trybie przepisów o udzielenie zamówienia publicznego, w wyniku których na wykonawcę zadania wybrano firmę MELBUD SA z Grudziądza. W dniu 19 października 2018 roku zawarto z w/w firmą umowę na wykonanie zadania na kwotę 23.770.889,90 zł brutto. Jednocześnie po podpisaniu umowy przekazano firmie plac budowy i firma rozpoczęła się realizacja zadania. Wykonując drugą ze wspomnianych uchwał, Burmistrz Miasta, w związku z wyższą, w stosunku do wartości kosztorysowej, wartością zadania po przeprowadzeniu procedury przetargowej wystąpił do NFOŚiGW w Warszawie o zwiększenie poziomu dofinansowania zadania, do kwoty 13.603.366,55 zł, tj. o 173.531,66 zł. Aneks w powyższym zakresie zostanie podpisany w I półroczu 2019 roku. Obie uchwały zostały wykonane.

g) uchwała dotycząca Regulaminu dostarczania wody

W powyższym zakresie w 2018 roku została podjęta jedna uchwała o numerze XXXVII/264/18 z dnia 6 września w sprawie zatwierdzenia projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży. Po podjęciu uchwały została ona przekazana w dniu 10 września 2018 r. do Państwowego

Przedsiębiorstwa Wodnego Polskie Wody celem zaopiniowania. W dniu 28 grudnia 2018 roku PPW Polskie Wody przesłało postanowienie z negatywną opinią dotyczącą przedłożonego projektu Regulaminu, załączając kilka uwag do Uchwały. W dniu 21 marca 2019 roku po naniesieniu poprawek do Regulaminu, została podjęta ponownie uchwała Rady Miejskiej w przedmiotowej sprawie, a następnie w dniu 26 marca br. został ponownie przesłany do PPW Polskie Wody projekt Regulaminu celem ponownego zaopiniowania. Sprawa w dalszym ciągu jest na etapie procedowania.

h) uchwała dotycząca aktualizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej

W przedmiotowej sprawie podjęta została uchwała nr XXXIII/246/18 z dnia 7 czerwca 2018 roku w sprawie aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy miasta Chełmży na lata 2014- 2020. Przedmiotową uchwałą zaktualizowano Plan przyjęty w lutym 2017 roku. Wspomnianą uchwałą rozszerzono listę przedsięwzięć oraz dokonano modyfikacji jednego z zadań. Szczegółowy zakres realizowanych w 2018 przedsięwzięć objętych zaktualizowanym Planem gospodarki niskoemisyjnej opisano w rozdziale V podrozdział 5 Raportu.

i) uchwała dotycząca dopłat do taryf za wodę

Kwestia dopłat do taryf za dostawę wody i odprowadzanie ścieków oraz udzielenie dotacji przedmiotowej dla Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży był przedmiotem uchwały nr III/22/18 z dnia 27 grudnia 2018 r. Wspomniana uchwała dotyczyła dopłat realizowanych już w 2019 r., a więc jej wykonanie w 2018 roku objęło jedynie jej publikację oraz przekazanie do wiadomości Zakładu Wodociągów i Kanalizacji. W ramach powyższej uchwały w 2019 roku do tej pory zrealizowano następujące dopłaty do taryf:

Tabela 24. Wartość dopłat do taryf za wodę i ścieki w 2019 roku

Miesiąc 2019 r.	Wartość dopłat ogółem	Woda			Ścieki		
		m ³	stawka dopłaty	wartość dopłaty	m ³	stawka dopłaty	wartość dopłaty
styczeń	8.756,00	29.364	0,08	2.349,12	27.856	0,23	6.406,88
luty	9.966,82	33.396	0,08	2.671,68	31.718	0,23	7.295,14
marzec	9.002,89	30.061	0,08	2.404,88	28.687	0,23	6.598,01

Ogółem	27.725,71	92.821	0,08	7.425,68	88.261	0,23	20.300,03
--------	-----------	--------	------	----------	--------	------	-----------

Uchwała ta więc jest na bieżąco realizowana w obecnym roku.

3) Realizacja uchwał z zakresu pomocy społecznej

a) uchwała dotycząca zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych

W ramach powyższej problematyki podjęta była w 2018 roku jedna uchwała nr XXX/225/18 z dnia 22 marca 2018 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży realizując swoje zadania statutowe współpracował w 2018 roku z 5 placówkami oferującymi wsparcie. Były to:

- 1) Schronisko dla Osób Bezdomnych „Betania” w Brodnicy,
- 2) Schronisko dla Osób Bezdomnych Caritas Diecezji Toruńskiej w Chełmży,
- 3) Koło Grudziądzkie Towarzystwa im. św. Brata Alberta w Grudziądzu,
- 4) Schronisko dla Bezdomnych Kobiet w Inowrocławiu,
- 5) Kujawsko- Pomorskie Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu „Judym” w Kołaczkanie.

W 2018 roku do w/w ośrodków skierowano 31 osób. Spośród tych osób 25 osób nie ponosiło odpłatności za pobyt w ośrodku, 2 osoby ponosiły odpłatność w wysokości 60% opłaty za pobyt, natomiast 4 osoby ponosiły 100% odpłatności za pobyt.

b) uchwała dotycząca oceny zasobów pomocy społecznej

Ocena zasobów pomocy społecznej była przedmiotem uchwały nr XXXI/233/18 z dnia 19 kwietnia 2018 roku w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej dla gminy miasta Chełmży za rok 2017 wraz z rekomendacjami. Uchwała zawierała w swej treści w głównej mierze szereg danych obrazujących skalę potrzeb oraz form pomocy udzielanej beneficjentom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmży. Podsumowaniem oceny były rekomendacje, które określały kierunki działań koniecznych do realizacji w najbliższym okresie sprawozdawczym. Sformułowano 6 rekomendacji, których realizację przedstawiono poniżej.

- 1) Realizacja projektów ukierunkowanych na niwelowanie zjawiska wykluczenia społecznego określonych grup społecznych z pozyskaniem środków zewnętrznych.
- 2) Opieka nad osobami starszymi i zależnymi świadczona w miejscu ich zamieszkania.

Realizując obie rekomendacje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży realizował w okresie od 01.09.2017 r. do 31.08.2018 r. projekt pn. „Nie bądź samotny” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi priorytetowej 9 Solidarne społeczeństwo Działanie 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT Podziałanie 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2014-2020. Celem projektu był kompleksowy i nieodpłatny rozwój usług opiekuńczych dla 12 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym na terenie gminy miasta Chełmża, poszerzony o wachlarz działań wspierających. Projekt skierowany był do mieszkańców Chełmży, którzy ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania podstawowych czynności dnia codziennego oraz ich otoczenia, w tym opiekunów faktycznych. Projekt w pierwszej kolejności skierowany był do osób, których dochód nie przekraczał 150% właściwego kryterium dochodowego oraz korzystających ze wsparcia Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ). Uzupełniając projekt przewidywał wsparcie dla osób z otoczenia uczestników projektu, w tym 7 opiekunów faktycznych. Działania skoncentrowane były na niesieniu wsparcia w miejscu zamieszkania uczestników projektu oraz obejmowały ich otoczenie, co miało podnieść jakość życia osób niesamodzielnych i włączyć ich w miarę możliwości do życia społecznego. Całkowita wartość projektu wynosi 130 535,91 zł, z czego 117 482,31 zł stanowi dofinansowanie Europejskiego Funduszu Społecznego.

3) Zatrudnienie asystenta rodziny, którego celem byłoby wspieranie rodzin przeżywających trudności życiowe.

W 2018 liczba asystentów rodziny nie uległa zmianie, Miejski Ośrodek zatrudniał dwóch asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 40 rodzin, a liczba dzieci w tych rodzinach 91.

4) Utrzymanie zasobów kadrowych na poziomie zabezpieczającym realizację wszystkich zadań z obszaru pomocy społecznej.

W celu usprawnienia pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej została zwiększona liczba etatów, zatrudniono 1 pracownika do obsługi świadczeń wychowawczych.

5) Usprawnienie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego kładli duży nacisk na przeprowadzanie spotkań z przedstawicielami oświaty pedagogów, wychowawców, nauczycieli w celu uwrażliwienia na problem dzieci krzywdzonych oraz na uruchamianie procedury „Niebieskie Karty”.

Zespół interdyscyplinarny miał stały kontakt z PCPR Toruń w ramach programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy. Z zajęć w programie korekcyjno-edukacyjnego w 2018 roku skorzystała jedna osoba.

6) Zwiększenie zasobów mieszkań socjalnych

Z uwagi na znaczne zaangażowanie miasta w szereg inwestycji infrastrukturalnych brak było możliwości finansowych na realizację tej rekomendacji w 2018 roku.

c) uchwała dotycząca przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020

Uchwała w powyższym zakresie o numerze XXXIX/270/10 podjęta została w dniu 16 października 2018 r. Realizacja tego typu Programów przewidziana jest na cykl 3-letni, a 2018 rok był pierwszym rokiem jego realizacji. Założenia Programu, jak i jego szczegółowa realizacja zostały szerzej opisane w rozdziale V L. Uchwała jest w sposób ciągły realizowana.

d) uchwały dotyczące Programu dożywiania

Powyższa problematyka była przedmiotem dwóch uchwał podjętych pod koniec 2018 roku. Pierwsza z nich to uchwała nr III/23/18 z dnia 27 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019- 2023. Drugą z uchwał podjętych w minionym roku z tego zakresu była uchwała nr III/24/18 z dnia 27 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019- 2023. Już po podjęciu uchwał, czyli w I kwartale 2019 roku z różnych form dofinansowania dożywiania korzystała następująca liczba osób:

- z zasiłków celowych na dożywianie skorzystało 59 osób, w tym:
 - 23 rodziny do 100 % kryterium dochodowego;
 - 8 rodzin do 150 % kryterium dochodowego;
 - 24 osoby samotnie gospodarujące do 100 % kryterium dochodowego;
 - 4 osoby samotnie gospodarujące do 150 % kryterium dochodowego.
- z posiłków wydawanych w restauracji Mistrza skorzystały 34 osoby, w tym:
 - 4 osoby w rodzinie do 100 % kryterium dochodowego;

- 1 osoba w rodzinie do 150 % kryterium dochodowego;
- 24 osoby samotnie gospodarujące do 100 % kryterium dochodowego;
- 5 osób samotnie gospodarujących do 150 % kryterium dochodowego.
- Z posiłków wydawanych w placówkach oświatowych skorzystało 129 dzieci, w tym:
 - 114 dzieci do 100 % kryterium dochodowego;
 - 15 dzieci do 150 % kryterium dochodowego.

Z powyższego zestawienia można zauważyć, iż rozszerzenie kryterium dochodowego wpłynęło na rozszerzenie liczby beneficjentów Programu dożywiania w I kwartale bieżącego roku o 25 osób oraz 8 rodzin. Uchwały realizowane są na bieżąco.

4) Realizacja uchwał z zakresu oświaty

a) uchwały dotyczące zmiany imienia szkoły

W przedmiotowym zakresie w minionym roku została podjęta jedna uchwała nr XXXIII/242/18 z dnia 07.06.2018 r. w sprawie zmiany imienia Szkoły Podstawowej nr 2 w Chełmży. Realizując powyższą uchwałę została ona przekazana do wiadomości organom nadzoru. Wymienione zostały tablice informacyjne na budynku Szkoły, wymieniono pieczęcie oraz zmieniono sztandar. Ponadto dostosowano dokumentację Szkoły do zmienionej nazwy placówki.

b) uchwały dotyczące przystąpienia do Programu „Aktywna tablica”

W opisywanej sprawie podjęta została uchwała nr XXXIII/243/18 z dnia 07.06.2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie i realizację Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych na lata 2017- 2019 – „Aktywna tablica”. Wykonując powyższą uchwałę w sierpniu 2018 r. zawarto umowę i zakupiono dla Szkoły Podstawowej nr 2 dwa monitory 65-calowe android za łączną kwotę 17.500 zł. Zakup sfinansowano przy udziale dotacji z budżetu Państwa na kwotę 14.000 zł i udziale środków własnych 3.500 zł. Uchwała została wykonana.

c) uchwała dotycząca wydzielenia środków na pomoc zdrowotną dla nauczycieli

Powyższa problematyka była przedmiotem uchwały nr XXXVII/265/18 z dnia 6 września 2018 r. w sprawie wydzielenia środków finansowych z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej, określenia rodzajów świadczeń

przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunków i sposobu ich przyznawania. W 2018 roku ze wsparcia finansowego na pomoc zdrowotną skorzystało łącznie 23 nauczycieli czynnych zawodowo z 5 placówek oświatowych.

d) uchwała dotycząca upoważnienia dyrektorów placówek oświatowych

W powyższej sprawie podjęta została uchwała nr XXXVII/266/18 z dnia 6 września 2018 r. w sprawie upoważnienia dyrektorów szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest gmina miasto Chełmża do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej polegających na wydawaniu decyzji o wysokości opłat za przedszkole oraz opłat za wyżywienie. W wyniku zmiany interpretacji przepisów przez Ministerstwo Edukacji Narodowej ostatecznie żaden z dyrektorów placówek oświatowych nie skorzystał z udzielonego uchwałą upoważnienia.

e) uchwała dotycząca informacji ze stanu realizacji zadań oświatowych

Przedmiotowa informacja przyjęta została uchwałą nr XXXIX/274/18 z dnia 16.10.2018 r. w sprawie przyjęcia informacji ze stanu realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2017/2018. Uchwała miała charakter informacyjno – sprawozdawczy i jej wykonanie ograniczyło się do przekazania jej organom nadzoru oraz publikacji na stronach internetowych.

f) uchwała dotycząca opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego

Problematyka ta była przedmiotem uchwały nr XXIX/215/18 z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie określenia wysokości opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat, w prowadzonych przez gminę miasta Chełmża publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz warunków zwolnienia z tej opłaty. Wykonując powyższą uchwałę, placówki oświatowe z terenu miasta, stosowały opłaty zawarte w uchwale bądź zwolnienia z niej w przypadku zaistnienia przesłanek zawartych w uchwale. W roku szkolnym 2017/2018 49 dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych w szkołach korzystało ze zwolnienia z opłat, a formę odpłatną realizowało 209 dzieci uczęszczających do Przedszkola Miejskiego nr 1 oraz 73 dzieci uczęszczających do Przedszkola Miejskiego nr 2. Z kolei w kolejnym roku szkolnym, 2018/2019 , 51 dzieci, również uczęszczających do oddziałów przedszkolnych w

szkołach korzystało ze zwolnienia, a formę odpłatną realizowało 208 dzieci uczęszczających do Przedszkola Miejskiego nr 1 oraz 132 dzieci uczęszczających do Przedszkola Miejskiego nr 2.

g) uchwały dotyczące trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli

Powyższa problematyka była przedmiotem uchwały nr XXIX/216/18 z dnia 8 lutego 2018 roku w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla niepublicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego oraz trybu przeprowadzania kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania oraz uchwały nr XXX/224/18 z dnia 22 marca 2018 roku zmieniającej pierwotną uchwałę. Z dotacji na terenie miasta korzysta jeden punkt przedszkolny działający pod nazwą „Tęczowa Kraina Zabaw” zlokalizowany przy ul. Chełmińskie Przedmieście. Do tego punktu uczęszcza 15 dzieci z terenu miasta. W 2018 roku placówka ta otrzymała dotację w wysokości 103.401 zł, która została w sposób właściwy rozliczona.

5) Realizacja uchwał z zakresu wyposażenie w mienie jednostek gminy

a) uchwały dotyczące wyposażenia w mienie Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Chełmży

W przedmiotowym zakresie na przestrzeni 2018 roku podjęto 4 uchwały o numerach XXIX/219/18 z dnia 08.02.2018 r., XXX/222/18 z dnia 22.03.2018 r., XXXIII/245/18 z dnia 07.06.2018 r. i XLI/279/18 z dnia 15.11.2018 r.. W ramach wspomnianych uchwał przekazano na majątek Zakładu mienie w postaci środków trwałych o łącznej wartości 853.167,47 zł. W skład jego weszły nowo wybudowane sieci wodociągowe w ulicach Kochanowskiego, Konopnickiej, Prusa, Reja, Fredry, Frelichowskiego do Rodzinnych Ogrodów Działkowych, Polnej, Popieluszki, Sosnowej, Działkowej, Tęczowej i Turystycznej, przyłącze kanalizacyjne przy ul. Tulipanowej oraz majątek ruchomy obejmujący samochód używany marki Citroen Berlingo, użytkowany wcześniej przez Straż Miejską oraz kurtynę wodną – bramkę zraszającą. Wszystkie elementy mienia zostały przekazane dokumentami księgowymi, przyjęte na stan ZWiK oraz przekazane do eksploatacji.

b) uchwała dotycząca wyposażenia w mienie Ośrodek Sportu i Turystyki w Chełmży

W przedmiotowym zakresie podjęta została uchwała nr XL/278/18 z dnia 15.11.2018 r., na mocy której na wyposażenie Ośrodka Sportu i Turystyki przekazano mienie o wartości 11.036,20 zł obejmujące stół betonowy do gry w chińczyka oraz stół do gry w piłkarzyki

zlokalizowane na terenach rekreacyjnych przy Bulwarze 1000- lecia. Mienie zostało przekazane dokumentami księgowymi i przyjęte zostało na stan OSiT-u.

6) Realizacja uchwał z zakresu organizacji wyborów powszechnych

a) uchwała dotycząca okręgów wyborczych

W przedmiotowej sprawie podjęta została uchwała nr XXX/221/18 z dnia 22.03.2018 r. w sprawie okręgów wyborczych. Konieczność ponownego określenia granic okręgów wyborczych oraz liczby radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wynikała z nowelizacji przepisów Kodeksu wyborczego. W ramach wykonania powyższej uchwały została ona przekazana Komisarzowi Wyborczemu w Toruniu oraz Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu. Uchwała została wykorzystana do przygotowania obwieszczenia wyborczego o okręgach. Obwieszczenia o okręgach zostało upowszechnione na stronach internetowych, w trakcie wyborów samorządowych zamieszczono je w lokalach wyborczych, na słupach ogłoszeniowych i innych dostępnych miejscach. Uchwała o okręgach została wykorzystana również dla potrzeb sporządzenia spisów wyborczych.

b) uchwały dotyczące obwodów głosowania

W powyższym zakresie w 2018 roku podjęto 3 uchwały, z czego dwie o nr XXXI/230/18 z dnia 19.04.2018 r. i nowelizująca ją o nr XXXVII/263/18 z dnia 06.09.2018 r. dotyczyły ustalenia obwodów głosowania, a jedna o nr XXXVII/262/18 z dnia 06.09.2018 r. dotyczyła utworzenia odrębnego obwodu głosowania w Szpitalu Powiatowym w Chełmży. W ramach wykonania powyższych uchwał zostały one przekazane Komisarzowi Wyborczemu w Toruniu oraz Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu. Uchwały zostały wykorzystane do przygotowania obwieszczenia wyborczego o obwodach głosowania. Obwieszczenia te zostało upowszechnione na stronach internetowych, w trakcie wyborów samorządowych zamieszczono je w lokalach wyborczych, na słupach ogłoszeniowych i innych dostępnych miejscach. W ramach realizacji uchwały o obwodach wykonano również wyposażenie komisji obwodowych we właściwe pieczęcie wyborcze oraz odpowiednie oznakowanie lokali wyborczych.

7) Realizacja uchwał z zakresu turystyki i rekreacji

W powyższym zakresie została podjęta jedna uchwała nr XXXII/237/18 z dnia 17.05.2018 r. w sprawie sezonu kąpielowego oraz wykazu kąpielisk w mieście Chełmży w

2018 roku. Wykonując powyższą uchwałę Ośrodek Sportu i Turystyki urządził w okresie od 23 czerwca do 31 sierpnia 2018 roku oznakowane i strzeżone kąpielisko przy ul. Łaziennej. W prowadzonej ewidencji kąpielisk ujęto wspomniane kąpielisko. We wspomnianym okresie Powiatowy Inspektor Sanitarny w Toruniu regularnie dokonywał kontroli stanu jakości wody na kąpielisku. Fakt zorganizowania kąpieliska był upowszechniony na stronach internetowych miasta.

8) Realizacja uchwał z zakresu profilaktyki i zapobiegania uzależnieniom

W przedmiotowym zakresie w ciągu 2018 roku podjęte zostały 4 uchwały, z których dwie dotyczyły programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, jedna programu przeciwdziałania narkomanii oraz jedna dotycząca ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad ich usytuowania.

Pierwsza z uchwał związanych z programem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych o numerze XXXIII/247/18 z dnia 7 czerwca 2018 roku zmieniała Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok. Zmiana Miejskiego Programu na 2018 rok, a konkretnie harmonogramu wydatków na ten rok była następstwem zaprzestania działalności świetlicy dziecięcej działającej przy Ośrodku Caritas przy ul. Polnej, a co za tym idzie rozwiązania umowy zawartej przez miasto w tym zakresie. Środki przewidziane na świetlicę na drugie półrocze 2018 roku przesunięto z przeznaczeniem na zwiększenie dotacji dla klubów sportowych na punkty profilaktyczne działające przy klubach sportowych. W ramach wykonania powyższej uchwały Burmistrz Miasta zwiększył wysokość dotacji na dwa punkty profilaktyczne działające przy KS Legia i KST Włókniarz, łącznie na kwotę 21 tys. zł, które to środki zostały wydatkowane i rozliczone. Druga z uchwał z zakresu opisywanej problematyki, nr XXXIX/273/18 z dnia 16 października 2018 roku dotyczyła przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok. Uchwała ta wchodziła w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku, a więc jej wykonanie w 2018 roku ograniczyło się do przekazania jej do organów nadzoru oraz do opublikowania jej na stronach internetowych miasta. Faktyczna realizacja uchwały nastąpił z początkiem bieżącego roku. Podobny sposób realizacji dotyczył kolejnej uchwały z zakresu profilaktyki uzależnień, tj. uchwały nr XXXIX/272/18 z dnia 16 października 2018 roku w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2022. Wspomniana uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku, a więc również w

tym przypadku jej wykonywanie w 2018 roku sprowadziło się jedynie do przekazania jej do organu nadzoru prawnego oraz do opublikowania jej na stronach internetowych miasta. Faktyczna realizacja uchwały rozpoczęła się z początkiem 2019 roku.

Ostatnią z uchwał podjętych w 2018 roku z zakresu szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień jest uchwała nr XXXV/258/18 x dnia 2 sierpnia 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży jak i poza miejscem sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Wspomniana uchwała znoveelizowała dwie uchwały w powyższym zakresie uchwalone jeszcze w 2001 roku. Zgodnie z treścią niniejszej uchwały ustalono limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży na poziomie 50 punktów oraz limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży na poziomie 30 punktów. Ponadto ustalone zostały zasady lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu ustalające minimalne odległości od placówek oświatowych, kulturalnych, miejsc kultu religijnego oraz obiektów sportowych i miejsc rekreacyjnych. Wykonując wspomnianą uchwałę Burmistrz Miasta wydawał w ciągu 2018 roku zezwolenia na sprzedaż alkoholu z zachowaniem limitów i zasad określonych niniejszą uchwałą. Na przestrzeni 2018 roku zmiany w zakresie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych obrazuje poniższa tabela.

Tabela 25. Wykaz wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2018 r.

	Poza miejscem sprzedaży			Ogółem Punktów	W miejscu sprzedaży			Ogółem punktów
Stan na dzień	do 4,5%	powyżej 4,5% do 18%	pow. 18%		do 4,5%	powyżej 4,5% do 18%	pow. 18%	
31.12.2017	39	35	29	39	17	13	10	18
Nowe punkty	3	3	2	3	2	1	1	2
Wygazzone ze wzgl. na likwidację sklepu	1			1	1	1	1	1
Wydane nowe zezwolenia ze wzgl. na	4	3	3	4	2	1	1	2

upływ terminu ważności								
Ogółem stan na dzień 31.12.2018	41	38	31	41	18	13	10	19

(dane Urzędu Miasta Chełmży)

Z powyższego zestawienia można zauważyć, iż w trakcie całego 2018 roku liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia miejscem sprzedaży zwiększyła się o 2 punkty, do 41 punktów (obowiązujący limit 50 punktów), natomiast liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży wzrosła o 1 punkt, do 19 punktów sprzedaży (obowiązujący limit 30 punktów).

9) Realizacja uchwał z zakresu współpracy z organizacjami pozarządowymi

We wspomnianym w tytule zakresie podjęta była w 2018 roku jedna uchwała. Była to uchwała nr XXXIX/271/18 z dnia 16.10.2018 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy gminy miasta Chełmży z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku. Podjęcie uchwały poprzedzone było przeprowadzeniem konsultacji społecznych dotyczących Programu. Uchwała po podjęciu została upowszechniona w sposób zwyczajowo przyjęty, natomiast sam Program został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce dotyczącej organizacji pozarządowych. W ramach wykonania powyższej uchwały, jeszcze w 2018 roku, konkretnie 18 grudnia ubiegłego roku ogłoszono na stronie internetowej otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu gminy w 2019 roku przez organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego. Wykaz zadań planowanych do powierzenia w drodze konkursu był spójny z zadaniami określonymi w Programie. Już w roku bieżącym, 10 stycznia, została powołana przez Burmistrza Miasta komisja konkursowa w celu rozstrzygnięcia konkursu i wyboru ofert. Burmistrz Miasta zatwierdził wyniki konkursu ofert w dniach 23-28 stycznia br. Tak więc realizację uchwały, w zakresie przewidzianym na 2018 rok, można uznać za wykonaną.

10) Realizacja uchwał z zakresu ochrony zabytków

W przedmiotowym zakresie została podjęta w 2018 roku jedna uchwała nr XXXIII/248/18 z dnia 07.06.2018 r. w sprawie przyznania dotacji Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św.

Mikołaja Biskupa w Chełmży na remont bazyliki konkatedralnej pw. Trójcy Świętej w Chełmży. Ustalona uchwałą wysokość dotacji wyniosła 60 tys. zł, a przeznaczono ją na remont dachu bazyliki konkatedralnej oraz montaż instalacji odgromowej, montaż rynien, rur spustowych i kosza zbiornikowego. Wykonując powyższą uchwałę Burmistrz Miasta zawarł w dniu 29 czerwca 2018 roku z Parafią Rzymskokatolicką w Chełmży umowę dotacji na w zakresie i na kwotę określone powyżej. Parafia w dniu 15 września 2018 r. rozliczając dotację przedłożyła zestawienie obejmujące dwie faktury dotyczące remontu dachu konkatedry na kwotę łączną 60.000 zł. Rozliczenie zostało zaakceptowane, a opisywana uchwała tym samym została wykonana.

11) Realizacja uchwał z zakresu organizacji samorządu

W ramach tej problematyki podjęto łącznie 9 uchwał Rady Miejskiej na początku aktualnej kadencji 2018- 2023. Dotyczyły one wyboru Przewodniczącego Rady (uchwała nr I/1/18) oraz Wiceprzewodniczącego Rady (uchwała nr I/2/18); obie podjęte na pierwszej sesji nowej kadencji w dniu 22 listopada 2018 roku. Ponadto w zakresie organizacji pracy Rady Miejskiej na tej samej sesji podjęto również 6 uchwał ustalających składy komisji stałych Rady. Wszystkie 8 uchwał w ramach ich wykonania zostało przekazanych do organu nadzoru prawnego, tj. Wojewody Kujawsko- pomorskiego; podano je również do wiadomości publicznej m.in. poprzez zamieszczenie ich na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Ostatnią z uchwał z zakresu organizacji samorządu była uchwała nr I/9/18 z dnia 22.11.2018 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Burmistrza Miasta. Uchwała ta w ramach jej wykonania została również przekazana do organu nadzoru prawnego oraz została opublikowana w BIP-ie. Ponadto powyższa uchwała została przekazana służbom kadrowo- płacowym Urzędu Miasta celem stosowania w ramach stosunku pracy z Burmistrzem Miasta.

12) Realizacja pozostałych uchwał

Spośród uchwał podjętych przez Radę Miejską w 2018 roku, których wykonanie nie zostało jeszcze omówione, pozostały jedynie jeszcze trzy uchwały dotyczące postępowania skargowego. Dwie z nich dotyczyły zajęcia stanowiska w przedmiocie skarg na uchwały Rady Miejskiej, natomiast trzecia dotyczyła rozstrzygnięcia skargi na Burmistrza Miasta złożonej przez mieszkańca Chełmży. I tak w kolejności:

a) uchwała nr XXIX/220/18 z dnia 08.02.2018 r. w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy. Zaskarżenie złożył Prokurator

Okręgowy w Toruniu na uchwałę Rady Miejskiej Chełmży w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie gminy miasta Chełmży w 2017 roku. Rada Miejska w swoim stanowisku upoważniła Burmistrza Miasta do udzielenia odpowiedzi na skargę do WSA. Burmistrz Miasta wykonując uchwałę, pismem z dnia 15.02.2018 r. (wpływ do WSA 21.02.18 r.) udzielił odpowiedzi na skargę do WSA, jednakże w wyniku rozpatrzenia skargi Wojewódzki Sąd Administracyjny w wyroku z 18.09.2018 r. uchylił wspomniana uchwałę w całości.

b) uchwała nr XXXIX/276/18 z dnia 16.10.2018 r. w sprawie udzielenia odpowiedzi na skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy. Zaskarżenie złożył Wojewoda Kujawsko- Pomorski na uchwałę nr XXI/160/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 25.05.2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chełmży dla terenu położonego pomiędzy ul. Dworcową, Polną i centralną częścią miasta Chełmży. Rada Miejska w swoim stanowisku upoważniła Burmistrza Miasta do udzielenia odpowiedzi na skargę do WSA. Burmistrz Miasta wykonując uchwałę, pismem z dnia 06.11.2018 r. (wpływ do WSA – 13.11.2018 r.) udzielił odpowiedzi na skargę. Do chwili obecnej nie zapadło rozstrzygnięcie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w powyższej sprawie.

c) uchwała nr XL/277/18 z dnia 15.11.2018 r. w sprawie rozpatrzenia skargi dotyczącej niepoinformowania strony o postępowaniu administracyjnym dotyczącym podziału nieruchomości. Rada Miejska, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez komisję rewizyjną, uznała skargę za bezzasadną. Uchwałę w przedmiotowej sprawie przekazano skarżącemu w dniu 16.11.2018 r.

VII. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

1. WPROWADZENIE

Dnia 16 lipca 2015 r. Rada Miejska Chełmży podjęła uchwałę Nr VI/48/15 w sprawie wprowadzenia zasad i trybu realizowania Budżetu Obywatelskiego gminy miasta Chełmży przyjmowanego w drodze konsultacji społecznych.

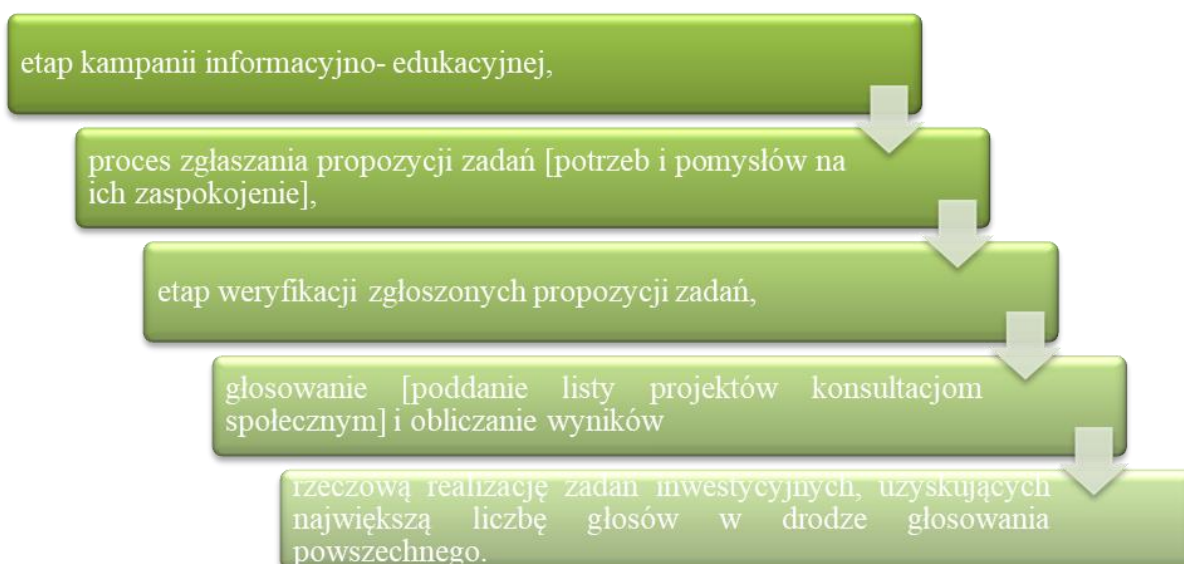
To właśnie w 2015 roku, po raz pierwszy w naszym mieście zapoczątkowano Budżet Obywatelski, w ramach którego mieszkańcy uzyskali możliwość uczestnictwa w podejmowaniu decyzji dotyczących ich najbliższego otoczenia, a także możliwość decydowania o tym, na jaki cel zostaną wydatkowane, wydzielone pieniądze z budżetu na realizację zadań własnych gminy.

Do najważniejszych założeń związanych z funkcjonowaniem Budżetu Obywatelskiego należy zaliczyć m. in.:

- integrację społeczną mieszkańców, dyskusję na temat potrzeb lokalnej społeczności, stanowiącą nieodzowny element budżetu,
- wydzielenie określonej kwoty pieniędzy na realizację zakresu rzeczowego zgłaszanych ogólnodostępnych projektów,
- głosowanie, które ma znaczenie, gdyż im więcej głosów otrzyma dany projekt, tym uzyska on większą szansę na realizację,
- cykliczność, czyli przeprowadzanie budżetu partycypacyjnego, co roku.

Współdecydowanie i zaangażowanie obywateli stanowi poziom partycypacji, wspomagający m. in. integrację społeczności lokalnej, wspierający tworzenie się wspólnot samorządowych, a także umożliwiający w sposób bardziej świadomy gospodarowanie pieniędzmi.

Wdrożenie i realizacja Budżetu Obywatelskiego stanowi proces złożony, obejmujący w szczególności:

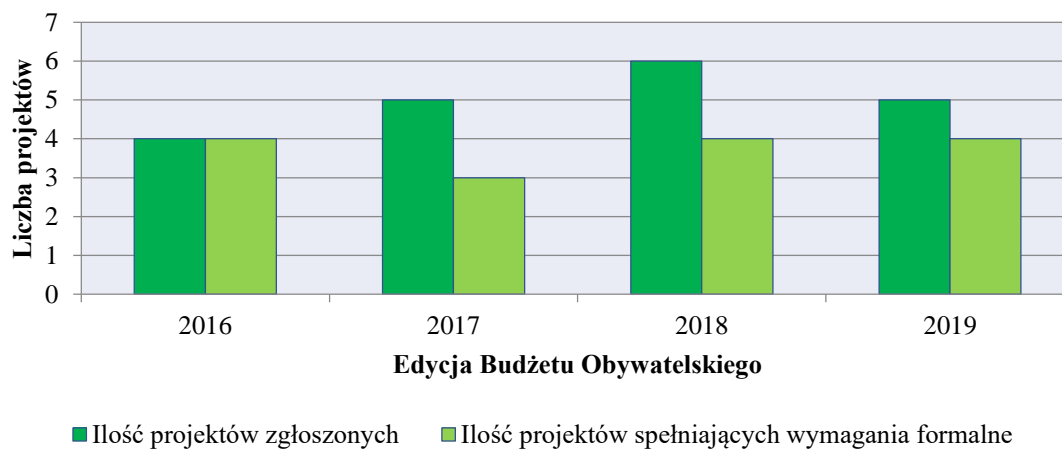
Z całą pewnością idea Budżetu Obywatelskiego przyczynia się do budowania wśród mieszkańców poczucia współodpowiedzialności za realizowane projekty i zadania inwestycyjne, a także zachęca ludzi do aktywności i działania na rzecz społeczności lokalnej.

Obecnie podstawę funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży stanowi Regulamin Budżetu Obywatelskiego, będący Załącznikiem do Uchwały Nr XXIII/175/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 17 sierpnia 2017 r.

2. BUDŻET OBYWATELSKI W LICZBACH

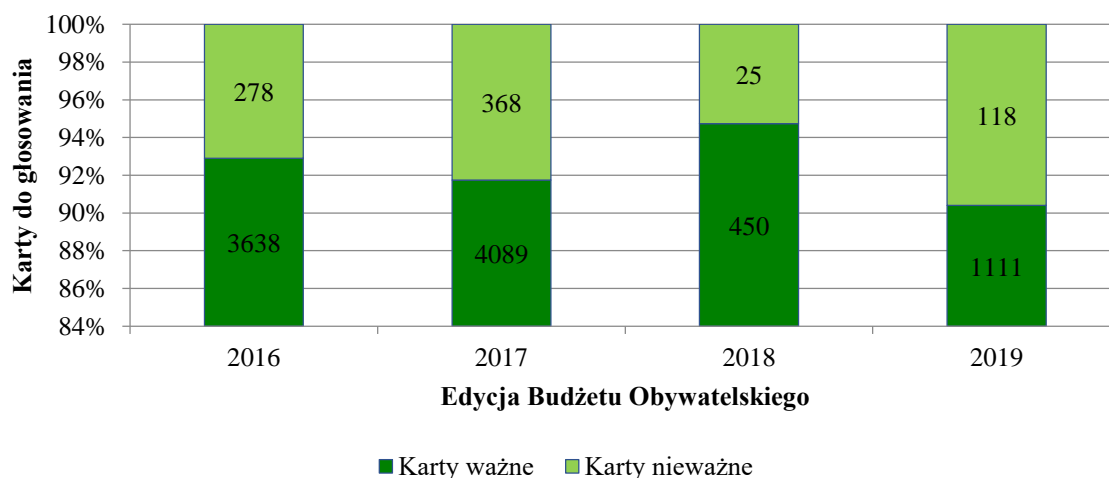
W pierwszej edycji Budżetu Obywatelskiego na rok 2016 zgłoszono 4 propozycje zadań do realizacji. Zgodnie z Regulaminem Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży, będącym załącznikiem do obowiązującej wówczas uchwały, wszystkie propozycje spełniały wymogi formalne. W kolejnych edycjach Budżetu Obywatelskiego systematycznie, (za wyjątkiem edycji z roku 2019) wzrastała ilość zgłaszanych projektów. Należy jednak zauważyć, iż nie wszystkie projekty spełniały wymogi formalne. Mając na uwadze powyższe, 4 proponowane przedsięwzięcia (za wyjątkiem edycji z roku 2017) zakwalifikowano do dalszego etapu – tj. głosowania w ramach poszczególnych edycji Budżetu Obywatelskiego.

Zestawienie ilości projektów zgłoszonych i projektów spełniających wymagania formalne w poszczególnych edycjach Budżetu Obywatelskiego

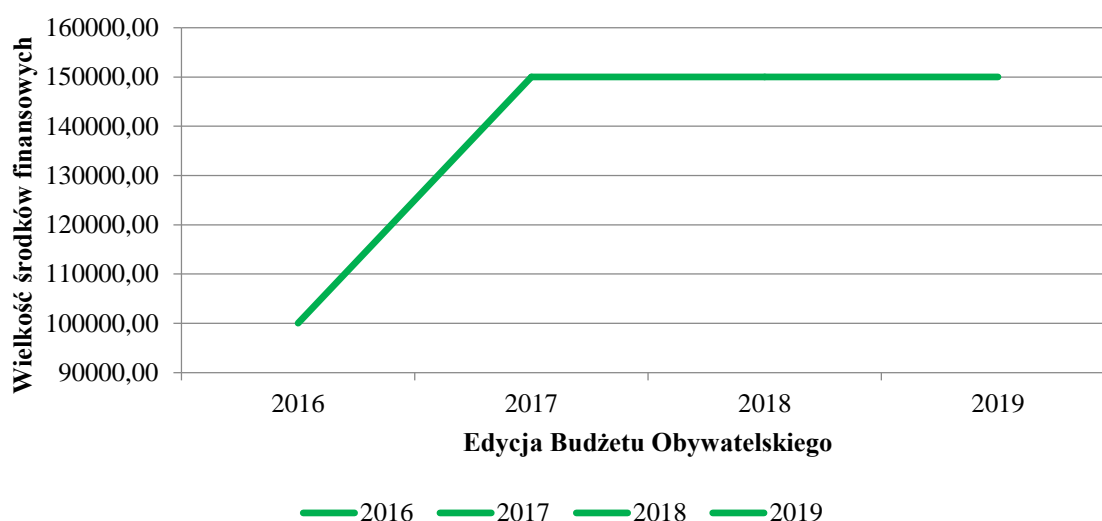
Mieszkańcy miasta Chełmży angażowali się i licznie oddawali głosy w poszczególnych edycjach Budżetu Obywatelskiego. Największym zainteresowaniem wśród mieszkańców cieszyły się pierwsze dwie edycje Budżetu Obywatelskiego, w których złożono odpowiednio 3 916 i 4 452 kart do głosowania. Najmniej, bo zaledwie 475 kart do głosowania złożono na wnioski złożone do Budżetu Obywatelskiego w edycji z roku 2018. Niemniej jednak rok później zaangażowanie i zainteresowanie wśród mieszkańców znacznie wzrosło (o ponad 58% w stosunku do roku poprzedniego), gdyż 1 229 mieszkańców oddało wówczas swój głos w głosowaniu powszechnym.

Ilość złożonych kart do głosowania, z podziałem na karty ważne i nieważne w poszczególnych edycjach Budżetu Obywatelskiego

Jak już wcześniej wspomniano, środki finansowe przeznaczone na Budżet Obywatelski stanowią wydzieloną część budżetu miasta. Początkowo w ramach edycji z 2016 roku, przewidziana kwota środków przeznaczonych na wydatkowanie wynosiła 100 000,00 zł. Dokładnie o 50 tysięcy więcej zwiększono poziom środków przeznaczonych na realizację kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego (z roku 2017). Od tamtego czasu, aż do chwili obecnej do dyspozycji Budżetu Obywatelskiego pozostaje 150 000,00 zł na realizację przedsięwzięć w ramach zgłoszonych projektów.

Pula środków finansowych przeznaczonych na Budżet Obywatelski w poszczególnych latach

3. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO - EDYCJA 2018

W edycji Budżetu Obywatelskiego z roku 2018 zgłoszono 6 propozycji zadań do realizacji. Zgodnie z Regulaminem Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży dokonano weryfikacji zgłoszonych propozycji zadań na podstawie, której utworzono listę projektów, które zostały poddane konsultacjom społecznym w głosowaniu powszechnym.

Komisja do spraw ustalania wyników głosowania w ramach Budżetu Obywatelskiego gminy miasta Chełmży na rok 2018, biorąc pod uwagę kryteria zawarte w Regulaminie Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży ustaliła, że w urnach do głosowania zlokalizowanych w wyznaczonych punktach do głosowania znajdowało się łącznie 475 kart do głosowania. Na podstawie §13 i 14 Regulaminu Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży, będącego Załącznikiem do Uchwały Nr XXIII/175/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 17 sierpnia 2017 r., dokonano weryfikacji oddanych kart do głosowania. Po przeprowadzeniu analizy kart, wyniki głosowania przedstawiały się następująco:

Tabela 26. Wyniki głosowania w ramach Budżetu Obywatelskiego – edycja 2018

Nazwa zadania	Szacunkowy koszt realizacji [w zł]	Liczba oddanych ważnych głosów	Miejsce wg liczby oddanych głosów
Budowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim (okolice plaży przy stadionie)	50.000,00	374	1
Plac zabaw dla dzieci (przy boisku przy ul. Kościuszki 14)	50.000,00	80	2
Plac zabaw przy Orliku ul. Frelichowskiego	25.000,00	15	3
Modernizacja siłowni plenerowej przy Orliku ul. Frelichowskiego	25.000,00	8	4

Uchwałą Rady Miejskiej Chełmży Nr XXXII/235/18 z dnia 17 maja 2018 r. w miejsce planowanego zadania pn. „Budżet Obywatelski 2018” wprowadzono następujące przedsięwzięcia:

- „Budowa małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim - Budżet Obywatelski” – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50 000,00 zł,
- „Plac zabaw dla dzieci przy ul. Kościuszki w Chełmży - Budżet Obywatelski” – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50 000,00 zł,
- „Modernizacja siłowni plenerowej oraz budowa placu zabaw przy „Orliku” ul. ks. St. W. Frelichowskiego - Budżet Obywatelski” – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę ok. 50 000,00 zł.

Natomiast uchwałą Nr XXXIV/251/18 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 28 czerwca 2018 r. przedsięwzięcie pn. „Plac zabaw dla dzieci przy ul. Kościuszki w Chełmży – Budżet Obywatelski” otrzymało nazwę „Budowa Otwartych Stref Aktywności - zadanie 1 Otwarta Strefa Aktywności przy ulicy Kościuszki w Chełmży" - Budżet Obywatelski”. Wówczas zwiększono limit wydatków na realizację zadania w roku 2018 z kwoty 50 000,00 zł do kwoty 125 000,00 zł.

Mając na uwadze powyższe, w roku 2018 zrealizowano następujące zamierzenia inwestycyjne w ramach Budżetu Obywatelskiego:

1. Budowa małej infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim – Budżet Obywatelski – o łącznej wartości 46.494,00 zł

W ramach zadania wykonano projekt budowlany budowy małej infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim, dokonano zgłoszenia zamiaru wykonywania robót budowlanych do Starostwa Powiatowego.

Zadanie zrealizowała firma GRAS OGRODY s.c., z siedzibą w Nowej Chełmży. Zamówienie obejmowało dostawę i montaż 2 szt. altan rekreacyjnych o wymiarach 4x5 m wyposażonych w stoły i ławy, dostawę i montaż 2 grilli, utwardzenie placu pod altanami kostką betonową, wykonanie schodów z kostki betonowej, wykonanie miejsca na ognisko, dostawę i montaż stojaka na rowery, dostawę i montaż 4 szt. koszy na śmieci.

2. Modernizacja siłowni plenerowej oraz budowa placu zabaw przy "Orliku" ul. Ks. St. W. Frelichowskiego – Budżet Obywatelski – o łącznej wartości 49.700,00 zł

W ramach zadania wykonano projekt budowlany budowy siłowni plenerowej oraz budowy placu zabaw przy "Orliku" ul. Ks. W. Frelichowskiego. Ponadto dokonano zgłoszenia

zamiaru wykonywania robót budowlanych do Starostwa Powiatowego. Zadanie zrealizowała firma GRAS OGRODY s.c., z siedzibą w Nowej Chełmży. Zamówienie obejmowało w szczególności dostawę i montaż:

- urządzeń placu zabaw [wyposażonego w: zestaw zabawowy, huśtawkę ważką, bujak na sprężynie w ilości 2 szt.],
- siłowni zewnętrznej [poprzez montaż zestawu rower + jeździec, urządzenia Tai Chi],
- strefy relaksu – dodatkowego wyposażenie placu zabaw [w tym: ławki, kosza na śmieci, ogrodzenia stalowego, nawierzchni ze żwiru płukanego].

3. Budowa Otwartych Stref Aktywności- zadanie 1 Otwarta Strefa Aktywności przy ulicy Kościuszki w Chełmży- Budżet Obywatelski – o łącznej wartości 117 088,52 zł [68.338,52 zł + 48.750,00 zł]

W ramach zadania wykonano projekt budowlany „Otwartej Strefy Aktywności przy ulicy Kościuszki w Chełmży”. Ponadto dokonano zgłoszenia zamiaru wykonywania robót budowlanych do Starostwa Powiatowego. Zadanie zrealizowała firma GRAS OGRODY s.c., z siedzibą w Nowej Chełmży. Zamówienie obejmowało w szczególności dostawę i montaż:

- urządzeń placu zabaw [wyposażonego w: grę „kółko i krzyżyk”, huśtawkę MIX, domek z podestem, karuzelę z trzema siedziskami, zestaw sprawnościowy],
- siłowni zewnętrznej [wyposażonej w: orbitrek, biegacz, wioślarz, wahadło, rowerek, wyciskanie],
- strefy relaksu [wyposażonej w tablicę informacyjną – regulamin, stojak na rowery, stół do szachów, 4 szt. ławek, 2 szt. koszy na śmieci, ogrodzenie stalowe, dojścia wykonane z kostki betonowej, 60 szt. nasadzeń].

4. REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO - EDYCJA 2019

Pierwsze propozycje do Budżetu Obywatelskiego na rok 2019 mieszkańcy miasta Chełmży mogli zgłaszać w dniach od 10 września do 24 września 2018 roku.

Głosowanie odbyło się w dniach od 6 do 16 listopada tego roku. W naborze zadań do Budżetu Obywatelskiego na rok 2019 złożono łącznie 5 projektów, z czego do głosowania dopuszczono 4 projekty.

W urnach do głosowania, zlokalizowanych w wyznaczonych punktach do głosowania znajdowało się łącznie 1 229 kart do głosowania. Wśród nich znajdowało się 1 111 kart ważnych i 118 kart nieważnych. Łącznie oddano 1 554 głosy, z czego 1 415 stanowiły głosy ważne, zaś pozostałą część – głosy nieważne.

Zgodnie z §13 i 14 Regulaminu Budżetu Obywatelskiego Gminy Miasta Chełmży, będącego Załącznikiem do Uchwały Nr XXIII/175/17 Rady Miejskiej Chełmży z dnia 17 sierpnia 2017 r., dokonano weryfikacji oddanych kart do głosowania. Mając na uwadze powyższe, po przeanalizowaniu kart, wyniki głosowania przedstawiały się następująco:

Tabela 27. Wyniki głosowania w ramach Budżetu Obywatelskiego- edycja 2019

Nazwa zadania	Szacunkowy koszt realizacji [w zł]	Liczba oddanych ważnych głosów	Miejsce wg liczby oddanych głosów
Modernizacja placu zabaw w Przedszkolu Miejskim Nr 1 w Chełmży	41 606,80	671	1
Rozbudowa placu zabaw przy Orliku przy ul. Frelichowskiego	28 600,00	276	2
Mała infrastruktura turystyczno-rekreacyjna nad J. Chełmżyńskim przy ul. Plażowej, tzw. STOLBUD	43 099,20	259	3
Instalacja oświetlenia w Parku Miejskim przy ul. 3-ego Maja na dojeździe do ChTW i PZW	50 000,00	209	4

Do realizacji zostaną przeznaczone zadania, które otrzymały największą liczbę punktów, aż do wyczerpania puli środków finansowych przeznaczonych na budżet obywatelski na rok 2019, tj. kwoty 150 000,00 zł [rozdysponowanej po 50 000,00 zł na każde z zadań]. Dla określenia wartości zadań zastosuje się wycenę ostateczną zadań dokonaną przez Burmistrza Miasta.

Uchwałą Rady Miejskiej Chełmży Nr V/32/19 z dnia 21 marca 2019 r. w miejsce planowanego przedsięwzięcia pn. „Budżet Obywatelski 2019” wprowadzono następujące zadania:

– **Budowa małej Infrastruktury Turystyczno - Rekreacyjnej nad Jeziorem Chełmżyńskim przy ulicy Plażowej w ramach Budżetu Obywatelskiego** – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50 000,00 zł,

- **Modernizacja placu zabaw w Przedszkolu Miejskim Nr 1 w Chełmży w ramach Budżetu Obywatelskiego** – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50 000,00 zł,
- **Rozbudowa placu zabaw przy Orliku przy ul. Frelichowskiego w ramach Budżetu Obywatelskiego** – całkowitą wartość zadania zaplanowano na kwotę 50 000,00 zł.

5. PODSUMOWANIE

Kluczową rolę z perspektywy funkcjonowania Budżetu Obywatelskiego z całą pewnością odgrywa włączanie się mieszkańców miasta na wszystkich etapach procesu, tj. od momentu przygotowania, aż po monitoring jego realizacji i zrealizowanych efektów poszczególnych projektów.

Budżet Obywatelski rozwija się dynamicznie, w związku z powyższym można przypuszczać, iż zainteresowanie nim nie osłabnie w kolejnych latach funkcjonowania. Kluczową rolę będą odgrywać mieszkańcy, za pośrednictwem dyskusji i spotkań poświęconych wyzwaniom i problemom, przed jakimi stają ich społeczności. Należy jednak pamiętać, iż Budżet Obywatelski winien być dostosowany do celów, potrzeb, możliwości i specyfikacji każdego miasta.

VIII . INFORMACJA NA TEMAT DZIAŁAŃ PROWADZONYCH W 2018 ROKU

1. FINANSE

Ocena efektów działań prowadzonych w 2018 roku w sferze finansów publicznych:

Budżet miasta Chełmży w roku 2018 był programowany i wykonywany w warunkach rozpoczynania wdrażania projektów związanych z etapem korzystania ze środków Unii Europejskiej 2014 – 2020. Realizacja uchwały budżetowej prowadzona była w oparciu o analizę potrzeb bieżących i planów inwestycyjnych, z możliwością pozyskania środków finansowych z Unii Europejskiej. Dane liczbowe z wykonania budżetu miasta Chełmży oparte zostały na ewidencji budżetu i są zgodne z danymi sprawozdawczymi przedstawionymi w sprawozdaniach budżetowych.

Realizacja założeń budżetu miasta Chełmży w 2018 roku przebiegała w trybie wynikającym z przepisów ustawy o finansach publicznych i polegała na:

- realizacji postanowień zawartych w uchwale budżetowej,

- dostosowaniu budżetu do aktualnych potrzeb w zakresie realizacji zadań bieżących i inwestycyjnych,
- korekcie środków przyznanych i otrzymanych z budżetu państwa i innych źródeł na realizację zadań zleconych i własnych, a także dostosowanie wydatków do wielkości tych środków,
- bieżącej kontroli i analizie wykonywania budżetu.

Analiza budżetu Miasta Chełmży za rok 2018 nie budzi zastrzeżeń co do jego wykonania pod względem rzeczowym. Zadania inwestycyjne zaplanowane w budżecie w 2018 roku albo zostały wykonane, albo ich realizacja została rozpoczęta w okresie sprawozdawczym lub zostały zabezpieczone środki w budżecie na 2018 na realizację zaplanowanych, a nie wykonanych w roku sprawozdawczym inwestycji. Zadania kontynuowane będą w budżecie miasta na 2019 r. Nie dokonano przekroczeń zaplanowanych wydatków. Wszelkie zobowiązania finansowe gmina realizowała terminowo przy zachowaniu płynności finansowej w przeciągu całego roku. Wydatkowanie środków następowało zgodnie z zasadą celowości, gospodarności, zasadności, oszczędności w sposób umożliwiający terminową realizację zadań w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. W roku sprawozdawczym została zachowana reguła dotycząca realizacji wydatków bieżących – dochodami bieżącymi. Powyższa relacja wskazuje na racjonalne gospodarowanie finansami gminy miasta Chełmży, mające na celu utrzymanie jak najmniejszych dysproporcji pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. W ustawie o finansach publicznych unormowano podział dochodów i wydatków na bieżące i majątkowe, jednocześnie zastrzegając, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może realizować budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Na tej podstawie wyznacza się wielkość nadwyżki operacyjnej, rozumianej jako różnicę między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi, która pokazuje czy jednostka samorządu terytorialnego jest w stanie pokryć wydatki bieżące dochodami bieżącymi. Im większa jest wartość nadwyżki operacyjnej tym większe są możliwości inwestycyjne gminy. Realizując budżet w 2018 roku, w celu zapewnienia prawidłowej relacji między dochodami a wydatkami, dokonywano systematycznych ocen realizacji budżetu. W uzasadnionych przypadkach dokonywano zmian w budżecie – 12 uchwał Rady Miejskiej oraz 28 zarządzeń Burmistrza Miasta, zapobiegając w ten sposób przekroczenia planów wydatków. Prowadzono

także stały nadzór i kontrolę nad celowością, efektywnością i gospodarnością wydatkowania środków budżetowych oraz środków inwestycyjnych.

Na zmiany w budżecie w 2018 roku miało wpływ:

- zmniejszenie części oświatowej subwencji ogólnej na 2018 rok o 187.338,00,
- zwiększenie dotacji celowej przeznaczonej na dofinansowanie wypłat zasiłków okresowych o 202.848,00,
- zwiększenie dotacji celowej przeznaczonej na wypłatę świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego o 414.673,00,
- zwiększenie dotacji celowej przeznaczonej na zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu poniesionych przez gminę o 6.785,72,
- przyznanie dotacji na realizację zadania w ramach Programu „Dobry Start” w kwocie 496.320,00,
- przyznanie dotacji na realizację działań wynikających z Rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 – „Aktywna tablica” – 14.000,00,
- przyznanie dotacji na dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych (książek niebędących podręcznikami) do bibliotek szkolnych i bibliotek pedagogicznych, w ramach wieloletniego programu „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” -14.000,00,
- przyznanie dotacji na realizację zadań własnych w zakresie wychowania przedszkolnego - 320.580,00,
- przyznanie dotacji z przeznaczeniem na „mmentarnictwo wojenne” – 1.000,00,
- przyznanie dotacji na realizację programu „Niepodległa” – 8.000,00,
- przyznanie dotacji na przeprowadzenie wyborów samorządowych – 131.102,00,
- przyznanie dotacji na zryczałtowany dodatek energetyczny – 12.677,26,
- zwiększenie dotacji celowej przeznaczonej na świadczenie wychowawcze o 805.614,00,
- zwiększenie dotacji celowej przeznaczonej na wypłatę stypendiów szkolnych o 468.864,00,

- zwiększenie dotacji celowej przeznaczonej na organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania o 122.380,00,
- przyznania dotacji celowej przeznaczonej na wyposażenie szkół w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe o 130.441,90,
- przyznania dotacji celowej przeznaczonej na realizację Rządowego Programu dla Rodzin Wielodzietnych – 345,50,
- przyznanie dotacji celowej przeznaczonej na dofinansowanie zadań własnych gminy w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i systemu Pieczy Zastępczej na 2018 rok – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz program „300+” – 529.962,00,
- zwiększenie dotacji celowej na składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz niektóre świadczenia rodzinne o 8.076,00,
- zwiększenie dotacji celowej na realizację programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” o 159.000,00,
- przyznanie dotacji celowej na zakup podręczników dla uczniów w ramach programu „Wyprawka szkolna” – 6.090,00,
- zmniejszenie dotacji celowej przeznaczonej na bieżące funkcjonowanie MOPS w Chełmży o 19.604,00,
- zwiększenie dotacji celowej przeznaczonej na dofinansowanie wypłat zasiłków stałych o 284.433,00.

Wydatki publiczne ponoszone są na cele i w wysokościach zaplanowanych w uchwale budżetowej. Realizacja wydatków uzależniona była od pozyskanych dochodów. Oszczędne i gospodarne wydatkowanie środków budżetowych skutkuje tym, że wydatki zrealizowane w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej są na podobnym poziomie 90-100%. Niewykonanie części zaplanowanych zadań inwestycyjnych czy remontowych związane jest m.in. z:

- trudnościami w wyborze wykonawców robót (brak składanych ofert lub oferty znacznie przekraczające założony budżet) skutkujące w efekcie powtarzaniem długotrwałych procedur przetargowych,

- uwarunkowaniami administracyjnymi i prawnymi (uzyskanie decyzji, zgody, opinii, uzgodnień),
- wzrostem cen materiałów i usług budowlanych lub koniecznością wykonania robót dodatkowych.

Na poziom wykonania wydatków majątkowych wpływ miało także przeniesienie części wydatków zaplanowanych w 2018 roku do realizacji na lata następne.

Wydatki realizowane były w sposób oszczędny i gospodarny przy założeniu niskich nakładów

a wysokich efektów. Dlatego niejednokrotnie w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej było wykonanie poniżej 90% planu, ale wynikało to z racjonalnej gospodarki środkami publicznymi. Gospodarki, która pozwoli w latach przyszłych na prawidłowe planowanie zadań i wykorzystanie środków perspektywy 2014-2020, a także wpłynie na prawidłowe konstruowanie WPF.

2. GOSPODARKA KOMUNALNA

Jedną z najistotniejszych, o ile nie najistotniejszą dziedziną funkcjonowania miasta, a zarazem dziedziną, która w największym stopniu odpowiada za warunki i jakość życia mieszkańców oraz rozwój gospodarczy miasta jest szeroko rozumiana gospodarka komunalna. W kształcie omówionym poniżej obejmuje ona zarówno świadczenie różnego rodzaju świadczenie usług komunalnych, jak i infrastrukturę techniczną niezbędną dla ich realizacji. Spośród zadań własnych gminy mieszczących się w zakresie gospodarki komunalnej mieści się m.in. zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, drogownictwo, odbiór odpadów, oświetlenie ulic, utrzymanie obiektów użyteczności publicznej, utrzymanie ogólnodostępnych terenów publicznych oraz działania w zakresie ochrony środowiska, termomodernizacji i odnawialnych źródeł energii.

Ocenę działań podejmowanych w 2018 roku w sferze gospodarki komunalnej rozpocznie omówienie zadań z zakresu gospodarki wodno- ściekowej. Aktualna długość sieci wodociągowej wynosi 44,2 km, natomiast długość sieci kanalizacyjnej wynosi 35,55 km. Do sieci wodociągowej podłączonych było na koniec 2018 roku 1.205 nieruchomości, natomiast

do sieci kanalizacyjnej 1.098 nieruchomości. W minionym roku podjęto kilka inwestycji z tej dziedziny. Do najważniejszych z nich należy:

- rozpoczęcie rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie miasta w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, największej w obecnej dobie samorządu pod względem wartości inwestycji w mieście; całkowity koszt inwestycji wynosi 25.755.027 zł, z czego wartość dofinansowania z Unii Europejskiej w ramach Funduszu Spójności wyniesie 13.429.834 zł. Rozpoczęcie inwestycji nastąpiło 19 listopada 2018 roku, natomiast zakończenie zadania przewidziano na 31 sierpnia 2020 r. Zakres rzeczowy obejmuje przebudowę 1600 metrów kanalizacji sanitarnej, wybudowanie nowej sieci kanalizacji sanitarnej o długości 5.580 metrów oraz przebudowę sieci wodociągowej o długości 1.840 metrów, inwestycja obejmuje 3 zadania tj. budowę kanalizacji na osiedlu pensjonatowym wraz z przebudową i budową kanalizacji w ulicy Kościuszki i Toruńskiej (realizacja w okresie 19.11.2018r. – 30.06.2020 r.), budowę kanalizacji na osiedlu Górna (realizacja w okresie 01.01.2020 r. – 31.08.2020 r.) oraz przebudowę kanalizacji w ul. Sikorskiego, które to zadanie już zrealizowano w okresie od 04.12.2018 r. do 30.03.2019 r.
- wykonanie dokumentacji technicznej oraz realizacja sieci wodociągowych; w 2018 roku wykonano sieci wodociągowe w ulicach: Rekreacyjnej, Hiacyntowej, Popieluszki, Wypoczynkowej, Pogodnej o łącznej długości 205 mb. Wartość wykonanych robót wyniosła 52.000 zł;
- renowacja sieci kanalizacyjnej w ul. ks. P. Skargi w technologii bezwykopowej metodą rękawa - wartość zadania 201.171 zł; długość odcinka podlegającego renowacji wyniosła 166 mb;
- remont i modernizacja wieży ciśnień – wartość zadania 1.080.686 zł;

Drugą ważną dziedziną w ramach gospodarki komunalnej jest drogownictwo. Łączna długość dróg zarządzanych przez gminę miasto Chełmża wynosi 27,09 km, z czego nawierzchnię bitumiczną posiada 11,56 km dróg, nawierzchnię z kostki kamiennej 6,85 km dróg, natomiast nawierzchnię gruntową (najczęściej szlakową) posiada 8,69 km dróg. Stan techniczny dróg jest zróżnicowany i jest ściśle powiązany z rodzajem nawierzchni oraz wiekiem tej nawierzchni. Roboty drogowe zmierzające do budowy, modernizacji bądź remontu nawierzchni dróg prowadzone są systematycznie co roku, jednak skala potrzeb w

tym zakresie jest nadal bardzo duża. W minionym roku wykonano następujące prace związane z modernizacjami i remontami dróg:

- wykonano dokumentację techniczną oraz wykonano I etap modernizacji ulicy Frelichowskiego za kwotę 458.731 zł; w ramach I etapu, którego wykonawcą było Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów sp. z o.o. ze Świecia zmodernizowano ulicę Frelichowskiego na długości 194 mb, wykonując nową nawierzchnię bitumiczną o powierzchni 1201 m², nawierzchnię chodników z kostki betonowej o powierzchni 339 m² oraz zatoki parkingowe o powierzchni 457 m²;
- opracowano dokumentację techniczną budowy dróg osiedlowych Groszkowskiego, Kowalskiego, Tretkowskiego, Wryczy, Szydzika i Piastowskiej z odwodnieniem za kwotę 83.025 zł;
- wykonano dokumentację modernizacji ulic w śródmieściu obejmującą ulice Szewską, Strzelecką, Paderewskiego i św. Jana za kwotę 23.370 zł, już w roku bieżącym wyłoniono wykonawcę modernizacji poszczególnych ulic, którym jest firma TRANSBRUK z Pigży, a wartość poszczególnych robót przedstawia się następująco: ul. Szewska – 630 tys. zł, ul. Paderewskiego – 475 tys. zł, ul. św. Jana – 686 tys. zł;
- w ramach bieżącego utrzymania dróg wykonano remonty częściowe nawierzchni bitumicznych o powierzchni łącznej 694 m², w tym największym zakresie objęto ulice Polną, Dworcową, Kościuszki i Górną, remonty częściowe chodników z kostki betonowej o powierzchni 17,5 m² oraz z kostki kamiennej o powierzchni 4,5 m², uzupełniono i wymieniono łącznie 18 znaków i tabliczek drogowych oraz nawieziono na drogi o nawierzchni nieutwardzonej kruszywo mineralne, gruz łamany i szlakę.
- na początku 2018 roku zmieniono system poboru opłat parkingowych, w tym zakresie zawarto umowę z firmą City Parking Group SA z Grudziądza, która zamontowała 10 parkometrów i od kwietnia 2018 roku rozpoczęła prowadzenie strefy parkowania oraz pobór opłat wykorzystując powyższe urządzenia;
- w 2018 roku zlecono wykonanie inwentaryzacji oznakowania i sporządzenie nowego kompleksowego projektu organizacji ruchu, w tym oznakowania dla całego miasta, do końca ubiegłego roku prace nad tą dokumentacją nie zostały jeszcze zakończone.

Obok robót drogowych prowadzono kolejny rok prace związane z budową nowego oświetlenia ulicznego. Za kwotę 140.332 zł zmodernizowano oświetlenie uliczne w ulicach Bydgoskiej i Witosza..

Oprócz tych działań rok 2018 był rokiem, w którym duży nacisk położono na działania poprawiające efektywność energetyczną obiektów, zmianę systemów ogrzewania oraz upowszechnianie odnawialnych źródeł energii. W 2018 roku po raz pierwszy zrealizowano projekt montażu na budynkach urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii tj. instalacje fotowoltaiczne i solarne. W ramach projektu pn. „ Upowszechnianie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii na terenie miasta Chełmży – budowa instalacji OZE na budynkach mieszkalnych” zrealizowano łącznie 87 instalacji fotowoltaicznych o mocy od 2,16 do 3,24 kWp i 14 instalacji solarnych o mocy od 2,25 do 4,4 kWp. Całkowita wartość projektu wyniosła 1.768.323 zł, przy wysokości dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kwocie 391.267 zł.

Kolejnym zadaniem realizowanym w zakresie poprawy efektywności energetycznej jest projekt pod nazwą „ Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta”. Projekt ten podzielony został na dwa etapy. Pierwszy obejmuje modernizację energetyczną obiektów oświatowych tj. Szkołę Podstawową nr 2 i oba budynki użytkowane przez Szkołę Podstawową nr 3. Całkowita wartość I etapu wynosi 1.876 tys. zł, a wartość dofinansowania ze środków unijnych wynosi 1.468 tys. zł. W 2018 roku wykonano prace termomodernizacyjne byłego budynku Szkoły Podstawowej nr 3 (tzw. budynek A) oraz budynku przybudówki do budynku głównego (tzw. budynek B). Zakres prac objął docieplenie ścian od wewnątrz płytami MULTIPOR (budynek A) oraz płytami styropianowymi od zewnątrz (budynek B). Ponadto zmodernizowana instalacje centralnego ogrzewania w obu budynkach, wyremontowano elewację budynku A i docieplono stropodach budynku B. Wartość wykonanych prac wyniosła 672 tys. zł. W 2019 roku prowadzone będą kolejne prace obejmujące Szkołę Podstawową nr 2 (ocieplenie ścian, stropodachu, modernizacja instalacji co, remont elewacji), Szkołę Podstawową nr 3 – budynek dawnego gimnazjum (ocieplenie ścian, modernizację instalacji co, remont elewacji). W ramach drugiego etapu tego projektu przewidzianego do realizacji w 2019 roku przeprowadzona zostanie termomodernizacja budynku basenu OSiT (ocieplenie ścian i stropodachu oraz modernizacja instalacji co i podgrzewania wody

z wykorzystaniem pomp ciepła). Wartość drugiego etapu wyniesie 1.644 tys. zł, przy wsparciu środków unijnych w wysokości 1.309 tys. zł.

Kolejnym zadaniem zrealizowanym w zakresie poprawy efektywności energetycznej była wymiana źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi w ramach programu EKOPIEC. Wcześniej była już mowa o tym projekcie przy okazji omawiania sposobu wykonania uchwał. W efekcie jego realizacji wymieniono 13 węglowych źródeł ciepła na nowe spełniające wymagania i normy ochrony środowiska. Koszt projektu wyniósł 52 tys. zł.

Ponadto w 2018 roku podjęto również działania dokumentacyjne związane z dwoma zadaniami dotyczącymi zespołu budynków Urzędu Miasta. Pierwsze z zadań obejmuje remont elewacji obu budynków Ratusza zgodnie z wymaganiami konserwatorskimi uwzględniającymi fakt wpisania obiektu do rejestru zabytków. Dokumentację dla tego zadania opracowano w 2018 roku. Koszt wykonania dokumentacji wyniósł 57.850 zł. Zakres prac obejmuje usunięcie zniszczonych cegieł, rekonstrukcję i uzupełnienie ubytków cegieł i zapraw na fugach, naprawę pęknięć i odspojień, oczyszczenie cegieł. Ponadto zaplanowano wymianę obróbek blacharskich, wymianę orygowania, remont kominów, remont pokryć papowych i pokrycia blaszanego kopuły. Projekt współfinansowany będzie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Drugi z projektów dotyczyć będzie termomodernizacji budynków Ratusza przy ul. gen. Hallera 2 oraz budynku przy ul. gen. Hallera 19. Prace termomodernizacyjne obejmować będą poprawę izolacyjności termicznej przegród budowlanych oraz częściową wymianę stolarki. W 2018 roku wykonano dokumentację techniczną tego zadania, której koszt wyniósł 48.994 zł. Realizacja zadania nastąpi w latach 2019- 2020.

Kolejnym zadaniem z zakresu gospodarki komunalnej rozpoczętym w 2018 roku jest rozbiórka szaletu publicznego przy ul. Sikorskiego i zagospodarowanie tego terenu jako strefy odpoczynku tzw. parklet. W ubiegłym roku wykonano w tym zakresie projekt rozbiórki szaletu wraz z projektem zagospodarowania terenu po rozbiórce. Koszt projektu wyniósł 17,2 tys. zł. Realizacja projektu nastąpi w 2019 roku.

3. OŚWIATA

Zakładanie i prowadzenie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów należy do zadań własnych gminy. W praktyce obowiązek ten realizowany jest poprzez sieć

utworzonych i utrzymywanych szkół i przedszkoli. Na terenie gminy miasta Chełmży są to:

- 1) Szkoła Podstawowa Nr 2, ul. Gen. J. Hallera 17;
 - 2) Szkoła Podstawowa Nr 3, ul. ks. P. Skargi 1 i ul. Hallera 21- budynek „B” ;
 - 3) Szkoła Podstawowa Nr 5, ul. Wyszyńskiego 5;
- oraz dwa przedszkola samorządowe:
- 5) Przedszkole Miejskie Nr 1, ul. Bydgoska 9,
 - 6) Przedszkole Miejskie Nr 2, ul Hallera 21

Ponadto na terenie miasta funkcjonują klub dziecięcy „Klub Aniołek” prowadzący działalność opiekuńczo- wychowawczą dla dzieci do 3 roku życia, punkt przedszkolny Tęczowa Kraina Zabaw oraz Gminne Niepubliczne Małe Przedszkole. Obok tych placówek działają dwie placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Toruński, tj. Zespół Szkół w Chełmży, realizujący kształcenie ponadgimnazjalne oraz Zespół Szkół im. Unii Europejskiej w Chełmży, realizujący kształcenie specjalne.

1) Opis działań podejmowanych w 2018 r. zmierzających do poprawy bazy technicznej i dydaktycznej jednostek oświatowych.

Miasto Chełmża otrzymało dofinansowanie na realizację przedsięwzięcia pn. „Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Chełmży: etap I – budynki oświatowe”. Zadanie szerzej opisano już powyżej w ramach działu Gospodarka Komunalna.

W roku 2018 zrealizowano projekt pn. „Remont i adaptacja pomieszczeń Szkoły Podstawowej nr 3 na potrzeby zwiększenia dostępności miejsc przedszkolnych”. W ramach zadania wykonano prace adaptacyjne i remontowe, polegające na przystosowaniu budynku dawnej Szkoły Podstawowej nr 3 do warunków funkcjonowania przedszkola, w tym realizacja dostosowania do wymogów bezpieczeństwa nastąpiła i przeciwpożarowych, a także dla osób niepełnosprawnych. W wyniku realizacji projektu całkowita zmiana istniejącego układu pomieszczeń. Prace modernizacyjne swym zasięgiem objęły także pomieszczenia szkolnej kuchni oraz stołówki, z której korzystają zarówno przedszkolaki jak i uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3. Ponadto dostosowana została także instalacja wewnętrzna, zgodnie z nowym układem pomieszczeń. Celem projektu była poprawa dostępności do opieki przedszkolnej na terenie miasta Chełmży, a

jego umożliwiła zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych o 3 oddziały, liczące łącznie 63 dzieci. W ramach niniejszego zadania zakupione zostało wyposażenie dla oddziałów przedszkolnych, a także sal specjalistycznych, które są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania placówki przedszkolnej. W bezpośrednim sąsiedztwie placówki wybudowano również niewielki plac zabaw dla dzieci. Przedsięwzięcie zostało współfinansowane w ramach Poddziałania 6.4.2 Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Całkowita wartość zadania wyniosła 1 744 873,73 zł. Kwota dofinansowania zadania wyniosła 449 782,10 zł.

W ubiegłym roku rozpoczęte zostały również prace związane z przebudową Szkoły Podstawowej nr 5 wraz z budową sali gimnastycznej. W tym celu zlecono w 2018 roku wykonanie dokumentacji technicznej tego przedsięwzięcia. Dokumentację wykonało PPH KRAJAN z Sępólna Krajeńskiego za kwotę 42.189 zł. Następnie zadanie zostało podzielone na dwa etapy. W pierwszym etapie wykonane zostaną prace związane z adaptacją istniejących pomieszczeń szkolnych na klasopracownie oraz wykonaniem kotłowni gazowej na potrzeby szkoły i planowanej sali gimnastycznej. Wykonawcą tych prac, których realizacja nastąpi do połowy września 2019 roku jest firma BUDMAX z Fabianek. Drugi etap projektu obejmujący budowę sali gimnastycznej z łącznikiem nastąpi po zakończeniu I etapu.

Celem uzupełnienia szkolnej infrastruktury o sprzęt umożliwiający korzystanie z najnowszych cyfrowych rozwiązań edukacyjnych w latach 2017 -2018 złożono wnioski dwóch z trzech szkół podstawowych na program pn. „ Aktywna tablica”. Jest to program Ministerstwa Edukacji Narodowej, który wspiera doskonalenie kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Źródłem finansowania programu są środki w 80% z budżetu państwa i 20% z wkładu własnego organów prowadzących szkołę. Wnioskowana kwota dofinansowania na jedną placówkę wynosi 14 000,00 zł , wkład własny w kwocie 3500,00zł. Całkowity koszt to 17 500,00 zł. W ramach programu zakupione zostały interaktywne monitory dotykowe o przekątnej 55 cali.

Szkoła Podstawowa nr 2 skorzystała w ramach 0,4 % rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2018. Jednostki samorządu mogły ubiegać się o dofinansowania wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy

programowej z przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych. Gmina wystąpiła z wnioskiem o doposażenie szkoły Podstawowej nr 2 w pomoce dydaktyczne do pracowni geograficznej, przyrodnicze, fizycznej i chemicznej.

Gmina w ramach złożonego wniosku w grudniu 2017 r. otrzymała dofinansowanie na wyposażenie wszystkich gabinetów profilaktyki zdrowotnej w szkołach. W ramach tego dofinansowania zakupiono: kozetki, stoliki zabiegowe, szafki do przechowywania leków, parawany, szafki kartoteczne, wagi ze wzrostomierzem, aparaty do pomiaru ciśnienia, tablice Snellena do badania ostrości wzroku, tablice Ishihary do badania widzenia barwnego, środki do nadzorowanej grupowej profilaktyki próchnicy zębów, apteczki i ich wyposażenie.

„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” został uchwalony przez Radę Ministrów programem wieloletnim na lata 2016-2020, w celu poprawy stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. Gmina miasto Chełmża wystąpiła o środki w ramach Priorytetu 3 – Rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych. Celem priorytetu było wzmocnienie zainteresowań i aktywności czytelniczej uczniów przez wspieranie organów prowadzących szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne dla dzieci i młodzieży, szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne, a także szkoły, zespoły szkół i szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej oraz biblioteki pedagogiczne w podejmowaniu przedsięwzięć w obszarze rozwijania zainteresowań uczniów przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa. W ramach powyższego priorytetu szkolne biblioteki wzbogaciły się o setki nowych woluminów, wpływających na wzrost czytelnictwa u uczniów.

„Przedszkole oknem na świat” to projekt, który był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt został zrealizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, priorytet X, poddziałanie 10.01.01- Wychowanie

przedszkolne w ramach ZIT. Realizacja projektu spowodowała utworzenie 50 nowych miejsc wychowania przedszkolnego oraz rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci i wyrównujące zdiagnozowane deficyty. Ponadto zaplanowano działania ukierunkowane na podniesieniu kwalifikacji zawodowych nauczycieli niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi niepełnosprawnymi. Główne założenia projektu realizowane są od września 2018 r.. Ogólna wartość projektu - 224.336,00 zł, w tym kwota dofinansowania 190.685,60 zł.

„Eu-geniusz w naukowym labiryncie” Projekt realizowany jest w partnerstwie powiatu toruńskiego z gminami. W projekcie zaplanowane zostały formy wsparcia w postaci dodatkowych, bezpłatnych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz rozwijających kompetencje kluczowe oraz doposażenie w materiały dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zaplanowanych zajęć. Projekt realizowany jest od maja roku 2018. W powyższym projekcie uczestniczą wszystkie chełmińskie szkoły podstawowe, które realizują: zajęcia pozalekcyjne z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych oraz TIK, wsparcie dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Źródłem finansowania projektu są środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa. Wartość projektu przeznaczona dla gminy Miasta Chełmży wynosi 398 705,68 zł, w tym wkład własny 19 935,28 zł. Zakupiony sprzęt i pomoce dydaktyczne zapewne wzbogacą na stałe wyposażenie każdej placówki. Są to: drukarki, laptopy, rzutniki multimedialne, aparat fotograficzny rejestrujący nie tylko obraz, ale i dźwięk, mobilny zestaw nagłośnieniowy, mikroskopy cyfrowe, a także zestaw do zbierania i analizowania odpowiedzi. W ramach wsparcia projektowego nauczyciele podniosą swoje kwalifikacje oraz będą doskonalić umiejętności na warsztatach z GeoGebry, myślenia wizualnego, Drawing creation w edukacji komputerowej, przejdą szkolenie, jak wykorzystywać czujniki PASCO na lekcjach przyrody, fizyki. Projekt jest w trakcie realizacji.

2. Analizę zmian kadrowych pracowników oświatowych oraz liczby uczniów na przestrzeni roku 2018 (dane porównawcze na koniec 2017 i 2018 lub na początku roku szkolnego 2017/2018 i 2018/2019).

Zmiany kadrowe w latach szkolnych 2017/2018 oraz 2018/2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Stan zatrudnienia w miejskich placówkach oświatowych w latach 2017-2019

Nazwa placówki	Kadra pedagogiczna		Pracownicy niepedagogiczni		Ogółem	
	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019	2017/2018	2018/2019
Szkoła Podstawowa Nr 2	29	38	11	11	40	49
Szkoła Podstawowa Nr 3	25	44	11	14	36	58
Szkoła Podstawowa Nr 5	21	32	9	9	30	41
Gimnazjum Nr 1	36	0	8	0	44	0
Przedszkole Miejskie nr 1	19	21	10	10	29	31
Przedszkole Miejskie nr 2	6	12	6	10	12	22
Razem	136	147	55	54	191	201

Z powyższych danych wynika wzrost zatrudnienia o 10 osób. Na taki stan zatrudnienia wpłynęło wygaszanie Gimnazjum i włączenie klas gimnazjalnych w strukturę Szkoły Podstawowej nr 3, przejście nauczycieli Gimnazjum do szkół podstawowych oraz utworzenie trzech nowych oddziałów w nowej siedzibie Przedszkola Miejskiego nr 2 (adaptacja budynku głównego po Szkole Podstawowej nr 3).

Liczbę uczniów w poszczególnych placówkach w latach szkolnych 2016/2017 2017/2018 i 2018/2019 przedstawiają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 29. Liczba uczniów i oddziałów w poszczególnych latach szkolnych

L.P.	NAZWA SZKOŁY	LICZBA UCZNIÓW		
		2016/ 2017	2017/2018	2018/2019
1.	SP-2	378	411	434

2.	SP-3	294	333	420
3.	SP-5	265	316	330
4.	GIM./ Klasy gimn. SP-3	290	218	131
5.	P-1	204	209	206
6.	P-2	70	73	120
OGÓŁEM		1501	1560	1641

Wzrost liczby uczniów w roku szkolnym 2018/2019 wynika z reformy oświaty, na mocy której klasy gimnazjalne włączono do Szkoły Podstawowej nr 3 oraz przekształcenia sześciolletnich szkół podstawowych w ośmioletnie szkoły podstawowe.

3. Analiza wyników nauczania w placówkach oświatowych z uwzględnieniem osiągnięć uczniów w konkursach i olimpiadach przedmiotowych.

W wyniku reformy w ubiegłym roku odbył się tylko egzamin gimnazjalny, który został przeprowadzony w dniach od 18 do 20 kwietnia 2018 r. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin 4, 5 i 6 czerwca 2018 r. Egzamin gimnazjalny składał się z trzech części. W części pierwszej – humanistycznej – gimnazjaliści rozwiązywali zadania z historii i wiedzy o społeczeństwie oraz z języka polskiego (w dwóch odrębnych arkuszach), a w części drugiej – matematyczno-przyrodniczej – zadania z przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii oraz z matematyki (również w dwóch odrębnych arkuszach). W trzeciej części egzaminu uczniowie rozwiązywali zadania z wybranego języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym albo na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Do egzaminów gimnazjalnych przystąpiło 94 uczniów. Ogólne wyniki z poszczególnych egzaminów i ich porównanie z wynikami w województwie kujawsko-pomorskim i kraju w roku 2018 i 2017 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 30. Wyniki egzaminów gimnazjalnych 2017 r. i w 2018 r.

	Rok	Historia i WOS	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Język angielski na poziomie podstawowym
Gimnazjum nr 1 w Chelmży	2017	61%	69%	50%	42%	74%
	2018	55 %	61 %	48 %	42 %	73 %
Województwo Kuj.-pom.	2017	57%	68%	50%	44%	64%
	2018	56 %	66 %	53 %	49 %	65 %
Kraj	2017	59%	69%	52%	47%	67%
	2018	59 %	68 %	56 %	52 %	68 %

Wyniki tegorocznego egzaminu pokazują, że uczniowie dobrze poradzili sobie z zadaniem z języka polskiego, które sprawdzało umiejętność odbioru tekstu kultury i wykorzystania zawartych w nim informacji. Większości gimnazjalistów nie przysporzyło również problemów zadanie z historii sprawdzające umiejętność analizy i interpretacji źródła kartograficznego. Z matematyki uczniowie wykazali się umiejętnością odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych za pomocą wykresów funkcji, a z biologii – umiejętnością posługiwania się podstawowymi pojęciami z zakresu genetyki. Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego na poziomie podstawowym najlepiej poradzili sobie z rozwiązywaniem zadań z zakresu rozumienia ze słuchu. Dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzające znajomość środków językowych.

Egzamin wskazał również umiejętności, które gimnazjaliści opanowali słabiej. W części humanistycznej z języka polskiego trudność sprawiło uczniom między innymi zadanie sprawdzające funkcjonalne wykorzystanie wiadomości z zakresu świadomości językowej, a z historii zadanie dotyczące chronologii historycznej. Z matematyki najtrudniejsze okazało się zadanie na dowodzenie, które wymagało znajomości pojęcia mediany, a także samodzielnej analizy problemu i przedstawienia argumentacji matematycznej, natomiast z geografii – zadanie dotyczące związku głównych cech klimatu Polski z czynnikami je kształtującymi. W trzeciej części egzaminu na poziomie podstawowym uczniom przystępującym do egzaminu z języka angielskiego największą trudność sprawiły zadania sprawdzające

znajomość środków językowych. Uczniom zdającym język niemiecki najwięcej trudności przysporzyły zadania sprawdzające rozumienie tekstów pisanych. Na poziomie rozszerzonym w językach obcych nowożytnych największą trudność sprawiło gimnazjalistom rozwiązanie zadań sprawdzających umiejętność stosowania środków językowych.

Rada pedagogiczna szkoły postanowiła zintensyfikować metody dydaktyczne i skierować je do najsłabszych, aby zmobilizować ich do wysiłku podczas pisania egzaminu. Demotyującym jest fakt, że samo przystąpienie do egzaminu powoduje możliwość ukończenia gimnazjum. Wyniki egzaminu to dla szkoły obraz tego, jakie umiejętności osiągnęli uczniowie, a nad jakimi należy pracować. Analiza wyników jest bardzo ważna dla dalszego planowania procesu dydaktycznego.

4. SPORT, REKREACJA i TURYSTYKA

Wskazane w tytule dziedziny były w minionym roku tymi, na które położono szczególnie nacisk, realizując w ramach nich szereg inwestycji i inicjatyw prorozwojowych. Były one często również kontynuacją realizowanych przedsięwzięć podjętych w latach wcześniejszych. Poniżej przedstawiono działania podjęte w tym zakresie w 2018 roku.

Na terenie naszego miasta działa w mniejszej lub większej skali kilkanaście klubów sportowych oraz innych organizacji pozarządowych działających w sferze turystyki lub rekreacji. Corocznie wspomniane organizacje uzyskują w drodze otwartych konkursów przeprowadzanych w trybie przepisów o pożytku publicznym i wolontariacie dotacje, które są zgodnie z umową przeznaczane na realizację zadania publicznego będącego przedmiotem postępowania konkursowego, jednak środki uzyskane na ten cel są często głównym źródłem utrzymania i funkcjonowania danej organizacji, czy klubu sportowego. W minionym roku organizacje pozarządowe, w tym kluby sportowe, działające w zakresie sportu, rekreacji i turystyki otrzymały z budżetu miasta dotacje w ramach ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie na kwotę 171 tys. zł, podczas gdy rok wcześniej była to kwota 150,5 tys. zł. Ponadto niektóre kluby sportowe zrzeszające największą grupę zawodników uzyskały z budżetu dotacje na prowadzenie punktów profilaktycznych prowadzących profilaktykę przeciw uzależnieniom. Wysokość wspomnianych dotacji w 2018 roku wyniosła 101 tys. zł, a w 2017 roku była to kwota 73 tys. zł.

Oprócz bezpośredniego wsparcia środkami finansowymi na bieżącą działalność, największe kluby sportowe uzyskują w ostatnich latach znaczące wsparcie polegające na finansowaniu z budżetu miasta, przy zewnętrznym wsparciu finansowym, remontu, modernizacji, czy też budowy zaplecza o funkcji socjalnej, biurowej, treningowej i magazynowej. W minionych latach wyremontowano w ten sposób siedziby klubów KST Włókniarz oraz ChTW 1927. W przypadku przystani Chełmżyńskiego Towarzystwa Wioślarskiego, odbiór obiektu odbył się w kwietniu 2018 roku. W ramach tego przedsięwzięcia obiekt ten został kompleksowo zmodernizowany za kwotę 540 tys. zł, przy dofinansowaniu z Ministerstwa Sportu i Turystyki na kwotę 235 tys. zł. W 2018 roku kolejnym klubem, który zyskał w ten sposób nowy obiekt był KS Legia. W minionym roku oddano do użytku budynek zaplecza socjalno- szatniowo- biurowego, którego koszt wyniósł łącznie 1.136.591 zł. Na jego realizację pozyskano z Ministerstwa Sportu i Turystyki dotację w wysokości 461.724 zł. W ramach tej inwestycji powstał budynek parterowy o powierzchni użytkowej 331 m² i kubaturze 1.437 m³. Budynek został wyposażony w instalacje wodociągowo- kanalizacyjną, elektryczną, gazową, wentylację mechaniczną oraz monitoring wewnętrzny i zewnętrzny. Przy budynku wykonano również parking.

Ponadto w ramach doposażenia Ośrodka Sportu i Turystyki zakupiony został ciągnik wielofunkcyjny marki KUBOTA do prac pielęgnacyjnych na boiskach trawiastych stadionu przy ul. 3- Maja. Koszt zakupu wyniósł 29.990 zł. Godnym odnotowania jest również fakt rozpoczęcia budynku starego hotelu na terenie kompleksu sportowego przy ul. 3- Maj, który stanowił jeszcze do niedawna zaplecze socjalne dla KS Legia. W 2018 roku zrealizowano I etap rozbiórki za kwotę 31.900 zł.

W minionym roku podjęto szereg działań zmierzających do rozbudowy infrastruktury turystyczno- rekreacyjnej w naszym mieście. Największym od strony wartościowej zadaniem była budowa nowego pomostu pływającego przy plaży miejskiej przy ul. Łaziennej. W 2018 roku blisko 16 tys. zł wydatkowano na wykonanie dokumentacji technicznej pomostu wraz ze sceną pływającą. Umowę na wykonanie pomostu zawarto w grudniu 2018 roku, natomiast sama realizacja zadania nastąpiła już w 2019 roku. Kolejnym zadaniem z zakresu infrastruktury rekreacyjnej w mieście była budowa otwartych stref aktywności OSA. Obiekty te realizowane były w ramach rządowego programu rozwoju małej infrastruktury sportowo- rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym. Celem programu było tworzenie ogólnodostępnych, wielofunkcyjnych, plenerowych przestrzeni aktywności sprzyjającej

międzypokoleniowej integracji społecznej poprzez uprawianie sportu jako formy spędzania wolnego czasu. W ramach tej inicjatywy w 2018 roku powstały w naszym mieście dwie otwarte strefy aktywności. Pierwszą z nich zlokalizowano przy ul Kościuszki. Składa się ona z placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz strefy relaksu. Składa się na nią 16 różnego rodzaju urządzeń i elementów małej architektury oraz nasadzenia roślin i ogrodzenie. Wartość tego zadania wyniosła 117 tys. zł. Kolejna otwarta strefa aktywności powstała przy Bulwarze 1000- lecia. Również ona składa się z placu zabaw, siłowni zewnętrznej oraz strefy relaksu. Składa się na nią 16 różnego rodzaju urządzeń i elementów małej architektury oraz nasadzenia roślin i ogrodzenie. Łączny koszt jej wykonania wyniósł 117 tys. zł. Kolejnym zadaniem z tego zakresu było modernizacja siłowni plenerowej i budowa placu zabaw przy ul. Frelichowskiego obok boiska „Orlik”. W ramach tego zadania doposażono istniejącą siłownię plenerową oraz wykonano plac zabaw. Wartość zadania wyniosła 49.700 zł.

Wzbogacając infrastrukturę turystyczną nad jeziorem w minionym roku wybudowano obiekt rekreacyjny w Parku Miejskim złożony z altany rekreacyjnej, mebli drewnianych, grilla wolnostojącego, miejsca na ognisko z kamienia łamanego, stojaków rowerowych oraz nawierzchni z kostki brukowej. Wartość zadania wyniosła 46 tys. zł.

W ramach poprawy infrastruktury rekreacyjnej na Bulwarze 1000- lecia zamontowano nowe elementy infrastruktury obejmujące stół do gry w „piłkarzyki” i stół do gry w „chińczyka”. Ponadto na terenie miasta rozstawiono kolejne stojaki na rowery. Łączna wartość tych elementów wyniosła 13.330 zł.

Ostatnim z zadań z zakresu szeroko rozumianej turystyki i rekreacji, a także poprawy bezpieczeństwa na wodzie był zakup i montaż hangaru dla Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratowniczego. Wartość tego przedsięwzięcia wyniosła 25.830 zł.

Obok zadań związanych z realizacją obiektów infrastrukturalnych warto również wspomnieć o dwóch imprezach sportowo- rekreacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, które odbyły się w naszym mieście w minionym roku. Pierwszą z nich była kolejna edycja Półmaratonu Chełmżyńskiego i Chełmżyńskiej Dziesiątki. Imprezy te corocznie organizowane w długi majowy weekend zgromadziła na starcie 251 uczestników z całego kraju. Drugą ze wspomnianych imprez był Triathlon Energy zorganizowany po raz pierwszy w naszym mieście w dniu 19 sierpnia 2018 roku. Impreza organizowana była w ramach cyklu LOTTO Triathlon Energy na trzech dystansach tj. ½ IM, ¼ IM i 1/8 IM. Impreza, która obejmuje rozegranie zawodów w trzech konkurencjach odbywała się w pięknych

krajobrazach naszego miasta i okolic. W całej imprezie wzięło łącznie udział 318 uczestników z całego kraju, a sama impreza okazała się sukcesem organizacyjnym i doskonałą formą promocji naszego miasta. Oprócz imprez organizowanych bądź współorganizowanych przez Urząd Miasta, szereg imprez o znaczeniu lokalnym organizuje w naszym mieście Ośrodek Sportu i Turystyki. Mają one charakter zarówno cykliczny, jak i jednorazowy. W 2018 roku OSiT zorganizował łącznie 37 imprez sportowych i rekreacyjnych, w których wzięło udział łącznie ponad 1200 osób. Imprezy przeprowadzono m.in. w takich dyscyplinach jak piłka nożna i ręczna, tenis stołowy, tenis ziemny, biegi przełajowe i uliczne oraz zawody pływackie.

Podsumowując można z pełnym przekonaniem stwierdzić, iż gruntownie zmodernizowana została w ostatnich latach baza obiektów sportowych, w istotny sposób poprawiająca warunki uprawiania dyscyplin sportowych. Rozbudowywana systematycznie infrastruktura rekreacyjna i turystyczna stwarza coraz lepsze warunki do upowszechniania różnych form rekreacji i wypoczynku na wolnym powietrzu czego najlepszym przykładem jest coraz większa aktywność fizyczna mieszkańców miasta oraz zwiększająca się liczba imprez sportowo- rekreacyjnych i uczestników tych imprez zauważalna w ostatnich latach.

5. KULTURA

Działalność kulturalna w naszym mieście realizowana jest w głównej mierze przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną oraz działający w jej strukturach Chełmiński Ośrodek Kultury, dla których jest to zadanie statutowe. Ponadto przy Bibliotece funkcjonuje również Punkt Informacji Turystycznej realizujący zadania z zakresu promocji i upowszechniania turystyki i krajoznawstwa. Działalność biblioteczną PiMBP w Chełmży realizuje w głównej mierze poprzez udostępnianie zbiorów bibliotecznych. Biblioteka w 2018 roku obsługiwała 2.068 czytelników, którzy mogli korzystać bezpłatnie ze zbiorów liczących 52.615 woluminów. Liczbę udostępnień zbiorów bibliotecznych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 31. Udostępnienia zbiorów bibliotecznych w latach 2017- 2018

Udostępnienia	Ogółem		Na zewnątrz		Na miejscu	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Książki	52767	49643	40765	41535	12002	8108
Czasopisma	5316	4156	800	1057	4516	3099
Zbiory specjalne	8096	9226	220	261	7876	8965
Razem	66179	63025	41785	42853	24394	20172

Działania Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej skupiały się w 2018 roku szczególnie na pracy z najmłodszym czytelnikiem, na aktywizacji seniorów oraz promowaniu lokalnej twórczości poprzez organizowanie wystaw i spotkań miejscowych twórców i artystów oraz organizowanie stałej wystawy z dziejów miasta Chełmży w Miejskiej Izbie Muzealnej. Dużą popularnością w minionym roku cieszyły się Bajkowe Poranki organizowane przez Filię dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Bydgoskiej 7. Aktywnie działa również przy Bibliotece Dyskusyjny Klub Książki. W 2018 roku odbyło się kilka zorganizowanych przez Bibliotekę spotkań autorskich z pisarzami. Były to m.in. organizowane w ramach Chełmżyńskich Spotkań z Kryminałem spotkania z Robertem Małecki, który fabułę swych książek umiejscawia w Chełmży oraz z Marcelem Woźniakiem. Oprócz tych spotkań odbyły się m.in. promocje książek Feliksa Stolkowskiego „Chełmża z negatywów B. Szczanieckiej”, Jarosława Zawadzkiego „Moja przystań”, Krzysztofa Kordy „Ks. Ppłk Józef Wrycza.

Ważną część działalności kulturalnej Biblioteki stanowi organizacja konkursów o różnej tematyce. W minionym roku placówka ta zorganizowała .in. kilka konkursów plastycznych, konkurs fotograficzny, konkurs na interpretację wiersza oraz konkurs ortograficzny. Część z konkursów miała zasięg powiatowy.

Ponadto Biblioteka prowadziła w 2018 roku działalność wystawienniczą. W minionym roku zorganizowano m.in. dwie wystawy z cyklu pasje mieszkańców Chełmży, dwie wystawy o tematyce patriotycznej oraz stałą wystawę z dziejów miasta.

Istotną rolę w życiu kulturalnym miasta odgrywa Chełmżyński Ośrodek Kultury. W 2018 roku był on organizatorem bądź współorganizatorem szeregu imprez kulturalnych, w tym m.in. 3 przeglądy piosenki, 7 koncertów muzycznych, przeglądu tańca towarzyskiego, 10 występów artystycznych organizowanych z różnych okazji i poświęconych różnej tematyce. Ponadto w Sali widowiskowej ChOK odbywały się także projekcje filmów, żywe lekcje historii, wystawy prac konkursowych oraz inne uroczystości związana z bieżącymi świętami i rocznicami.

Kolejną formą działalności w sferze kultury realizowanej przy Chełmżyńskim Ośrodku Kultury jest prowadzenie sekcji zainteresowań. Łącznie w 2018 roku prowadzono 15 sekcji. Były to sekcje plastyczne, gier planszowych, szachowa, gier karcianych, estradowo- wokalne, cyrkowa, instrumentów dętych i perkusyjnych, mażorettek, w zakresie tańca towarzyskiego, aerobiku oraz zajęć ruchowo- tanecznym dla seniorów. Ośrodek na potrzeby sekcji udostępnia pomieszczenia na prowadzenie zajęć oraz w przypadku niektórych z nich zapewnia wsparcie instruktora.

Kontynuowane są nadal wykłady dla słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W 2018 roku odbyło się w tym zakresie 17 wykładów.

Ciekawą inicjatywą, która miała miejsce w 2018 roku w Chełmżyńskim Ośrodku Kultury były warsztaty cyrkowo- teatralne zorganizowane dzięki współpracy z Fundacją CircArt. Podsumowaniem warsztatów było przedstawienie „Wędrowny Cyrk Charlie Chaplina”.

Opisując działalność na polu kultury prowadzoną w 2018 roku warto również wspomnieć o dwóch dużych imprezach kulturalnych, których miasto było współorganizatorem. Pierwszą z nich był VI Międzynarodowy Konkurs i Festiwal Chóralny i. M. Kopernika PER MUSICAM AD ASTRA, w ramach którego w Chełmży w 26 i 29 czerwca 2018 roku odbyły się dwa koncerty. Pierwszy koncert specjalny pn. „JP II in memoriam” odbył się w konkatedrze, a udział w nim wzięli Chór Astrolabium, Toruńska Orkiestra Kameralna oraz Capella Bydgosiensis Chamber Orchestra. Drugi koncert odbył się w Sali koncertowej Szkoły Muzycznej, a udział w nim wzięły chóry z Czech, Polski, Szwecji i Węgier.

Druga ważna impreza odbyła się 11 sierpnia 2018 roku w konkatedrze. Był to koncert, który odbył się w ramach 10-tej jubileuszowej edycji Paderewski Piano Academy.

Mieszkańcy Chełmży wysłuchali utworów Ignacego Jana Paderewskiego wykonanych przez najlepszych pianistów Paderewski Piano Academy, którym towarzyszyła Toruńska Orkiestra Symfoniczna.

6. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Na koniec 2018 r. w mieście Chełmży zarejestrowanych było 692 bezrobotnych, w tym 412 osób, tj. 59,53 % stanowiły kobiety. Spośród bezrobotnych jedynie 123 posiadały prawo do zasiłku. Należy podkreślić, iż sytuacja na rynku pracy, zarówno lokalnym, jak i poza miastem sukcesywnie się poprawia, co sprawia, iż poziom bezrobocia w naszym mieście na przestrzeni już kilkunastu lat systematycznie się poprawia, gdyż dla przypomnienia, maksymalna liczba bezrobotnych w naszym mieście przekraczała już ponad 2000 osób. Sytuacja ta miała miejsce na początku obecnego wieku. Szczegółowe dane ilustrujące sytuację w zakresie bezrobocia w naszym mieście na tle powiatu toruńskiego w ostatnich trzech latach ilustruje poniższa tabela.

Tabela 32. Dane dotyczące zjawiska bezrobocia w Chełmży w latach 2016- 2018

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2018r.			Stan na dzień 31.12.2017 r.			Stan na dzień 31.12.2016 r.		
	Powiat	Miasto Chełmża	Udział bezrobotnych w mieście do ogółu w powiecie %	Powiat	Miasto Chełmża	Udział bezrobotnych w mieście do ogółu w powiecie %	Powiat	Miasto Chełmża	
Liczba bezrobotnych ogółem, w tym	3845	692	18,00	4276	827	19,3	4788	958	20,01
Kobiety	2388	412	17,25	2630	514	19,54	2840	552	19,43
mężczyźni	1457	280	19,21	1646	313	19,02	1948	406	20,84
z prawem do zasiłku	814	123	15,11	838	131	15,61	909	160	17,60
do 12 miesięcy od ukończenia nauki	114	17	14,91	112	10	8,93	183	33	18,03
bez kwalifikacji zawodowych	1228	255	20,77	1336	287	21,48	1501	313	20,85
do 30 roku życia	1115	203	18,21	1238	206	16,64	1536	278	18,10
powyżej 50 roku	764	165	21,60	830	209	25,18	998	246	24,65

życia									
długotrwale bezrobotne	2047	376	18,37	2390	491	20,54	2605	557	21,38
posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 r. ż.	859	129	15,02	921	157	17,05	968	156	16,12
z wykształceniem wyższym	331	39	11,78	374	47	12,57	358	50	13,97
z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej	1316	270	20,52	1453	299	20,58	1736	376	21,66

(dane GUS)

W oparciu o zaprezentowane dane można sformułować kilka wniosków. Po pierwsze liczba bezrobotnych w mieście, o czym była już mowa systematycznie spada. Na przestrzeni ostatnich dwóch lat spadła ona o 266 osób tj. o 28%. Równocześnie spada procentowy udział bezrobotnych będących mieszkańcami miasta do ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie, z 20,01 % na koniec 2016 roku do 18,00 % na koniec 2018 roku. Świadczy to o szybszym spadku zjawiska bezrobocia w naszym mieście w porównaniu ze spadkiem tego zjawiska w powiecie. Analizując strukturę liczbę bezrobotnych według płci można zauważyć, podobne tendencje znacznego spadku liczby bezrobotnych, zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn. W przypadku kobiet spadek liczby bezrobotnych na przestrzeni dwóch lat w naszym mieście wyniósł 140 osób, tj. o 25,4 %, natomiast spadek liczby bezrobotnych mężczyzn w ciągu dwóch lata wyniósł 126 osób, co dało spadek na poziomie 31,00. Tak więc spadek liczby bezrobotnych mężczyzn postępował szybciej.

Wraz ze spadkiem ogólnej liczby bezrobotnych, spada też liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku. Na przestrzeni dwóch lat spadła ona o 37 osób tj. do 123 osób na koniec 2018 roku. Bezrobotni z prawem do zasiłku stanowią 17,8 % ogółu bezrobotnych.

Liczba osób, które pozostają bezrobotne w ciągu 12 miesięcy od ukończenia nauki na koniec 31 grudnia 2018 roku wyniosła 17 osób i jest dwukrotnie niższa od tej sprzed dwóch lat jednak nie można wskazać tutaj trwałej tendencji, gdyż liczba ta rok temu była niższa.

Z analizy danych można zauważyć również systematyczny spadek liczby bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, których liczba zmniejszyła się z 313 osób na koniec 2016 roku do 255 osób na koniec 2018 roku. Jednak procentowy spadek bezrobocia w tej grupie w ciągu dwóch lat wynoszący 18,5 % był znacznie niższy niż spadek ogólnej liczby bezrobotnych (wynoszący 28 %), co potwierdza, iż osoby bez kwalifikacji trudniej radzą sobie na rynku pracy.

Liczba bezrobotnych młodych osób do 30 roku życia, w ciągu ostatniego roku praktycznie nie zmniejszyła się i wynosi 203 osoby. Grupa ta stanowi blisko 30 % ogółu bezrobotnych, co wskazuje na stosunkowo wysoki odsetek osób bezrobotnych w tej grupie wiekowej. Z kolei w drugiej grupie wiekowej, również szczególnie narażonej na zjawisko bezrobocia, tj. wśród osób powyżej 50 roku życia, można zauważyć trwałą tendencję spadku osób bezrobotnych. W grupie tej liczba bezrobotnych spadła w ciągu 2 lat z 246 do 165 osób tj. o 33 % czyli w szybszym tempie niż ogólna liczba bezrobotnych.

Oprócz tego można w oparciu o zaprezentowane dane wskazać na postępujący spadek osób bezrobotnych legitymujących się wyższym wykształceniem, ale też ze znacznym spadkiem liczby bezrobotnych mamy do czynienia również wśród osób najmniej wykształconych.

Co ciekawe spadek bezrobocia na przestrzeni ostatniego roku dotyczy również kobiet posiadających co najmniej 1 dziecko w wieku do 6 lat. Jest to o tyle interesujące, że w tym przypadku pobieranie świadczenia wychowawczego "500 +" oraz konieczność zapewnienia dziecku opieki może ograniczać aktywność zawodową w tej grupie społecznej. Pomimo tego w ciągu ostatniego roku liczba bezrobotnych kobiet – matek dzieci do 6 roku życia spadła ze 157 do 219 osób.

Podsumowując, należy wymienić jeszcze jeden wskaźnik, tj. poziom bezrobocia ludności w wieku produkcyjnym, który to wskaźnik na koniec 2017 roku wyniósł ogółem 9,0 %, w tym wśród mężczyzn jego wartość wyniosła 6,5 %, a wśród kobiet 11,7 %.

Pomimo, iż przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia jest zadaniem własnym samorządu powiatowego, to samorząd gminny, mając świadomość skutków społecznych tego problemu podejmuje również działania, których celem jest ograniczenie i łagodzenie tego zjawiska.

W minionym roku podjęte zostały działania zmierzające do utworzenia i uruchomienia Inkubatora Przedsiębiorczości. Będzie to miejsce, gdzie osoby planujące uruchomić działalność gospodarczą otrzymają wsparcie organizacyjne, będą mogły skorzystać z obsługi prawnej, księgowej, kadrowej oraz będą mogły wynająć na dogodnych warunkach powierzchnię biurową. W lipcu 2018 roku gmina miasto Chełmża przejęła w drodze darowizny od powiatu toruńskiego budynek po byłym szpitalu dziecięcym z przeznaczeniem na adaptację i uruchomienie Inkubatora. W tym też celu w ubiegłym roku zlecono opracowanie programu funkcjonalno- użytkowego tego przedsięwzięcia. Koszt opracowania tej dokumentacji wyniósł 15 tys. zł. Program funkcjonalno- użytkowy przewiduje

utworzenie 14 pomieszczeń biurowych oraz sali konferencyjnej. W dalszej kolejności zlecono opracowanie dokumentacji projektowej, której termin wykonania przewidziano na maj 2019 roku. Realizacja tego przedsięwzięcia niewątpliwie przyczyni się do aktywizacji zawodowej mieszkańców naszego miasta.

Gmina miasto Chełmża jest również aktywnym podmiotem w zakresie organizacji i korzystania z różnych form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych finansowanych i współfinansowanych. W ubiegłym roku z poszczególnych form aktywizacji zawodowej skorzystało:

- staże zawodowe – 34 osoby;
- prace interwencyjne – 35 osób;
- prace społecznie użyteczne – 24 osoby;
- roboty publiczne – 1 osoba.

Z powyższego zestawienia można zauważyć, iż gmina miasto Chełmża aktywnie działa w zakresie wspierania osób poszukujących pracy. Ponadto gmina miasto Chełmża, poprzez swoje jednostki organizacyjne jest jednym z największych, o ile nie największym pracodawcą na lokalnym rynku pracy. Poprzez prorozwojowe działania inwestycyjne (nowe zaplecze stadionu), jak i poza inwestycyjne (ulgi podatkowe dla tworzących nowe miejsca pracy) przyczynia się również do tworzenia kolejnych miejsc pracy w naszym mieście.

7. POMOC SPOŁECZNA

W gminie miasto Chełmża ze wsparcia pomocy społecznej w formie świadczeń w 2018 roku skorzystało 958 osób, co stanowiło 6,9 % wszystkich mieszkańców gminy. Liczba ta w stosunku do 2017 roku zmniejszyła się o 104 osoby. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej liczba ta osiągnęła poziom 584 osoby, co oznacza wzrost w stosunku do 2017 roku o 69 osób. Spośród korzystających z pomocy społecznej ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych korzystały następujące ilości osób i rodzin:

Tabela 33. Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych przyznanych z pomocy społecznej w Chełmży w latach 2015- 2018

Rodzaj świadczenia	2015		2016		2017		2018	
	Osoby	rodziny	osoby	rodziny	osoby	rodziny	osoby	rodziny
Świadczenia pieniężne	946	901	849	809	736	711	652	632
Świadczenia niepieniężne	482	338	456	320	389	286	371	276

(dane MOPS w Chełmży)

Z powyższego zestawienia zauważalny jest systematyczny spadek liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, i to zarówno z form pieniężnych świadczeń, jak i niepieniężnych. Warto również wskazać, iż w szybszym tempie następuje spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych.

Powody udzielania pomocy społecznej w 2018 roku w obrazowy sposób ilustruje poniższa tabela. Nadal głównymi przyczynami udzielania pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży są ubóstwo i bezrobocie. Często te dwa czynniki są ze sobą ściśle powiązane i występują w tych samych rodzinach. Dość liczne są również przypadki udzielania pomocy wynikające występujących w rodzinach ciężkich chorób, niepełnosprawności oraz uzależnień. Najrzadziej występują przypadki wsparcia ze środków pomocy społecznej sytuacji związanych z przemocą w rodzinie, zdarzeniami losowymi czy sytuacjami kryzysowymi. W tych jednak przypadkach, pomimo ich stosunkowo rzadkiego występowania, formy udzielanego wsparcia wykorzystują najbardziej specjalistyczne narzędzia.

Tabela 34. Liczba rodzin objęta wsparciem pomocy społecznej w 2018 roku wg powodów wsparcia

Powody udzielania pomocy i wsparcia	Liczba rodzin - ogółem
Ubóstwo	628
Bezrobocie	487
Długotrwała lub ciężka choroba	211
Niepełnosprawność	198
Potrzeba ochrony macierzyństwa	111
Wielodzietność	69
Bezradność w sprawach opiek.- wych.	62
Alkoholizm	52
Bezdomność	48

Trudność w przystosowaniu po zwolnieniu z zakładu karnego	13
Narkomania	5
Zdarzenia losowe	2
Przemoc w rodzinie	1
Sytuacja kryzysowa	1

(dane MOPS w Chełmży)

Z formy wsparcia związanego z udzielaniem usług opiekuńczych korzystało w minionym roku 67 osób i liczba ta na przestrzeni ostatnich 5 lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Również ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystał na przestrzeni ostatnich 5 lat względnie stała liczba osób, w tym w 2018 roku 16 osób.

Tak jak systematycznie maleje liczba osób i rodzin korzystających z różnych form wsparcia z pomocy społecznej, tak również zmniejsza się wartość udzielanych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Na przestrzeni ostatnich 5 lat wartość udzielonych świadczeń pieniężnych zmniejszyła się o 35,5 %, tj. o kwotę 1.200.372 zł.

Tabela 35. Kwota wypłaconych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w latach 2014-2018

Rok	Kwota świadczeń w zł
2014	3.379.367
2015	2.996.827
2016	2.798.255
2017	2.397.488
2018	2.178.995

(dane MOPS w Chełmży)

Analizując strukturę wiekową, zmniejsza się liczba osób korzystająca ze świadczeń w wieku do 18 roku życia. Na przestrzeni roku liczba zmniejszyła się ze 299 osób do 215 osób. Również liczba osób w wieku produkcyjnym uległa zmniejszeniu z 750 osób do 622 osób. Odmiennie kształtuje się z kolei liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w wieku poprodukcyjnym (kobiety 60 lat i więcej, mężczyźni 65 lat i więcej). W tym przypadku liczba świadczeniobiorców w ostatnim roku zwiększyła się z 77 osób w 2017 roku do 123 osób w 2018 roku.

Ilość i wartość poszczególnych świadczeń udzielonych przez Miejskie Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w latach 2017- 2018 przedstawia tabela.

Tabela 36. Ilość i kwota wypłaconych świadczeń z pomocy społecznej w podziale na rodzaje świadczeń

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE		
Zasilek stały		
Liczba osób	124	125
Kwota świadczeń w złotych	637.706	659.385
Zasilek okresowy		
Liczba osób	538	453
Kwota świadczeń w złotych	1.443.814	1.227.181
Zasilek celowy		
Liczba osób	528	486
Kwota świadczeń w złotych	316.567	303.304
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE		
Posilek		
Liczba osób	276	263
Kwota świadczeń w złotych	184.876	179.648
Schronienie		
Liczba osób	36	31
Kwota świadczeń w złotych	100.355	163.608
Odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej		
Liczba osób	20	20
Kwota świadczeń	501.720	558.809
Wspieranie rodziny i piecza zastępcza		
Kwota świadczeń	95.479	137.913

(dane MOPS w Chełmży)

Oprócz świadczeń realizowanych w ramach ustawy o pomocy społecznej, MOPS realizuje szereg innych świadczeń pieniężnych realizowanych na podstawie odrębnych przepisów. Obejmują one:

- **Świadczenie wychowawcze „500+”** – w 2018 roku wypłacono 1153 rodzinom świadczenie w łącznej wysokości 9.279.624 zł, podczas gdy rok wcześniej tego typu świadczenie uzyskało 1116 rodzin, a wartość tych świadczeń wyniosła 9.979.512 zł.

Spośród wszystkich rodzin pobierających świadczenia wychowawcze, 75 % z nich pobiera świadczenie na pierwsze dziecko, w którym to przypadku stosowane jest kryterium dochodowe. Należy zauważyć, iż ten rodzaj świadczenia pod względem wartości wypłaconych świadczeń, stanowi najbardziej okazałą kwotę spośród wszystkich realizowanych świadczeń;

- **Zasiłki rodzinne z dodatkami oraz jednorazowe zapomogi z tytułu urodzin dziecka** – w 2018 roku ze wspomnianych świadczeń skorzystało 601 rodzin, podczas gdy rok wcześniej 642 rodziny. Zmniejszyła się więc liczba rodzin świadczeniobiorców o 6,4 %. Wartość wypłaconych świadczeń wyniosła w 2018 roku 2.364.818 zł, podczas gdy rok wcześniej wartość ta wyniosła 2.503.014 zł, Nastąpił więc 5,5 % spadek wartości wypłaconych świadczeń.
- **Świadczenia opiekuńcze** – obejmują one zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne oraz specjalne zasiłki opiekuńcze. Liczba tych świadczeń wyniosła 4.774 i była nieznacznie niższa niż w roku 2017 kiedy to wyniosła 4.830. Łączna wartość wypłaconych świadczeń opiekuńczych w 2018 roku wyniosła 1.698.992 zł i była wyższa od kwoty świadczeń wypłaconych rok wcześniej o 88.611 zł, tj. o 5,5 %.
- **Świadczenia z funduszu alimentacyjnego** – wypłata świadczeń w 2018 roku objęła 167 osób i na przestrzeni ostatnich kilku lat systematycznie się zmniejsza; dla przykładu w 2017 r. wyniosła ona 195 osób, w 2016 r. – 208 osób, a w 2015 roku – 215 osób. Również wartość wypłacanych świadczeń systematycznie się zmniejsza, gdyż w 2018 roku wyniosła 683 tys. zł, w 2017 roku 778 tys. zł, a w 2016 roku 826 tys. zł.

Oprócz wyżej opisanych świadczeń Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje wypłatę **dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych**. W 2018 roku wypłacono łącznie 6.029 dodatków mieszkaniowych na kwotę 1.146.407 zł. Dla porównania rok wcześniej łącznie wypłacono 6.564 dodatki mieszkaniowe (o blisko 9% więcej) na kwotę 1.257.398 zł, tj. o 9,7 % większą niż w 2018 roku. Z kolei dodatki energetyczne wypłacono w 2018 roku 88 rodzinom, a rok wcześniej otrzymały je 83 rodziny. Wartość wypłaconych dodatków energetycznych w 2018 roku wyniosła 10.843,62 zł, natomiast wartość wypłaconych dodatków energetycznych w 2017 roku wyniosła 9.699,11 zł, a więc była niższa o 10,5 %.

Omawiając wykonanie zadań w zakresie pomocy społecznej w 2018 roku warto również wspomnieć o realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmży w okresie od września 2017 roku do sierpnia 2018 roku projektu pn. „Nie bądź samotny”. Był to projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektu objęto wsparciem 12 mieszkańców Chełmży, którzy ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagały opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonania podstawowych czynności. W tym celu zostały zatrudnione 3 opiekunki. Łączna wartość projektu wyniosła 130.535,91 zł, przy dofinansowaniu w wysokości 117.482,31 zł oraz środkach własnych w kwocie 13.053,60 zł.

Oceniając efekty działań prowadzonych w minionym roku w sferze pomocy społecznej można sformułować następujące wnioski:

- 1) w związku z pozytywną tendencją spadku ilości zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym w znacznym stopniu osób długotrwale bezrobotnych, spada również liczba osób korzystających z pomocy społecznej; jest to również wyraz poprawy sytuacji materialno-bytowej rodzin;
- 2) struktura demograficzna oraz struktura odbiorców różnorodnych form wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej wskazuje na charakterystyczne cechy społeczeństwa starzejącego się, co jest zjawiskiem ogólnokrajowy;
- 3) nadal wśród osób ubiegających się o wsparcie jedną z najliczniejszych grup są osoby chore, niepełnosprawne, co znajduje odzwierciedlenie w przyznawanych świadczeniach. Zwiększają się również nakłady finansowe na zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

8. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zadania w zakresie bezpieczeństwa publicznego przez gminę miasta Chełmży realizowana była w głównej mierze przez Straż Miejską. W 2018 r. Straż Miejska w Chełmży od sześciu lat działa w składzie 3 – osobowym. W 2018 roku Straż funkcjonowała w systemie jednozmianowym. Z istotnych kwestii w zakresie organizacyjnym funkcjonowania Straży Miejskiej Chełmży należy wspomnieć, iż rok 2018 był pierwszym rokiem użytkowania przez Straż Miejską nowego pojazdu służbowego marki Ford Transit Courier Duratorq 1,5 TDCi Combi, który został zakupiony w grudniu 2017 r. i zastąpił wyeksploatowany i dość awaryjny

samochód marki Citroen Berlingo. Powyższy zakup poprawił efektywność i sprawność realizacji zadań realizowanych przez tę jednostkę.

Największą liczbę wykroczeń ujawnionych w 2018 roku dotyczyła wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Wykroczenia te tradycyjnie są na pierwszym miejscu w zakresie ujawnianych zdarzeń. W 2018 roku ujawniono 312 tego typu zdarzeń (wzrost w stosunku do 2017 roku o 38%), z czego pouczone 284 osoby, 25 osób ukarano mandatem karnym (o 1 więcej niż w 2017 roku) oraz w przypadku 3 osób skierowano wnioski do Sądu. Był to więc kolejny rok, w którym nastąpił wzrost liczby ujawnionych zdarzeń w tej kategorii wykroczeń.

Drugą kategorią ujawnianych zdarzeń były wykroczenia dotyczące nieprzestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Liczba ujawnionych zdarzeń z tego zakresu wyniosła 45 przypadków i tylko nieznacznie i spadła w stosunku do 2017 roku o 14 tego typu zdarzeń. W stosunku do 35 osób zastosowano pouczenie, 1 osobę ukarano mandatem karnym, a 1 osobę przewieziono do Izby Wyrzecznień.

Istotnym obszarem zainteresowania ze strony Straży Miejskiej w Chełmży jest stan czystości miejsc publicznych oraz wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego. W 2018 roku w tej kategorii wykroczeń ujawniono 64 zdarzenia (spadek o 42 % w stosunku do 2017 roku), które w 57 przypadkach zakończyły się pouczeniami, a w 7 przypadkach sprawcy wykroczeń zostali ukarani mandatami karnymi (rok wcześniej 5 osób). W tej dziedzinie nastąpił znaczny spadek ujawnianych zdarzeń, co może wskazywać na poprawę zachowań mieszkańców miasta w zakresie utrzymania czystości w miejscach publicznych.

Z kolei w zakresie zdarzeń dotyczących wykroczeniom przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia zanotowano wzrost ujawnionych wykroczeń w stosunku do 2017 roku, gdyż w minionym roku ujawniono 30 tego typu przypadków, natomiast rok wcześniej 23 tego typu przypadki. W 23 przypadkach udzielono pouczeń, a w przypadku 7 osób zastosowano mandat karny. Analizując tę grupę zdarzeń należy wskazać na nieznaczny spadek liczby psów wywiezionych do schroniska (z 35 do 28) oraz znaczny spadek wywieziono kotów (z 27 do 6). Dane te wskazują na poprawę sytuacji w mieście w zakresie opieki nad zwierzętami domowymi.

W 2018 roku przeprowadzano również kontrole w zakresie wykroczeniom przeciwko zdrowiu. Szczególny nacisk w tym zakresie kładziono na usuwanie śliskości na chodnikach w

okresie zimowym, kontrole przestrzegania przepisów sanitarnych na targowisku oraz wywiązywanie się z obowiązków przez właścicieli nieruchomości w zakresie deratyzacji. W tej kategorii wykroczeń przeprowadzono 225 kontroli tj. o 21 % więcej niż rok wcześniej. Efektem tych kontroli było udzielenie pouczeń 84 osobom oraz ukaranie mandatem karnym 7 osób. Świadczy to o nadal stosunkowo niskiej świadomości mieszkańców w zakresie ciążących na nich obowiązków dotyczących odśnieżania chodników przed nieruchomościami i wyłożeniu trutek w ramach akcji deratyzacyjnej.

Obok finansowania działalności Straży Miejskiej, podjęto dwie inicjatywy związane ze wsparciem pozostałych podmiotów działających na polu bezpieczeństwa publicznego. Kwotą 10.000 zł wsparto zakup radiowozu oznakowanego dla Komisariatu Policji w Chełmży. Zakup został sfinalizowany w 2018 roku.

Ponadto ze środków budżetu miasta sfinansowano zakup hangaru technicznego dla Jednostki Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Chełmży. Koszt zakupu wyniósł 25.830 zł. Przy tej okazji warto wspomnieć, iż działalność tej jednostki wspierana jest również corocznie dotacjami udzielanymi w ramach otwartych konkursów w oparciu o przepisy o pożytku publicznym i wolontariacie.

IX. PODSUMOWANIE

Z pewnością zaprezentowane w powyższym raporcie informacje nie wyczerpują w pełni wszystkich działań podejmowanych w minionym roku przez organ wykonawczy, a stanowią jedynie ich syntetyczne zestawienie wraz ze wskazaniem, tam gdzie to było możliwe, już uzyskanych efektów tych działań. Rok 2018 był rokiem szczególnym, rokiem przełomu kadencji. Z jednej strony kończone były pewne zadania, zainicjowane w poprzedniej kadencji, podczas gdy pod koniec roku toczyła się już dyskusja na temat nowych wyzwań, które podjęte zostaną w kolejnej kadencji, po raz pierwszy 5- letniej. Oczywiście większość zadań ma charakter zadań wieloletnich, często faza planowania i ich przygotowania formalno-prawnego trwa dłużej niż sama ich realizacja, dlatego też ocena danego roku nie może być oderwana od szerszego kontekstu i horyzontu czasowego.

Z pewnością na tempo i kierunek rozwoju naszego miasta wpływ ma szereg czynników, m.in. takich jak położenie miasta względem większych ośrodków miejskich i szlaków komunikacyjnych, warunki naturalne, czynniki demograficzne oraz struktura społeczno-

gospodarcza naszego miasta, skala potrzeb inwestycyjnych będąca następstwem wcześniejszego niedoinwestowania oraz poziom dochodów budżetowych. Ocena dokonań ostatnich lat, w tym minionego roku, skala realizowanych inwestycji oraz wysokość pozyskiwanych środków zewnętrznych świadczą, iż nasze miasto dynamicznie rozwija się odrabiając konsekwentnie zaległości, jeszcze z poprzedniego wieku. Potwierdzeniem tej tezy niech będą opisane wcześniej inwestycje w infrastrukturę techniczną, ze sztandarową i najkosztowniejszą w historii Chełmży inwestycją związaną z rozbudową i modernizacją sieci kanalizacyjnej, rosnące nakłady na inwestycje drogowe oraz w infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną. Obok nich coraz częściej w naszym mieście organizowane są wydarzenia kulturalne i sportowe, których skala i ranga ma wymiar ogólnokrajowy, które ściągają do naszego miasta coraz liczniejsze rzesze uczestników tych imprez oraz turystów. Obok tych dokonań należy wspomnieć również o skutecznym rozwiązywaniu przez władze miasta problemów społecznych, wynikających m.in. ze zmiany przepisów i wdrażanych w skali kraju reform dotyczących chociażby oświaty czy pomocy społecznej. Problemy organizacyjne i finansowe przy ich wprowadzaniu w życie, o których często dowiadywaliśmy się z mediów, dzięki sprawnemu i efektywnemu wspólnemu działaniu władz i jednostek organizacyjnych gminy, szczęśliwie nas ominęły.

Mam nadzieję, iż efekty działań podjętych w 2018 roku spotkają się z pozytywną oceną odbiorców Raportu, chociaż przy takich ocenach zawsze może rodzić się pewien niedosyt, bo w planach i stawianych sobie celach zawsze chce się więcej dokonać, niż pozwalają na to później uwarunkowania i możliwości, na które nie rzadko nie mamy bezpośredniego wpływu.